

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

79-01-C/01, ZÁKLADNÍ ŠKOLA

č.j.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA DUBNÉ

OBSAH

79–01–C/01, Základní škola	1
Základní škola a Mateřská škola Dubné	1
Obsah.....	2
1. Identifikační údaje.....	6
Identifikační údaje.....	6
Identifikační údaje školy	6
Zřizovatel	6
2. Charakteristika školy.....	7
Vybavení školy.....	7
A. Materiální a technické	7
B. Prostorové.....	7
C. Hygienické.....	8
3. Charakteristika ŠVP.....	9
Charakteristika školního vzdělávacího programu	9
Desatero ŠVP:	9
Nabízíme:	9
Výchovně vzdělávací strategie, které používáme ke splnění klíčových kompetencí	10
4. Výchovné a vzdělávací strategie školy	13
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA.....	13
Rozvoj schopností poznávání.....	13
Sebepoznání a sebepojetí	14
Seberegulace a sebeorganizace	14
Psychohygiena.....	15
Kreativita.....	15
Poznávání lidí.....	16
Mezilidské vztahy	17
Komunikace	18
Kooperace a kompetice	19
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	19
Hodnoty, postoje, praktická etika.....	19
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA.....	20

Občanská společnost a škola	20
Občan, občanská společnost a stát	20
Formy participace občanů v politickém životě	21
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	21
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH. 21	
Evropa a svět nás zajímá	21
Objevujeme Evropu a svět	22
Jsme Evropané	23
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA	24
Kulturní diference	24
Lidské vztahy	25
Etnický původ	25
Multikulturalita	26
Princip sociálního smíru a solidarity	26
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA	27
Ekosystémy	27
Základní podmínky života.....	27
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	28
Vztah člověka k prostředí.....	30
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA	31
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	31
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	32
Stavba mediálních sdělení.....	32
Vnímání autora mediálních sdělení.....	32
Fungování a vliv médií ve společnosti.....	32
Tvorba mediálního sdělení	32
Práce v realizačním týmu	33
Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a výuky žáků mimořádně nadaných	34
5. Učební plán	35
Poznámky k učebnímu plánu 1. stupně:.....	37
6. Učební osnovy.....	38
Matematika a její aplikace	38

Matematika.....	39
Jazyk a jazyková komunikace	73
Anglický jazyk	75
Český jazyk a literatura	106
Německý jazyk.....	138
Informační a komunikační technologie.....	149
Člověk a jeho svět	163
Prvouka	167
Vlastivěda.....	182
Přírodověda	189
Člověk a společnost.....	198
Dějepis.....	202
Výchova k občanství	212
Člověk a příroda	219
Fyzika	221
Chemie	232
Přírodopis	238
Zeměpis	252
Umění a kultura.....	267
Hudební výchova	271
Výtvarná výchova	287
Člověk a zdraví	302
Výchova ke zdraví.....	307
Tělesná výchova.....	313
Člověk a svět práce	332
Cílové zaměření vzdělávací oblasti.....	333
Člověk a svět práce	335
Člověk a svět práce	336
Volitelné předměty	358
7. Hodnocení žáků a autoevaluace školy	363
Celkový prospěch žáka	365
Postup do vyššího ročníku	368
Hodnocení a klasifikace chování žáků.....	368

Obecné zásady.....	368
Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování:	370
Výchovná opatření	370
Specifické poruchy učení	371
Hodnocení a klasifikace žáků s vývojovou poruchou učení	371
Klasifikace ŽÁKA – OBTÍŽE	372
Klasifikace ŽÁKA – POCHYBNOSTI o správnosti	373
8. Alternativní formy hodnocení	373
Slovní hodnocení.....	373
Hodnocení cizinců.....	374
9. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	374
10. Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	375
Vzdělávání žáků s autismem.....	375
Vzdělávání žáků se specifickými vývojovými poruchami chování.....	376
Vzdělávání žáků se specifickými vývojovými poruchami učení	376
Vzdělávání žáků s vícečetným handicapem.....	376
11. Autoevaluace školy	377
Evaluace školy	378
A/ Externí evaluace	378
B/ Interní evaluace (autoevaluace).....	378
C/ Výsledky evaluačního procesu	379
12. Dodatek č. 1 ke Školnímu vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání zpracovaného podle RVP ZV	380

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
79–01–C/01, Základní škola
Motivační název ŠVP: „Moderní vesnická škola“
Číslo jednacích č.j.
Platnost od 1. 9. 2025
Koordinátor ŠVP: Mgr. Helena Tlapáková

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Název školy Základní škola a Mateřská škola Dubné
Adresa Dubné 35
IČ 75000547
Ředitel PhDr. Václav Meškan, Ph.D.
Telefon 725 964 474
Email reditel@zsdubne.cz
www www.zsdubne.cz

ZŘIZOVATEL

Název Obec Dubné
Adresa Dubné 60
Kontakt
Telefon +420 387 992 034
Email obec@dubne.cz
www www.dubne.cz

Datum: 1. 9. 2025

(všechny změny od roku 2009 do roku 2024 jsou zapracovány přímo do dokumentu)

Podpis ředitele:

Razítko školy:

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY

Základní škola a Mateřská škola Dubné se nachází v obci Dubné, 10 km od Českých Budějovic. Okolí školy tvoří pěkné přírodní prostředí.

Od 1. 10. 2002 je Základní škola a Mateřská škola Dubné právním subjektem. Součástí školy je školní družina, školní jídelna, školní výdejna, mateřská škola v Dubném a v Lipí. Od 1.1 2008 je MŠ Lipí samostatným subjektem, jehož zřizovatelem je obec Lipí. Základní škola je plně organizovaná, má 9 ročníků.

Školský obvod ZŠ Dubné je tvořen obcemi Dubné, Branišov, Žabovřesky, Lipí, Čakov, Jankov, Hradce, Závraty, Habří, Kvítkovice.

Provoz školy musí být uzpůsoben autobusové dopravě dojíždějících žáků.

VYBAVENÍ ŠKOLY

A. MATERIÁLNÍ A TECHNICKÉ

Škola je podle svých možností vybavena učebnicemi a učebními pomůckami. Při výuce jsou využívány výukové programy. Pro potřeby učitelů a žáků slouží školní knihovna. Třídy jsou vybaveny moderním nábytkem a interaktivními tabulemi. V odborné učebně slouží k výuce vzdělávací systém PASCO. Nejen k výuce ICT slouží učebna informatiky. Pedagogický sbor disponuje školními notebooky pro domácí přípravu na vyučování. Žáci mají k dispozici svačिनové automaty, šatní skříňky s elektronickými zámky na čipy a vstup na čipy pro žáky. Škola je zabezpečena elektronickým bezpečnostním systémem proti neoprávněnému vniknutí. Zaměstnanci školy mohou vstupovat do budovy za pomoci čipů. Výdej obědů je zajištěn rovněž pomocí elektronických čipů.

Celkový počet tříd: 20

Počet tříd na I. stupni: 12 tříd

Počet tříd na II. stupni: 8 tříd

B. PROSTOROVÉ

Areál školy je možné rozdělit na hlavní budovu s odbornou učebnou dílen, nový pavilon I. stupně se školní jídelnou a 8 učebnami a čtyřmi odděleními školní družiny, pavilon s 2 tělocvičnami. Ke škole patří odloučené pracoviště, kde sídlí dvě oddělení školní družiny, a dvě třídy pro I. stupeň. Součástí areálu školy je školní zahrada vybavená dětským hřištěm, víceúčelovým sportovištěm včetně atletického oválu. Zaměstnanci školy mají k dispozici přilehlé parkoviště.

C. HYGIENICKÉ

V každém pavilonu jsou umístěna sociální zařízení. U nové tělocvičny jsou navíc k dispozici i sprchy a dvojce oddělené šatny. Ve sborovně, třídách a všech sociálních zařízeních se používají papírové utěrky a tekutá mýdla. K psychohygieně žáků slouží herní a sportovní vybavení školy (např. stolní tenis, stolní fotbal, venkovní aktivity...)

CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU:

- Kvalifikovaný pedagogický sbor
- Výchovný poradce
- Preventista sociálně patologických jevů
- Vychovatelky školní družiny
- Kariérní poradce
- Asistentky pedagoga
- Školní psycholog

CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ

Kromě žáků z Dubného tvoří výraznou část dojíždějící žáci z okolních obcí. Dlouhodobé zkušenosti jsou s inkluzí žáků se speciálními poruchami učení i žáků s jiným zdravotním postižením.

SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY

- Spolupráce s rodiči
- Pravidelné třídní schůzky
- Spolupráce s rodiči při různých akcích školy
- Činnosti školské rady

SPOLUPRÁCE S EXTERNÍMI ORGANIZACEMI

- Pedagogicko-psychologická poradna
- Speciální pedagogické centrum
- Dětské centrum Arpida
- Úřad práce
- Centrum ekologické a globální výchovy Cassiopeia (České Budějovice)
- Dům dětí a mládeže České Budějovice

- Obecní knihovna Dubné
- Obecní úřad Dubné
- Jihočeská hospodářská komora

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

Charakteristika školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program vychází z cílů RVP. Naše základní škola nemá žádnou profilaci, ale chce se ve svém programu zaměřit především na žáka. Žák je ve vzdělávání to nejdůležitější.

DESATERO ŠVP:

- 1) Vytvořit pozitivní klima pro žáky i pracovníky školy.
- 2) Rozvíjet u žáků samostatnost, tvořivé myšlení a logické uvažování při řešení problémů.
- 3) Rozvíjet všestranné komunikační dovednosti.
- 4) Vést žáky ke spolupráci s ostatními.
- 5) Vést žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti.
- 6) Naučit žáky projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání.
- 7) Rozvíjet u dětí vztah přírodě a vést k zodpovědnosti za životní prostředí.
- 8) Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví.
- 9) Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám, učit je žít společně s ostatními lidmi.
- 10) Pomáhat žákům rozvíjet a poznávat své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je v životě.

NABÍZÍME:

- moderní výukové pomůcky a metody ve vyučování
- přívětivé klima a rodinnou atmosféru
- bezpečné prostředí školy v blízkosti přírody
- poradenství pro děti se vzdělávacími problémy
- spolupráci s PPP
- školní projekty a akce školy, exkurze, výlety, výcvikové kurzy a pobyty v přírodě
- širokou nabídku zájmových útvarů

Náš ŠVP chce vytvořit podpůrné školní prostředí pro žáky i pracovníky školy. U dětí nepreferujeme jen intelektuální nadání, ale podporujeme žáky s nadáním hudebním, estetickým, pohybovým i manuálním. Důraz je kladen na problémové pojetí výuky, kooperativní výuku, rozvoj samostatnosti a tvořivosti. Velikou péčí věnujeme prevenci patologických jevů, lidskému zdraví, čtenářské gramotnosti, finanční gramotnosti a chování při mimořádných

situacích. Pozornost je věnována rovněž sportovnímu vyžití a tělesnému rozvoji našich žáků. Ve výuce využíváme moderní vyučovací metody (např.: interaktivní tabule, počítačem podporované experimenty, tablety, aj.). Své žáky chceme naučit takové vědomosti a dovednosti, které uplatní v životě. Hlavní prioritou je vychovat komplexní lidskou osobnost, která v dnešní složité době obstojí.

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE, KTERÉ POUŽÍVÁME KE SPLNĚNÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	1) během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací 2) žáci se pravidelně zúčastňují různých olympiád a soutěží 3) žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady 4) učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat informace v literatuře a na internetu 5) ve všech vyučovacích předmětech podporujeme používání výpočetní techniky
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	1) žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů včetně internetu 2) učíme žáky nebát se problémů a snažit se hledat různá řešení 3) podporujeme samostatnost, tvořivost, logické myšlení a týmovou spolupráci
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	1) vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu 2) učíme žáky naslouchat názorům ostatních a vhodnou formou obhajovat svůj názor 3) podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami 4) jednání s rodiči vedeme nejen tradiční formou třídních schůzek, ale i formou konzultačních hodin
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	1) během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení 2) žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí

	3) vytváříme pozitivní školní a třídní klima 4) zařazujeme kooperativní činnosti do výuky – práce ve dvojicích, ve skupinách, případně vytváříme projekty 5) umožňujeme žákům objevovat v sobě dobré stránky, hodnoty a příležitosti 6) seznamujeme žáky a rodiče se školním řádem, zdokonalujeme jej z hlediska práv i povinností žáků, rodičů i učitelů a dalších pracovníků školy
KOMPETENCE OBČANSKÉ – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	1) žáky vedeme k respektování a ochraně tradic našeho státu a také kulturního a historického dědictví 2) učíme žáky, jak rozpoznat nebezpečí návykových látek i jejich působení a dopad na zdraví člověka 3) vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích 4) vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k přírodě a její ochraně 5) učíme žáky rozpoznávat xenofobní a rasistické projevy a učíme je zaujímat tolerantní vztah k menšinám
KOMPETENCE PRACOVNÍ – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	1) podporujeme snahu žáků o provedení práce v co nejlepší kvalitě 2) vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti práce a hygieny 3) vyžadujeme znalosti zásad 1. pomoci a v případě nutnosti i využití tísňových volání 4) žáky vedeme k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při výběru budoucí profese 5) žákům nabízíme pestrou škálu zájmových útvarů a volitelných předmětů, které podněcují zájem o budoucí profesi včetně stálého provozu informačního centra
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ - pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.	1) žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít 2) žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

	3) žák vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků 4) žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce 5) žák chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání 6) žák předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

4. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE ŠKOLY

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

ROZVOJ SCHOPNOSTÍ POZNÁVÁNÍ

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Matematika	1. ročník	součet a rozdíl čísel bez přechodu desítky
Matematika	2. ročník	počítání do 100, čtení a zápis čísel
Matematika	4. ročník	slovní úlohy
Matematika	6. ročník	přirozená čísla
Fyzika	6. ročník	síla působící na těleso
Fyzika	6. ročník	fyzikální veličiny
Fyzika	7. ročník	otáčivé účinky síly, páka, pevná kladka
Chemie	8. ročník	látky, jejich vlastnosti, skupenství, rozpustnost, chemické děje
Chemie	9. ročník	redoxní reakce
Přírodopis	6. ročník	mikroskop
Přírodopis	7. ročník	poznávání rostlin
Přírodopis	8. ročník	savci
Přírodopis	9. ročník	mineralogie – nerost, hornina, krystal
Zeměpis	6. ročník	Země jako vesmírné těleso
Zeměpis	7. ročník	světadíly, oceány, makroregiony světa – Amerika, Asie
Zeměpis	8. ročník	Česká republika
Hudební výchova	3. ročník	pěvecký a mluvní projev
Hudební výchova	5. ročník	pohybové vyjádření hudby
Hudební výchova	6. ročník	pěvecký a mluvní projev
Hudební výchova	7. ročník	pěvecký a mluvní projev
Hudební výchova	8. ročník	pěvecký a mluvní projev
Výtvarná výchova	3. ročník	malba – rozvoj smyslové citlivosti
Výtvarná výchova	6. ročník	kresebné studie – linie, tvar, objem a jejich rozvržení v ploše, objemu, prostoru
Výtvarná výchova	7. ročník	záznam smyslových zážitků, emocí a myšlenek

Výtvarná výchova	8. ročník	kresebné etudy, etuda s linií, pohledy, rovnoběžné promítání
Výtvarná výchova	8. ročník	zdokonalování technik kresby
Tělesná výchova	5. ročník	poznatky z TV a sportu
Tělesná výchova	8. ročník	gymnastika

SEBEPOZNÁNÍ A SEBEPOJETÍ

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Anglický jazyk	4. ročník	I like, I don't like
Anglický jazyk	4. ročník	oblíbené předměty
Anglický jazyk	8. ročník	vazba "I like ...-ing"
Český jazyk a literatura	7. ročník	charakteristika blízké osoby
Český jazyk a literatura	8. ročník	charakteristika literární postavy
Hudební výchova	5. ročník	pohybové vyjádření hudby
Výtvarná výchova	3. ročník	malba – rozvoj smyslové citlivosti
Výtvarná výchova	7. ročník	záznam smyslových zážitků, emocí a myšlenek
Výtvarná výchova	7. ročník	vlastní prožitky, interakce s realitou
Výtvarná výchova	7. ročník	uplatnění subjektivity ve viz. obraz. vyjádření
Výtvarná výchova	8. ročník	práce s netradičními materiály
Výtvarná výchova	9. ročník	vztahy zrak. vnímání ostatními smysly, uplatňování subjektivity
Výtvarná výchova	9. ročník	tvorba na základě fantazie, kombinací představ a znalostí
Člověk a svět práce	8. ročník	orientování v pracovních činnostech vybraných profesí, posouzení svých možností
Člověk a svět práce	9. ročník	seznámení se s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů, prezentace své osoby na trhu práce

SEBEREGULACE A SEBEORGANIZACE

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Tělesná výchova	5. ročník	poznatky z TV a sportu
Tělesná výchova	8. ročník	sportovní hry – házená, fotbal, basketbal, volejbal, florbal, softbal, přehazovaná

Tělesná výchova	9. ročník	sportovní hry – fotbal, florbal, basketbal, volejbal, fotbal, přehazovaná, softbal

PSYCHOHYGIENA

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Český jazyk a literatura	1. ročník	hygienické návyky
Prvouka	3. ročník	člověk a jeho zdraví
Přírodověda	5. ročník	péče o zdraví
Výchova k občanství	8. ročník	zdravý způsob života, volný čas a denní rytmus
Přírodopis	8. ročník	nervová soustava
Výchova ke zdraví	6. ročník	tělesná a duševní hygiena
Výchova ke zdraví	7. ročník	tělesná a duševní hygiena
Tělesná výchova	3. ročník	poznatky z TV a sportu
Tělesná výchova	7. ročník	bezpečnost v TV a sportu

KREATIVITA

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Anglický jazyk	8. ročník	psaní krátkých dopisů a pohlednic
Český jazyk a literatura	2. ročník	vlastní četba
Český jazyk a literatura	3. ročník	dramatizace literárního díla
Český jazyk a literatura	7. ročník	vypravování
Informační a komunikační technologie	6. ročník	grafika
Hudební výchova	5. ročník	pohybové vyjádření hudby
Hudební výchova	7. ročník	hra na hudební nástroje
Hudební výchova	8. ročník	hudební rytmus a doprovod
Výtvarná výchova	3. ročník	malba – rozvoj smyslové citlivosti
Výtvarná výchova	3. ročník	kresba

Výtvarná výchova	6. ročník	kresebné studie – linie, tvar, objem a jejich rozvržení v ploše, objemu, prostoru
Výtvarná výchova	7. ročník	malba
Výtvarná výchova	7. ročník	vlastní prožitky, interakce s realitou
Tělesná výchova	6. ročník	rytmická a kondiční činnosti s hudbou
Člověk a svět práce	3. ročník	navlékání, aranžování, opracovávání a třídění přírodních materiálů
Člověk a svět práce	3. ročník	mačkání, trhání, lepení, stříhání, překládání, skládání papíru, vytváření jednoduchých prostorových tvarů
Člověk a svět práce	3. ročník	navlékání nitě, uzel, stříhání textilu, šití zadního stehu, přišívání knoflíků
Člověk a svět práce	3. ročník	sestavování stavebnicových prvků
Člověk a svět práce	5. ročník	aranžování, práce s různými přírodními materiály
Člověk a svět práce	5. ročník	vyřezávání, děrování, polepování, tapetování
Člověk a svět práce	5. ročník	práce s keramickou hlinou
Člověk a svět práce	5. ročník	šití předního a zadního stehu, látání, háčkování

POZNÁVÁNÍ LIDÍ

Pokryto předmětem

Integrace do výuky

Anglický jazyk	3. ročník	moje rodina
Anglický jazyk	8. ročník	psaní krátkých dopisů a pohlednic
Český jazyk a literatura	2. ročník	základní formy společenského styku
Český jazyk a literatura	7. ročník	charakteristika blízké osoby
Český jazyk a literatura	8. ročník	charakteristika literární postavy
Německý jazyk	7. ročník	pozdravy, představení se
Německý jazyk	8. ročník	návštěva a nápoje
Informační a komunikační technologie	6. ročník	Internet – komunikace
Vlastivěda	4. ročník	významné osobnosti regionu

Dějepis	6. ročník	úvod do učiva dějepisu
Dějepis	8. ročník	svět před 1. sv. válkou
Výchova k občanství	8. ročník	člověk hledající společnost lidí a svůj svět, hledání blízkého člověka, hledání nového naplnění života, smysl života
Výtvarná výchova	6. ročník	lidská figura, tvarová a barevná kompozice
Výchova ke zdraví	7. ročník	přátelství, láska
Tělesná výchova	6. ročník	doplňkové sporty – softbal, vybíjená, přehazovaná
Tělesná výchova	9. ročník	sportovní hry – fotbal, florbal, basketbal, volejbal, fotbal, přehazovaná, softbal

MEZILIDSKÉ VZTAHY

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Anglický jazyk	3. ročník	pozdravy
Anglický jazyk	3. ročník	moje rodina
Anglický jazyk	7. ročník	základní společenské obraty a fráze
Anglický jazyk	9. ročník	osobní dopis
Český jazyk a literatura	2. ročník	vlastní četba
Český jazyk a literatura	7. ročník	charakteristika blízké osoby
Německý jazyk	7. ročník	pozdravy, představení se
Německý jazyk	7. ročník	rodina a sourozenci
Prvouka	3. ročník	rodina, příbuzenské vztahy v rodině, vztahy mezi členy rodiny, život rodiny
Přírodověda	4. ročník	mimořádné události, péče o zdraví
Dějepis	6. ročník	úvod do učiva dějepisu
Dějepis	9. ročník	2. svět. válka
Výchova k občanství	8. ročník	člověk hledající společnost lidí a svůj svět, hledání blízkého člověka, hledání nového naplnění života, smysl života
Výchova ke zdraví	7. ročník	přátelství, láska
Tělesná výchova	5. ročník	sportovní hry – vybíjená

Tělesná výchova	8. ročník	bezpečnost při TV a sportu

KOMUNIKACE

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Anglický jazyk	3. ročník	pozdravy
Anglický jazyk	7. ročník	základní společenské obraty a fráze
Anglický jazyk	8. ročník	psaní krátkých dopisů a pohlednic
Anglický jazyk	9. ročník	osobní dopis
Anglický jazyk	9. ročník	formální dopis
Anglický jazyk	9. ročník	vyplňování formulářů
Anglický jazyk	9. ročník	životopis
Český jazyk a literatura	1. ročník	jazyková kultura
Český jazyk a literatura	2. ročník	základní formy společenského styku
Český jazyk a literatura	3. ročník	jazykové formy společenského styku
Český jazyk a literatura	4. ročník	nonverbální prostředky
Německý jazyk	7. ročník	pozdravy, představení se
Informační a komunikační technologie	5. ročník	Internet-komunikace
Prvouka	3. ročník	vstup do školy, režim a řád školy
Dějepis	6. ročník	úvod do učiva dějepisu
Výchova k občanství	8. ročník	člověk hledající společenství lidí a svůj svět, hledání blízkého člověka, hledání nového naplnění života, smysl života
Zeměpis	6. ročník	Země jako vesmírné těleso
Výtvarná výchova	6. ročník	plastická a prostorová tvorba
Výtvarná výchova	9. ročník	společná práce, komunikace
Tělesná výchova	5. ročník	sportovní hry – vybíjená
Tělesná výchova	6. ročník	doplňkové sporty – softbal, vybíjená, přehazovaná

Člověk a svět práce	3. ročník	sestavování stavebnicových prvků
Člověk a svět práce	5. ročník	sestavování složitějších stavebnicových prvků

KOOPERACE A KOMPETICE

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Výtvarná výchova	8. ročník	tematické práce, písmo

ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ A ROZHODOVACÍ DOVEDNOSTI

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Matematika	2. ročník	slovní úlohy
Matematika	3. ročník	řešení slovních úloh
Matematika	4. ročník	slovní úlohy
Matematika	7. ročník	celá čísla
Matematika	7. ročník	přímá a nepřímá úměrnost
Matematika	7. ročník	procenta
Matematika	8. ročník	Pythagorova věta
Matematika	8. ročník	lineární rovnice
Matematika	8. ročník	válec
Matematika	9. ročník	rovnice s neznámou ve jmenovateli
Matematika	9. ročník	soustava lineárních rovnic
Matematika	9. ročník	procenta
Hudební výchova	3. ročník	pěvecký a mluvní projev
Hudební výchova	8. ročník	hudební rytmus a doprovod
Výtvarná výchova	3. ročník	kresba
Výtvarná výchova	8. ročník	papírorýt, tisk z koláže
Výtvarná výchova	8. ročník	práce s uměleckým dílem
Výtvarná výchova	9. ročník	společná práce, komunikace

HODNOTY, POSTOJE, PRAKTICKÁ ETIKA

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Anglický jazyk	7. ročník	základní společenské obraty a fráze
Anglický jazyk	8. ročník	vazba "I like ...-ing"
Dějepis	9. ročník	2. svět. válka

Chemie	8. ročník	bezpečnost práce v laboratoři a při pokusech
Chemie	8. ročník	vzduch
Chemie	8. ročník	chemické prvky
Chemie	8. ročník	kyseliny
Chemie	8. ročník	hydroxidy
Chemie	9. ročník	termochemie – paliva
Chemie	9. ročník	uhlovodíky
Chemie	9. ročník	deriváty uhlovodíků
Chemie	9. ročník	přírodní sloučeniny – tuky
Chemie	9. ročník	přírodní sloučeniny – bílkoviny
Chemie	9. ročník	chemie v životě člověka
Přírodopis	6. ročník	mnohobuněční živočichové (bezobratlí) - žahavci, ploštěnci, hlísti
Přírodopis	6. ročník	mnohobuněční živočichové (bezobratlí) - členovci
Hudební výchova	7. ročník	hra na hudební nástroje
Tělesná výchova	7. ročník	sportovní hry
Člověk a svět práce	8. ročník	orientování v pracovních činnostech vybraných profesí, posouzení svých možností

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

OBČANSKÁ SPOLEČNOST A ŠKOLA

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Matematika	1. ročník	číselná řada do 20
Prvouka	3. ročník	vstup do školy, režim a řád školy
Dějepis	9. ročník	vývoj v České republice
Výchova k občanství	7. ročník	možnosti vzdělávání v našem regionu

OBČAN, OBČANSKÁ SPOLEČNOST A STÁT

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Vlastivěda	4. ročník	státní symboly ČR, prezident, parlament, vláda, volby, demokracie
Dějepis	6. ročník	otrokářské státy (Řecko, Řím)

Dějepis	7. ročník	vznik středověkých měst
Dějepis	7. ročník	počátky absolutistických monarchií
Dějepis	8. ročník	svět před 1. sv. válkou
Dějepis	9. ročník	vznik Československé republiky
Výchova k občanství	8. ročník	lidská práva a práva dětí
Výchova k občanství	9. ročník	občanská sdružení, obec, stát
Zeměpis	8. ročník	Česká republika

FORMY PARTICIPACE OBČANŮ V POLITICKÉM ŽIVOTĚ

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Výchova k občanství	9. ročník	výroba, obchod, služby, dělba práce
Výchova k občanství	9. ročník	tržní hospodářství, peníze a hodnota
Výchova k občanství	9. ročník	odvětví národního hospodářství
Výchova k občanství	9. ročník	zákoník práce, pracovní smlouva
Výchova k občanství	9. ročník	principy demokracie, právní řád
Výchova k občanství	9. ročník	občanská sdružení, obec, stát
Výchova k občanství	9. ročník	mezinárodní vztahy, svět a Evropa
Výchova k občanství	9. ročník	Evropská unie a ČR

PRINCIPY DEMOKRACIE JAKO FORMY VLÁDY A ZPŮSOBU ROZHODOVÁNÍ

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Dějepis	9. ročník	vznik Československé republiky

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

EVROPA A SVĚT NÁS ZAJÍMÁ

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Anglický jazyk	5. ročník	tradice a zvyky
Anglický jazyk	8. ročník	psaní krátkých dopisů a pohlednic
Český jazyk a literatura	6. ročník	cestopisy
Německý jazyk	8. ročník	sousedé a evropské státy, země a jazyky

Informační komunikační technologie	a	5. ročník	internet-pojem, význam
Vlastivěda		5. ročník	Evropa a významné evropské státy
Dějepis		7. ročník	říše v Evropě
Dějepis		9. ročník	naše země, Evropa a svět po válce
Dějepis		9. ročník	vývoj světa od poloviny 20. st. do současnosti
Dějepis		9. ročník	vývoj Evropy od pol. 20. st. do současnosti
Dějepis		9. ročník	globální problémy lidstva
Výchova k občanství		9. ročník	mezinárodní vztahy, svět a Evropa
Fyzika		9. ročník	štěpení atomového jádra, řetězová reakce, jaderný reaktor
Hudební výchova		5. ročník	dvojhlas a vícehlas
Výtvarná výchova		5. ročník	malba

OBJEVUJEME EVROPU A SVĚT

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Matematika	3. ročník	číselná řada do 1000
Matematika	3. ročník	součet a rozdíl čísel do 1000
Matematika	5. ročník	číselná řada do milionu
Anglický jazyk	8. ročník	London, New York
Dějepis	7. ročník	románská kultura
Dějepis	7. ročník	vývoj států v Evropě
Dějepis	7. ročník	český stát – doba poděbradská a jagellonská
Dějepis	7. ročník	zámořské objevné plavby
Dějepis	7. ročník	renesanční kultura a humanismus
Dějepis	7. ročník	barokní kultura
Dějepis	8. ročník	absolutistické monarchie v Evropě
Dějepis	8. ročník	Velká francouzská revoluce
Dějepis	8. ročník	ponapoleonská Evropa
Dějepis	8. ročník	vývoj v Evropě a ve světě v 2. pol. 19. st.
Dějepis	8. ročník	1. svět. válka
Dějepis	9. ročník	vývoj po 1. svět. válce

Výchova k občanství	8. ročník	člověk poznává svět, člověk jako tvůrce
Chemie	8. ročník	vzduch
Chemie	9. ročník	termochemie – paliva
Chemie	9. ročník	deriváty uhlovodíků
Chemie	9. ročník	přírodní sloučeniny – sacharidy
Přírodopis	9. ročník	člověk a životní prostředí
Zeměpis	6. ročník	světadíly, oceány, makroregiony světa
Zeměpis	7. ročník	světadíly, oceány, makroregiony světa – Amerika, Asie
Hudební výchova	8. ročník	hudební styly a žánry
Hudební výchova	9. ročník	hudební styly a žánry

JSME EVROPANÉ

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Anglický jazyk	6. ročník	svátky a tradice
Anglický jazyk	7. ročník	svátky
Český jazyk a literatura	8. ročník	slovanské jazyky a jejich rozdělení
Český jazyk a literatura	9. ročník	slovanské jazyky, vývojové změny v jazyce
Německý jazyk	8. ročník	sousedé a evropské státy, země a jazyky
Dějepis	6. ročník	naše země v období pravěku
Dějepis	7. ročník	Slované
Dějepis	7. ročník	první státy v Evropě
Dějepis	7. ročník	český stát za Přemyslovců a Lucemburků
Dějepis	7. ročník	české země za vlády Habsburků
Dějepis	8. ročník	revoluce 1848
Dějepis	9. ročník	vývoj v České republice
Výchova k občanství	9. ročník	Evropská unie a ČR
Zeměpis	8. ročník	Česká republika
Hudební výchova	6. ročník	hudební dílo a její autor
Hudební výchova	7. ročník	hudební dílo a její autor
Výtvarná výchova	6. ročník	lidská figura, tvarová a barevná kompozice
Výtvarná výchova	8. ročník	práce s uměleckým dílem

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

KULTURNÍ DIFERENCE

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Anglický jazyk	3. ročník	svátky
Anglický jazyk	4. ročník	jídlo
Anglický jazyk	4. ročník	Vánoce, Velikonoce
Anglický jazyk	5. ročník	tradice a zvyky
Anglický jazyk	6. ročník	svátky a tradice
Anglický jazyk	7. ročník	svátky
Anglický jazyk	8. ročník	London, New York
Anglický jazyk	9. ročník	Velká Británie, Austrálie
Český jazyk a literatura	6. ročník	pohádky a pověsti a literární pojmy
Německý jazyk	7. ročník	Německo
Německý jazyk	7. ročník	Vánoce a Velikonoce
Německý jazyk	9. ročník	svátky
Dějepis	6. ročník	starověké civilizace – staroorientální státy (Mezopotámie, Egypt, Čína, Indie)
Dějepis	6. ročník	otrokářské státy (Řecko, Řím)
Dějepis	7. ročník	počátek dějin českých zemí
Dějepis	7. ročník	románská kultura
Dějepis	7. ročník	husitství
Dějepis	7. ročník	gotická kultura
Dějepis	7. ročník	renesanční kultura a humanismus
Dějepis	7. ročník	barokní kultura
Dějepis	8. ročník	kapitalismus počátku 20. st.
Výchova k občanství	7. ročník	podoby a projevy kultury, rozmanitost kultur, kulturní hodnoty a tradice
Zeměpis	8. ročník	Česká republika
Hudební výchova	8. ročník	hudební styly a žánry
Hudební výchova	9. ročník	hudební styly a žánry
Tělesná výchova	3. ročník	sportovní hry – mini fotbal, vybíjená, florbal
Tělesná výchova	6. ročník	atletika

LIDSKÉ VZTAHY

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Anglický jazyk	3. ročník	moje rodina
Anglický jazyk	3. ročník	svátky
Anglický jazyk	4. ročník	Vánoce, Velikonoce
Anglický jazyk	5. ročník	tradice a zvyky
Anglický jazyk	6. ročník	svátky a tradice
Anglický jazyk	7. ročník	základní společenské obraty a fráze
Anglický jazyk	7. ročník	svátky
Anglický jazyk	8. ročník	London, New York
Anglický jazyk	9. ročník	Velká Británie, Austrálie
Dějepis	6. ročník	doba kamenná (paleolit, mezolit, neolit)
Dějepis	7. ročník	počátky absolutistických monarchií
Dějepis	8. ročník	osvícenství a rozvoj vzdělanosti
Dějepis	8. ročník	kapitalismus počátku 20. st.
Dějepis	9. ročník	naše země, Evropa a svět po válce
Výchova k občanství	7. ročník	lidé kolem nás, vztahy mezi lidmi, komunikace
Zeměpis	8. ročník	Česká republika
Hudební výchova	5. ročník	dvojhlas a vícehlas
Výtvarná výchova	5. ročník	malba
Výtvarná výchova	5. ročník	kresba
Výtvarná výchova	8. ročník	vyjádření námětu barvami, barvy doplňkové, podobné a příbuzné

ETNICKÝ PŮVOD

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Dějepis	6. ročník	naše země v období pravěku
Dějepis	8. ročník	české země v 18. st.
Dějepis	9. ročník	vývoj světa od poloviny 20. st. do současnosti
Zeměpis	6. ročník	světadíly, oceány, makroregiony světa
Zeměpis	6. ročník	světadíly, oceány, makroregiony světa – Afrika, Austrálie, Oceánie

Zeměpis	7. ročník	světadíly, oceány, makroregiony světa – Amerika, Asie
Hudební výchova	5. ročník	dvojhlas a vícehlas
Hudební výchova	7. ročník	pěvecký a mluvní projev
Hudební výchova	8. ročník	pěvecký a mluvní projev

MULTIKULTURALITA

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Anglický jazyk	6. ročník	svátky a tradice
Anglický jazyk	7. ročník	svátky
Anglický jazyk	8. ročník	London, New York
Anglický jazyk	9. ročník	Velká Británie, Austrálie
Německý jazyk	7. ročník	Německo
Německý jazyk	9. ročník	svátky
Informační a komunikační technologie	5. ročník	Internet-komunikace
Prvouka	3. ročník	vrozené biologické rozdíly mezi lidmi – věk, pohlaví, výška, barva pleti, barva vlasů, očí
Dějepis	6. ročník	starověké civilizace – staroorientální státy (Mezopotámie, Egypt, Čína, Indie)
Dějepis	8. ročník	osvícenství a rozvoj vzdělanosti
Výchova k občanství	7. ročník	podoby a projevy kultury, rozmanitost kultur, kulturní hodnoty a tradice
Výchova k občanství	8. ročník	člověk poznává svět, člověk jako tvůrce
Hudební výchova	9. ročník	hudební styly a žánry
Tělesná výchova	8. ročník	atletika

PRINCIP SOCIÁLNÍHO SMÍRU A SOLIDARITY

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Dějepis	8. ročník	revoluce 1848
Dějepis	9. ročník	světová hospodářská krize a její důsledky
Dějepis	9. ročník	vývoj světa od poloviny 20. st. do současnosti

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

EKOSYSTÉMY

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Přírodověda	4. ročník	ekosystémy
Dějepis	9. ročník	globální problémy lidstva
Chemie	9. ročník	přírodní sloučeniny – sacharidy
Přírodopis	6. ročník	mnohobuněčné řasy
Přírodopis	6. ročník	mnohobuněční živočichové (bezobratlí) - žahavci, ploštěnci, hlísti
Přírodopis	6. ročník	mnohobuněční živočichové (bezobratlí) - měkkýši
Přírodopis	6. ročník	mnohobuněční živočichové (bezobratlí) - kroužkovci
Přírodopis	6. ročník	mnohobuněční živočichové (bezobratlí) - členovci
Přírodopis	6. ročník	mnohobuněční živočichové (bezobratlí) - ostnokožci
Přírodopis	7. ročník	stavba těla a systém rostlin
Přírodopis	7. ročník	ekosystém les
Přírodopis	8. ročník	savci
Přírodopis	9. ročník	ekologie
Výtvarná výchova	6. ročník	přírodní motivy, zvětšování, zmenšování

ZÁKLADNÍ PODMÍNKY ŽIVOTA

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Prvouka	3. ročník	vztah člověka a přírody
Prvouka	3. ročník	základní skupiny živočichů, stavba těla, funkce jednotlivých částí těla
Přírodověda	4. ročník	vzduch
Přírodověda	4. ročník	voda
Přírodověda	5. ročník	podmínky života na Zemi
Přírodověda	5. ročník	podnebné pásy
Přírodověda	5. ročník	člověk a jeho životní podmínky a vztahy k prostředí

Dějepis	6. ročník	doba kamenná (paleolit, mezolit, neolit)
Výchova k občanství	8. ročník	zdravý způsob života, volný čas a denní rytmus
Výchova k občanství	9. ročník	život člověka na planetě
Fyzika	6. ročník	rozdělení látek na pevné, kapalné a plynné
Chemie	8. ročník	voda
Chemie	8. ročník	kyselost a zásaditost roztoků, pH
Chemie	9. ročník	termochemie – paliva
Přírodopis	6. ročník	lišejníky
Přírodopis	7. ročník	třída – ryby
Přírodopis	8. ročník	dýchací soustava
Zeměpis	6. ročník	krajinná sféra – atmosféra
Zeměpis	6. ročník	krajinná sféra – hydrosféra
Zeměpis	6. ročník	krajinná sféra – pedosféra
Zeměpis	6. ročník	krajinná sféra – biosféra
Zeměpis	9. ročník	krajina
Výtvarná výchova	5. ročník	kresba
Člověk a svět práce	3. ročník	péče o pokojové květiny, práce na pozemku, sázení
Člověk a svět práce	5. ročník	setí, sázení, množení, provádění pěstitelských pokusů

LIDSKÉ AKTIVITY A PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Vlastivěda	5. ročník	světadíly a oceány
Dějepis	6. ročník	doba kovu (doba bronzová a železná)
Dějepis	6. ročník	starověké civilizace – staroorientální státy (Mezopotámie, Egypt, Čína, Indie)
Dějepis	7. ročník	třicetiletá válka
Dějepis	8. ročník	imperiální doba a kolonialismus
Dějepis	9. ročník	globální problémy lidstva
Výchova k občanství	7. ročník	lidská činnost, povolání, uplatnění ve světě práce
Výchova k občanství	9. ročník	život člověka na planetě
Fyzika	8. ročník	atmosférický tlak, tlak plynu v uzavřené nádobě
Fyzika	9. ročník	hlasitost zvuku

Fyzika	9. ročník	transformátor, výroba a přenos elektrické energie
Fyzika	9. ročník	štěpení atomového jádra, řetězová reakce, jaderný reaktor
Chemie	8. ročník	oddělování složek směsí
Chemie	8. ročník	chemické prvky
Chemie	8. ročník	halogenidy
Chemie	8. ročník	kyselost a zásaditost roztoků, pH
Chemie	8. ročník	kyseliny
Chemie	8. ročník	solí
Chemie	9. ročník	redoxní reakce
Chemie	9. ročník	termochemie – paliva
Chemie	9. ročník	deriváty uhlovodíků
Chemie	9. ročník	přírodní sloučeniny – tuky
Chemie	9. ročník	chemie v životě člověka
Přírodopis	6. ročník	mnohobuněční živočichové (bezobratlí) - členovci – hmyz
Přírodopis	7. ročník	krytosemenné rostliny
Přírodopis	9. ročník	člověk a životní prostředí
Zeměpis	6. ročník	krajinná sféra
Zeměpis	6. ročník	světadíly, oceány, makroregiony světa
Zeměpis	6. ročník	světadíly, oceány, makroregiony světa – Afrika, Austrálie, Oceánie
Zeměpis	7. ročník	světadíly, oceány, makroregiony světa – Amerika, Asie
Zeměpis	7. ročník	světadíly, oceány, makroregiony světa
Zeměpis	8. ročník	Česká republika
Zeměpis	9. ročník	krajina
Výtvarná výchova	5. ročník	kresba
Výtvarná výchova	6. ročník	plastická a prostorová tvorba
Výtvarná výchova	7. ročník	malba
Výtvarná výchova	8. ročník	práce s netradičními materiály
Tělesná výchova	5. ročník	cvičení v přírodě
Člověk a svět práce	5. ročník	setí, sázení, množení, provádění pěstitelských pokusů

VZTAH ČLOVĚKA K PROSTŘEDÍ

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Matematika	1. ročník	slovní úlohy
Matematika	2. ročník	slovní úlohy
Matematika	4. ročník	jednotky
Matematika	5. ročník	slovní úlohy
Prvouka	3. ročník	živočiškové ve volné přírodě
Vlastivěda	4. ročník	životní prostředí ČR
Dějepis	6. ročník	úvod do učiva dějepisu
Výchova k občanství	7. ročník	ekologické problémy světa a ochrana životního prostředí
Výchova k občanství	9. ročník	život člověka na planetě
Fyzika	8. ročník	atmosférický tlak, tlak plynu v uzavřené nádobě
Chemie	8. ročník	kyselost a zásaditost roztoků, pH
Přírodopis	8. ročník	člověk a zdraví
Zeměpis	8. ročník	Česká republika
Zeměpis	9. ročník	krajina
Hudební výchova	6. ročník	pěvecký a mluvní projev
Výtvarná výchova	3. ročník	malba – rozvoj smyslové citlivosti
Výtvarná výchova	5. ročník	malba
Výtvarná výchova	5. ročník	kresba
Výtvarná výchova	7. ročník	záznam smyslových zážitků, emocí a myšlenek
Výtvarná výchova	8. ročník	vyjádření námětu barvami, barvy doplňkové, podobné a příbuzné
Výtvarná výchova	9. ročník	techniky kresby – tužka, pero, uhel, rudka
Výtvarná výchova	9. ročník	práce v plenéru, krajinomalba
Tělesná výchova	3. ročník	cvičení v přírodě
Tělesná výchova	5. ročník	cvičení v přírodě
Tělesná výchova	6. ročník	atletika
Tělesná výchova	7. ročník	doplňkové sporty – lyžování
Tělesná výchova	8. ročník	atletika
Tělesná výchova	9. ročník	atletika

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

KRITICKÉ ČTENÍ A VNÍMÁNÍ MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Český jazyk a literatura	4. ročník	manipulativní komunikace v reklamě
Český jazyk a literatura	5. ročník	manipulativní komunikace
Český jazyk a literatura	9. ročník	publicistické útvary
Informační a komunikační technologie	6. ročník	Prezentace informací
Dějepis	9. ročník	Únor 1948 u nás
Dějepis	9. ročník	vývoj v České republice
Chemie	8. ročník	voda
Chemie	8. ročník	vzduch
Chemie	9. ročník	termochemie – paliva
Chemie	9. ročník	přírodní sloučeniny – bílkoviny
Chemie	9. ročník	chemie v životě člověka
Přírodopis	8. ročník	dýchací soustava
Přírodopis	9. ročník	geologické děje vnitřní a vnější
Zeměpis	6. ročník	Země jako vesmírné těleso
Zeměpis	6. ročník	světadíly, oceány, makroregiony světa

INTERPRETACE VZTAHU MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ A REALITY

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Český jazyk a literatura	4. ročník	manipulativní komunikace v reklamě
Český jazyk a literatura	5. ročník	manipulativní komunikace
Dějepis	6. ročník	úvod do učiva dějepisu
Výchova k občanství	8. ročník	masová kultura, vliv masmédií, životní styl
Výchova k občanství	9. ročník	kultura a vliv médií

STAVBA MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Výtvarná výchova	5. ročník	kresba

VNÍMÁNÍ AUTORA MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Dějepis	9. ročník	světová hospodářská krize a její důsledky

FUNGOVÁNÍ A VLIV MÉDIÍ VE SPOLEČNOSTI

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Dějepis	9. ročník	Únor 1948 u nás
Dějepis	9. ročník	vývoj světa od poloviny 20. st. do současnosti
Dějepis	9. ročník	vývoj Evropy od pol. 20. st. do současnosti
Výchova k občanství	8. ročník	masová kultura, vliv masmédií, životní styl
Výchova k občanství	9. ročník	kultura a vliv médií
Výtvarná výchova	8. ročník	práce s internetem
Výchova ke zdraví	6. ročník	manipulativní reklama
Výchova ke zdraví	8. ročník	manipulativní reklama

TVORBA MEDIÁLNÍHO SDĚLENÍ

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Český jazyk a literatura	6. ročník	tvorba školního časopisu
Český jazyk a literatura	9. ročník	publicistické útvary
Český jazyk a literatura	9. ročník	tvorba školního časopisu

Informační komunikační technologie	a	6. ročník 9. ročník	Prezentace informací
Výtvarná výchova		7. ročník	užitá grafika, písmo – styly a druhy písma
Výchova ke zdraví		6. ročník	zásady zdravé výživy
Výchova ke zdraví		8. ročník	manipulativní reklama
Informatika a základy administrativy		7. ročník	tvorba školního časopisu, pozvánek a přání

PRÁCE V REALIZAČNÍM TÝMU

Pokryto předmětem		Integrace do výuky
Český jazyk a literatura	6. ročník	tvorba školního časopisu
Český jazyk a literatura	7. ročník	tvorba školního časopisu
Český jazyk a literatura	9. ročník	publicistické útvary
Český jazyk a literatura	9. ročník	tvorba školního časopisu
Výchova k občanství	7. ročník	lidé kolem nás, vztahy mezi lidmi, komunikace
Výchova k občanství	8. ročník	masová kultura, vliv masmédií, životní styl
Výchova k občanství	9. ročník	kultura a vliv médií
Zeměpis	8. ročník	Česká republika
Výtvarná výchova	5. ročník	prostorové vyjadřování

ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření (paragr.16, odst. 9 školského zákona).

Podpůrná opatření jsou vyhláškou č. 27/2016 Sb., a její novelizací vyhláškou č. 270/2017 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných, rozdělena do pěti stupňů.

Podpůrná opatření 1. stupně poskytuje škola v součinnosti se školním poradenským pracovištěm. Úkolem 1. stupně je zajistit individuální přístup k žákovi pomocí plánu pedagogické podpory (PLPP).

Podpůrná opatření 2. až 5. stupně jsou v kompetenci školských poradenských pracovišť (pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogická centra). Pokud je doporučen individuální vzdělávací plán, může být prováděn pouze s písemným informovaným souhlasem zákonného zástupce žáka.

U dětí nadaných a mimořádně nadaných zaručuje škola rozvíjení nadání a vloh. Podpora bude spočívat zejména v úpravě obsahu vzdělávání, nejčastěji formou obohacování, popř. rozšíření učiva. Úprava umožňuje i účast na výuce ve vyšších ročnících.

Kontaktní pracovník školního poradenského pracoviště pověřený ředitelem školy je výchovná poradkyně, která spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a koordinuje péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. V tomto školním roce je kontaktním pracovníkem Mgr. Jana Siegelbauerová.

Další doplňující informace jsou volně přístupné na webových stránkách školy.

5. UČEBNÍ PLÁN

1. STUPEŇ

Povinné předměty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem zákl.+ dispon.
Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4
Anglický jazyk	-	0+1	3	3	3	9+1
Český jazyk a literatura	6+3	8+1	7+1	6	6+1	33+6
Informatika	-	-	-	1	1	2
Prvouka	2	2	2+1	-	-	6+1
Vlastivěda	-	-	-	1+1	1+1	2+2
Přírodověda	-	-	-	2	1+1	3+1
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
Tělesná výchova	2	2	2+1	2	2	10+1
Člověk a svět práce	1	1	1	1	1	5
Celkem základní dotace + Celkem disponibilní	17+3	19+3	21+4	23+2	22+4	102+16
Celkem v ročníku	20	22	25	25	26	118

2. STUPEŇ

Povinné předměty	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem základní + dispon.
Matematika	4	4+1	3+1	4+1	15+3
Anglický jazyk	3	3	3	3	12
Český jazyk a literatura	4+1	4+1	4+1	3+2	15+5
Německý jazyk	-	2	2	2	6
Informatika	1	1	1	1	4
Dějepis	2	2	2	2	8
Výchova k občanství	-	-	1	1	2
Fyzika	1+1	1+1	1+1	1	4+3
Chemie	-	-	2	2	4
Přírodopis	2	2	2	1	9
Zeměpis	1+1	1	1+1	0+1	3+3
Hudební výchova	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova	2	1+1	1	1	6
Výchova ke zdraví	1	1	-	-	2
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Člověk a svět práce	0+1	1	1	1	3+1
Cvičení z matematiky	0	0	0+1	0+1	0+2
Cvičení z českého jazyka	0	0	0	0+1	0+1
Celkem základní dotace + celkem disponibilní dotace	25+3	27+3	27+5	26+6	104+18
Celkem v ročníku	28	30	32	32	122

POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU 1. STUPNĚ:

Český jazyk se v 1. a ve 2. ročníku vyučuje komplexně. Od 3. ročníku je členěn na Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a literární výchovu.

Využití disponibilní časové dotace za 1. stupeň:

- Český jazyk posílen o 6 DH ve všech ročnících 1. stupně mimo 4. ročníku
- Matematika posílena o 4 DH od 2. ročníku.
- Anglický jazyk je posílen o 1DH ve 2. ročníku
- Člověk a jeho svět o 3 DH, prvouka ve 3. ročníku, vlastivěda ve 4. a 5. ročníku.
- Člověk a zdraví o 1 DH ve 3. ročníku.
- Informatika o 1DH ve 4. ročníku

Celkem 16 DH

Poznámky k učebnímu plánu 2. stupně

Od 7. ročníku je povinně zařazen druhý cizí jazyk – němčina v časové dotaci 2 hodiny týdně.

- Využití disponibilní časové dotace:
- Český jazyk: 5 DH ve všech ročnících 2. stupně
- Matematika: 3 DH v 7. - 9. ročníku
- Člověk a příroda: 6 DH (Fyzika: 3 DH v 6.-8. ročníku, Zeměpis: 3 DH v 6., 8. a 9. ročníku)
- Člověk a svět práce: 1 DH v 6. ročníku
- Cvičení z matematiky: 1 DH v 8. ročníku, 1 DH v 9. ročníku
- Cvičení z českého jazyka: 1DH v 9. ročníku

Celkem: 18 DH

6. UČEBNÍ OSNOVY

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

CHARAKTERISTIKA OBLASTI

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace v základním vzdělávání je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním od 1. do 9. ročníku a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu Čísla a početní operace na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Žáci se učí řešit problémové situace

a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

MATEMATIKA

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU NA 1. STUPNI

Obsahové, časové a organizační vymezení:

- je realizována v 1. až 9. ročníku
- v 1. ročníku - 4 hodiny týdně
- ve 2. až 5. ročníku – 5 hodin týdně
- Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:
  - číslo a početní operace – osvojení aritmetických operací ve složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění, významové porozumění, získávání číselných údajů, seznámení se s pojmem proměnná
  - závislosti, vztahy a práce s daty – rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů
  - geometrie v rovině a prostoru – určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru
  - nestandardní aplikační úlohy a problémy – uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života (rozvoj finanční gramotnosti)

Organizace

- žáci z každého ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Průřezová témata – v tomto předmětu jsou realizována:

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Výchova demokratického občana
- Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU NA 2. STUPNI

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

- Matematika poskytuje žákům základní vědomosti a dovednosti, které jsou potřebné pro orientaci v praktickém životě, tvoří základ pro úspěšné uplatnění se ve většině oborů profesionální přípravy. Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika – převody jednotek, rovnice, zeměpis – měřítko mapy a plánu, výpočty, chemie – řešení rovnic, převody jednotek, ...)
- Výuka matematiky je dotována těmito hodinami:
  - o 6. ročník 4 hodiny týdně
  - o 7. ročník 5 hodin týdně
  - o 8. ročník 4 hodiny týdně
  - o 9. ročník 5 hodin týdně
- Předmět matematika je rozdělen do 4 tematických okruhů:
  - o číslo a proměnná
  - o geometrie v rovině a v prostoru
  - o závislosti, vztahy a práce s daty
  - o nestandardní aplikační úlohy a problémy

Předmětem matematika prolínají průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Vzdělávání ve vyučovacím předmětu je zaměřeno na:
  - o osvojování a využívání matematických poznatků, dovedností a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů, poznávání jejich vlastností a určování a zařazování pojmů
  - o rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů, vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů, vztahů, vzorců, algoritmů, početních operací, metod řešení úloh) a efektivní využívání osvojeného matematického aparátu

- rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), vyhodnocování matematického modelu, poznávání hranic jeho použití, uvědomování si, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbu správného postupu při řešení slovních úloh a reálných problémů, realizaci a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- zpřesňování vyjadřování a zdokonalování grafického projevu, porozumění matematickým termínům a symbolice a komunikaci na odpovídající úrovni
- rozvíjení zkušenosti s řešením úloh a problémů, poznávání možností matematiky a uvědomování si skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, soustavnou sebekontrolu při každém kroku postupu řešení, rozvíjení systematičnosti a přesnosti, vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů
- rozvoj finanční gramotnosti

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• vybírá a využívá pro efektivní řešení matematických problémů vhodné způsoby, metody a strategie samostatně či v kooperaci s ostatními žáky • vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení vyvozuje matematické zákonitosti • pracuje s obecně užívanými matematickými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje poznatky z matematiky i ostatních oblastí, • samostatně pozoruje, na základě osvojených matematických a geometrických znalostí odhaduje výsledky a porovnává je se skutečností – hodnotí úspěch svého odhadu • na základě pochopení vlastností matematických operací a geometrických

	závislostí tyto využívá v tvůrčích činnostech
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• osvědčené matematické postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů • pochopí zadaný matematický problém, promyslí a naplánuje jeho řešení, využívá k tomu matematických dovedností, vlastního úsudku a zkušeností • samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické a matematické postupy • ověřuje prakticky správnost řešení problémů • kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	• formuluje a vyjadřuje myšlenky a názory v logickém sledu formou zápisu, náčrtu, výpočtu geometrické konstrukce a odpovědi • rozumí různým typům textů a grafů, přemýšlí o nich, reaguje na ně • naslouchá druhým lidem, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje • rozumí běžně užívané základní matematické a geometrické symbolice • konfrontuje své výsledky s výsledky ostatních, obhájí své řešení a posuzuje jeho správnost
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	• při řešení úkolu účinně spolupracuje s ostatními žáky • spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření pravidel a příjemné pracovní atmosféry v týmu • v případě nepochopení matematického problému požádá o pomoc pedagoga či spolužáka, též naopak umí pomoci, je-li o to požádán • přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného matematického úkolu
KOMPETENCE OBČANSKÉ – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	• respektuje základní principy chování ke spolužákům i učitelům • respektuje přesvědčení druhých lidí

	• chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy • zapojuje se do školních i mimoškolních aktivit, které s matematikou souvisí
KOMPETENCE PRACOVNÍ – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	• dodržuje stanovená pravidla • používá účelně vybavení a učební pomůcky (výukový software, geometrické pomůcky, ...) • přizpůsobuje se novým pracovním podmínkám • respektuje a dodržuje pravidla učeben, které při výuce matematiky používá

1. ročník

- 4 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	- v daném souboru počítá předměty - vytváří soubory s daným počtem prvků	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - Číselná řada do 20 - Součet a rozdíl čísel bez přechodu desítky - Slovní úlohy	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občanská společnost a škola OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• zná číslice 0–20, umí je napsat a přečíst • zná význam více, méně, první, poslední, větší, menší apod. • porovnává čísla a soubory prvků do 20 • zná a používá matematické symboly +, -, =, je větší, je menší		
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• umí seřadit čísla podle velikosti • umí zakreslit čísla do 20 na číselnou osu		
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• umí zapsat, přečíst a vyřešit příklady na + a – do 20 bez přechodu desítky • provádí rozklad na desítky a jednotky		

M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• řeší jednoduché slovní úlohy		
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• rozlišuje a umí pojmenovat jednoduché geometrické útvary • seznamuje se s geometrickými tělesy: krychle, kvádr, koule, válec • geometrické útvary třídí podle tvaru, velikosti, barev • orientuje se v prostoru – nahoře, dole, vpřed, vzad atd.	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - Rovinné obrazce – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh	

2. ročník

- 4+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• umí zapsat a přečíst čísla do 100 • porovnává čísla do 100, umí je seřadit vzestupně i sestupně	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - Počítání do 20, součet a rozdíl čísel - Počítání do 100, čtení a zápis čísel - Porovnávání čísel do 100 - Sčítání a odčítání v oboru do 100 - Slovní úlohy - Násobení a dělení	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občanská společnost a škola OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• umí zakreslit čísla do 100 na číselnou osu		
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• umí zapsat a vyřešit příklady na sčítání a odčítání do 20 s přechodem desítky • sčítá a odčítá čísla do 100 i s přechodem desítky • zná význam závorek, počítá příklady se závorkami • učí se zaokrouhlovat čísla na desítky • učí se sčítat a odčítat více než dvě čísla • učí se spoje násobílek 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10		

	• učí se dělit v oboru násobitek 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10		
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• řeší slovní úlohy s výpočty do 100 • řeší slovní úlohy na násobení a dělení		
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• pozná geometrická tělesa krychli, kvádr, kouli, válec	GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU - Základní geometrické pojmy - Přímka, úsečka - Jednotky délky - Geometrická tělesa - Vzájemná poloha dvou přímek v rovině	
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• zná pojem bod, čára, přímka, úsečka • narýsuje přímku, úsečku, úsečku dané délky • umí změřit úsečku, odhaduje její délku • seznamuje se s pojmy různoběžky, rovnoběžky, kolmice		
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• seznamuje se s časovými jednotkami hodina, minuta, sekunda • učí se číst časové údaje na různých typech hodin	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - jednotky délky, hmotnosti, objemu, času	
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• poznává jednotky délky, hmotnosti, objemu		

M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• znázorňuje na číselné ose, doplňuje tabulky násobků		

3. ročník

- 4+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• čte a píše trojciferná čísla • porovnává čísla do 1000	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE ČÍSELNÝ OBOR 0–1000 - Číselná řada do 1000 - Součet a rozdíl čísel do 1000 - Porovnává čísla do 1000 - Řešení slovních úloh - Zaokrouhlování - Násobení a dělení - Rovnice - Dělení se zbytkem	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občanská společnost a škola OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• zakreslí obraz daného čísla na číselné ose		
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• sčítá a odčítá přirozená čísla do 1 000 pamětně i písemně • učí se zaokrouhlovat čísla na desítky a stovky • učí se užívat spojů všech násobitek • řeší jednoduché rovnice		
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• řeší a tvoří slovní úlohy do 1000		
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• rozeznává a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině • pozná základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa		

M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	rozlišuje jednotky délky a používá je k měření	- Rýsování geometrických útvarů - Vzájemná poloha dvou přímek v rovině - Jehlan, kužel, kvádr, krychle, koule	
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	zná pojmy různoběžky, rovnoběžky, kolmice		
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	vzájemně převádí jednotky času	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - finanční gramotnost - jednotky času	
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	- praktická měření - aplikuje finanční gramotnost do běžného života		
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	čte a sestavuje násobkové tabulky		

4. ročník

- 4+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	- sčítá a odčítá do 1 000 000 - násobí a dělí v oboru malé násobilky - provádí početní operace do 1 000 000 - uplatňuje znalosti při násobení a dělení 10, 100, 1 000 - aplikuje komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - převádí jednotky délky, hmotnosti, objemu a času	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - Číselná řada do milionu - Zaokrouhlování čísel - Součet a rozdíl čísel do milionu - Písemné algoritmy násobení a dělení - Slovní úlohy - Zlomky - Násobení a dělení zpaměti - Jednoduché rovnice a nerovnice	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	- písemně sčítá a odčítá - písemně násobí - písemně dělí jednociferným číslem		
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	- zaokrouhluje přirozená čísla na 1000, 10 000, 100 000 - odhaduje a kontroluje výsledky		
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní	řeší jednoduché a složené slovní úlohy s jednou a dvěma operacemi		

operace v celém oboru přirozených čísel			ČESKÝ JAZYK Čtení zápisu slovních úloh, vyjadřování názoru, obhajování svého postupu práce.
M-5-1-05 čte, modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	• využívá a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života • aplikuje zlomky jako část z celku		
M-5-1-06 seznamuje se se sčítáním a odčítáním zlomků se stejným jmenovatelem	• sčítá zlomky se stejným jmenovatelem		
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	• narýsuje a znázorní základní rovinné útvary • pozná geometrické útvary v reálných situacích • narýsuje jednoduché konstrukce • pozná a pojmenuje rovnoběžníky	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - Vzájemná poloha dvou přímek v rovině - Rýsování geometrických útvarů - Převody jednotek	
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	• spočítá grafický součet a rozdíl úsečky • spočítá obvod mnohoúhelníku • měří a porovnává obvody objektů v rovině • převádí jednotky délky		
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	• určí vzájemnou polohu dvou přímek • sestrojí rovnoběžku s danou přímkou		

	• pomocí trojúhelníku s ryskou sestrojí kolmici k dané přímce		
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary	• narýsuje osu souměrnosti úsečky • pozná osově souměrné útvary		
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	• přečte data z diagramů	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE -tabulky, prezentace, vyhledávání
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• čte a sestavuje jednoduché tabulky • orientuje se v jízdním řádu • seznamuje se s jednoduchými grafy		

5. ročník

- 4+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	• pamětně sčítá, odčítá, násobí a dělí přirozená čísla do 1000 000 • zobrazí je na číselné ose	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - Číselná řada do milionu - Zaokrouhlování - Součet a rozdíl čísel do milionu - Písemné algoritmy násobení a dělení - Pamětné dělení a násobení - Slovní úlohy	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	• písemně sčítá a odčítá přirozená čísla do 1000 000 • písemně násobí trojčiferným činitelem • písemně dělí dvojčiferným dělitelem		
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	• zaokrouhluje přirozená čísla s požadovanou přesností • zapisuje, porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose • kontroluje výpočty		
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	• řeší jednoduché i složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům s přirozenými čísly		
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	• vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí		

	na příkladech z běžného života		
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	• porovná zlomky se stejným jmenovatelem • sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem		
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	• přečte, zapíše a znázorní desetinné číslo na číselné ose		
M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	• znázorní na číselné ose, přečte zapíše a porovná celá čísla • nalezne reprezentaci celých čísel v běžném životě		
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	• rýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici • načrtne a sestrojí rovinné útvary	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - Konstrukce čtverce, obdélníka, trojúhelníka, rýsování kružnice - Obvod a obsah základních rovinných útvarů - Osová souměrnost - Konstrukce čtverce, obdélníka, trojúhelníka, rýsování kružnice	INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE Malování, Word
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	• počítá obsah daného geometrického útvaru ve čtvercové síti • užívá základní jednotky obsahu		
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• poznává osově souměrné útvary • určuje osu souměrnosti osově souměrných útvarů		

		- Obvod a obsah základních rovinných útvarů - Osová souměrnost	
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	• umí pracovat s daty • vypočítá aritmetický průměr	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE Tabulky, prezentace, vyhledávání
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• sestaví a přečte jednoduchou tabulku a diagram		
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• řeší netradiční slovní úlohy s využitím logických úvah	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost	OSOBNOSTÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů, rozvoj schopnosti poznávání

6. ročník

- 4 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla - provádí početní operace s přirozenými čísly zpaměti i písemně - umí zobrazit přirozené číslo na číselné ose - čte a zapisuje desetinná čísla, zobrazí je na číselné ose - provádí početní operace s desetinnými čísly	ČÍSLO A PROMĚNNÁ - Přirozená čísla - Desetinná čísla - Dělitelnost přirozených čísel	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	- zaokrouhluje a porovnává desetinná čísla		

M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- zná pojem násobek, dělitel, používá kritéria dělitelnosti - rozeznává prvočíslo, číslo složené, rozloží číslo na součin prvočísel - určuje největšího společného dělitele, nejmenší společný násobek - řeší slovní úlohy s využitím dělitelnosti		
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	- užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka - rýsuje lineární útvary, převádí jednotky délky, obsahu - používá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - Geometrické útvary v rovině - Úhel a jeho velikost - Osová souměrnost - Trojúhelník - Krychle a kvádr	
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary		
M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	- narýsuje a změří daný úhel - užívá jednotky stupeň a minuta - rozlišuje a pojmenuje druhy a typy úhlů - provádí početní operace s velikostmi úhlů		
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	- umí vypočítat obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku, obsah čtverce a obdélníku		
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	- určí a znázorní různé druhy trojúhelníků a zná jejich vlastnosti - umí sestrojit těžnice, výšky v trojúhelníku		

	- umí sestrojít kružnici opsanou trojúhelníku - načrtne a sestrojí čtverec a obdélník		
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti - pozná útvary osově souměrné a shodné útvary - určí osu souměrnosti osově souměrných útvarů		
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	- charakterizuje krychli a kvádr, určuje jejich vlastnosti		
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- odhaduje a vypočítá objem krychle a kvádrů		
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles	- umí načrtnout, narýsovat síť a z ní vymodelovat krychli a kvádr		
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádrů ve volném rovnoběžném promítání		
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- řeší slovní úlohy z praxe na výpočet povrchu a objemu krychle a kvádrů		

7. ročník

- 4+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	• rozlišuje a umí zobrazit kladná a záporná čísla na číselné ose • určí absolutní hodnotu daného čísla • chápe pojem opačné číslo • provádí početní operace s celými čísly • řeší slovní úlohy z praxe na využití celých čísel • čte a zapisuje zlomky, modeluje a zapisuje zlomkovou část celku • rozšiřuje a krátí zlomek, zná základní tvar zlomku • upraví smíšené číslo na zlomek a naopak, určí převrácené číslo k danému zlomku • zobrazí racionální číslo na číselné ose, porovnává racionální čísla • provádí početní operace s racionálními čísly • upraví složený zlomek	ČÍSLO A PROMĚNNÁ Celá čísla, racionální čísla - znázorňování celých čísel na číselné ose - absolutní hodnota celého čísla - porovnávání celých čísel - početní operace s celými čísly - čtení a zápis zlomku - zobrazení zlomků na číselné ose - rozšiřování a krácení zlomků - vztah mezi zlomky a desetinnými čísly - převrácený zlomek - smíšené číslo - početní operace se zlomky - složený zlomek	

M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	- měřítko plánu a mapy - přímá a nepřímá úměrnost - procenta - obvod a obsah rovnoběžníku, trojúhelníku a lichoběžníku - povrchy a objemy hranolů	
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	- chápe pojem jedno procento - vyjádří část celku pomocí procent a naopak - chápe pojem promile	Procenta - procenta - promile	
M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	• umí vyjádřit poměr mezi danými hodnotami • rozlišuje postupný poměr • zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru, rozšiřuje a krátí dané poměry • rozdělí celek na dvě (tři) části v daném poměru • pracuje s měřítky map a plánů • řeší slovní úlohy z praxe s využitím trojčlenky	Poměr - rozšiřování a krácení poměru - počítání s poměry - postupný poměr - měřítko plánu a mapy - trojčlenka	

M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	• řeší aplikační úlohy na procenta	Procenta - procenta - promile - slovní úlohy na procenta řešené trojčlenkou	
M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	• určí, zda daná závislost je nebo není přímá (nepřímá) úměrnost a své tvrzení zdůvodní • řeší slovní úlohy s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti • řeší slovní úlohy na přímou a nepřímou úměrnost pomocí trojčlenky • zapíše tabulku přímé (nepřímé) úměrnosti • zakreslí bod o daných souřadnicích v pravouhlé soustavě souřadnic • přečte souřadnice bodu vyznačeného v pravouhlé soustavě souřadnic • načrtne graf přímé (nepřímé) úměrnosti	PŘÍMÁ A NEPŘÍMÁ ÚMĚRNOST - přímá a nepřímá úměrnost - trojčlenka - pravouhlá soustava souřadnic v rovině - graf přímé a nepřímé úměrnosti	
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem			
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	• podle vlastností rozliší jednotlivé druhy rovnoběžníků • vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Rovnoběžník a lichoběžník	

	• pomocí vzorce vypočítá obvod a obsah trojúhelníku a lichoběžníku	- čtyřúhelníky, rovnoběžníky, lichoběžníky - výšky a úhlopříčky rovnoběžníku a lichoběžníku - obvod a obsah rovnoběžníku - obvod a obsah lichoběžníku - obsah trojúhelníku	
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	• načrtne a sestrojí rovnoběžník • načrtne a sestrojí lichoběžník	Rovnoběžník a lichoběžník - konstrukce rovnoběžníku - konstrukce lichoběžníku	
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	• pozná shodné útvary • v praxi umí použít věty o shodnosti trojúhelníků • sestrojí trojúhelník podle věty sss, sus, usu	Trojúhelníky, shodnost trojúhelníků - shodnost geometrických útvarů - shodnost trojúhelníků - věty sss, sus, usu - konstrukční úlohy	
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti - pozná útvary středově souměrné a shodné útvary	Středová souměrnost - shodné útvary - středová souměrnost - středově souměrné útvary	

	- určí střed souměrnosti středově souměrných útvarů		
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu rovnoběžníku • řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu lichoběžníku, trojúhelníku	Rovnoběžník a lichoběžník - obvod a obsah rovnoběžníku - obvod a obsah lichoběžníku - obsah trojúhelníku	
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• řeší logické úlohy a matematické hádanky • umí doplnit jednoduché číselné a obrázkové rébusy	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy - hlavolamy, tangram, netradiční geometrické úlohy - obrázkové analogie	
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• řeší netradiční geometrické úlohy na prostorovou představivost • řeší obrázkové řady • sám či ve skupině tvoří vlastní obrázkové řady		

8. ročník

- 3+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	- určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, kalkulátoru - užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech - k výpočtu délky strany v pravouhlém trojúhelníku používá Pythagorovu větu - řeší slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty	ČÍSLO A PROMĚNNÁ Druhá mocnina a odmocnina - odhady a výpočty mocnin a odmocnin Pythagorova věta - Pythagorova věta v rovině - Pythagorova věta v prostoru	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	- Pythagorova věta - slovní úlohy řešené pomocí jedné rovnice s jednou neznámou - délka kružnice a obsah kruhu - povrch a objem válce - povrchy a objemy hranolů	
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad	- rozumí pojmu výraz, určí hodnotu číselného výrazu - zapiše pomocí výrazu s proměnnou slovní text,	Výrazy a mnohočleny - číselné výrazy - výrazy s proměnnými	

mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	- umí dosadit do výrazu s proměnnou - rozumí pojmu mnohočlen, sčítá, odečítá mnohočleny, násobí mnohočlen mnohočlenem, mnohočlen jednočlenem - upraví výraz vytýkáním před závorku - užívá vzorce	- početní operace s mnohočleny - rozklad mnohočlenů na součin - vzorce	
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- užívá a zapisuje vztah rovnosti - řeší lineární rovnice o 1 neznámé pomocí ekvivalentních úprav, provádí zkoušku řešení	Rovnice - ekvivalentní úpravy rovnic - řešení rovnic	
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům pomocí lineárních rovnic o 1 neznámé		
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	- vypočítá délku kružnice - vypočítá obvod a obsah kruhu	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Kružnice a kruh délka kružnice, obvod a obsah kruhu	
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	- určí vzájemnou polohu přímky a kružnice, vzájemnou polohu dvou kružnic - konstrukce kruhu a kružnice	Kružnice a kruh - kružnice a kruh - vzájemná poloha kružnice a přímky, dvou kružnic	

M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	• charakterizuje základní typy hranolů, určuje jejich vlastnosti • charakterizuje válec, jeho základní části a vlastnosti	Hranoly - hranoly a jejich sítě - povrchy a objemy hranolů - náčrty hranolů Válec - válec a jeho síť - povrch a objem válce	
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• odhaduje a vypočítá povrch a objem základních typů hranolů • odhaduje a vypočítá povrch a objem válce • používá geometrické vzorce		
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles	• umí načrtnout a narýsovat síť hranolu • umí načrtnout a narýsovat síť válce		
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	• načrtne obraz základních typů hranolů ve volném rovnoběžném promítání • načrtne obraz válce ve volném rovnoběžném promítání		
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• konstrukční úlohy řešené pomocí Thaletovy věty • řeší slovní úlohy z praxe na délku kružnice a obvod a obsah kruhu • řeší slovní úlohy z praxe na výpočet povrchu a objemu základních typů hranolů		Kružnice a kruh - Thaletova věta - délka kružnice, obvod a obsah kruhu Hranoly - povrchy a objemy hranolů Válec

	• řeší slovní úlohy z praxe vedoucí na výpočet povrchu a objemu válce	- povrch a objem válce	

9. ročník

- 4+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	- slovní úlohy řešené pomocí soustavy dvou rovnic o dvou neznámých - základy statistiky - využití podobnosti - povrch a objem jehlanu - povrch a objem kužele - povrch a objem koule	
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	• řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	Soustavy rovnic - metody sčítací a dosazovací při řešení rovnic - slovní úlohy	
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	• řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům pomocí soustav lineárních rovnic o 2 neznámých		
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	• chápe a používá základní statistické pojmy • dokáže pracovat s výsledky statistického šetření	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Závislosti a data - základy statistiky - diagramy, grafy, tabulky - četnost znaku	
M-9-2-02 porovnává soubory dat			
M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti			
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem			

M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	• dokáže pracovat se sloupcovým a kruhovým diagramem • určí četnost jednotlivých hodnot a zapíše ji do tabulky • vypočítá aritmetický průměr • čte a interpretuje tabulky a grafy ze statistiky v praxi • rozezná funkční vztah od jiných vztahů • sestrojí graf lineární funkce, přímé a nepřímé úměrnosti, řeší graficky soustavu dvou rovnic o dvou neznámých • užívá probrané funkce při řešení úloh z praxe	- aritmetický průměr Funkce - soustava souřadnic - funkce jako závislost - závislosti, přiřazování, předpisy - lineární funkce a její graf - přímá úměrnost - nepřímá úměrnost	
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	• používá základní pravidla přesného rýsování • provede rozbor konstrukční úlohy • sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Konstrukční úlohy - množiny bodů v rovině - konstrukce trojúhelníků - konstrukce čtyřúhelníků	
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	• rozezná podobné útvary v rovině i prostoru • určí poměr podobnosti	Podobnost	

	• poměr podobnosti využije k výpočtům délek stran (hran) geometrického útvaru. • podobnost trojúhelníků dokazuje na základě vět sss, sus, uu • sestrojí rovinný obraz podobný danému • rozdělí a změní úsečku dané délky v daném poměru	- podobnost geometrických útvarů - podobnost trojúhelníků - využití podobnosti	
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	• třídí a charakterizuje základní tělesa – jehlan, kužel, koule	Jehlan, kužel, koule - zobrazení těles - síť, povrch a objem jehlanu - síť, povrch a objem kužele - povrch a objem koule	
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• určí objem a povrch základních těles – jehlan, kužel, koule • užívá základní vzorce pro výpočet		
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles	• rozpozná síť jehlanu a kužele		
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	• znázorní tělesa ve volném rovnoběžném promítání (náčrty) – jehlan, kužel, koule		
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• vypočítá hodnotu neznámé ze vzorce po dosazení číselných hodnot všech daných veličin		

	• řeší úlohy z praxe na povrch a objem výše uvedených těles		
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• řeší logické úlohy a matematické hádanky • umí doplnit jednoduché číselné a obrázkové rébusy	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy	
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• řeší netradiční geometrické úlohy na prostorovou představivost • řeší obrázkové řady • sám či ve skupině tvoří vlastní obrázkové řady		

CHARAKTERISTIKA OBLASTI

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve vzdělávacím procesu, neboť dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje v oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk.

Dovednosti získané ve výuce Českého jazyka a literatury jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Osvojení a užívání českého jazyka jako jazyka mateřského v jeho mluvené i písemné podobě otevírá cestu k poznání a pochopení přírodních i společenských skutečností a duchovního bohatství minulosti i dneška. Vytváří se tak předpoklady k úspěšnému dorozumívání s lidmi tím, že učí interpretovat jejich vyjádření a reagovat na ně, učí však také porozumět sám sobě, své roli v různých komunikačních situacích, nalézt vlastní místo mezi vrstevníky i ve společnosti. Vede k formování hodnotové orientace a k citlivému a esteticky účinnému vnímání okolního světa i sebe sama.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného i vnímaného textu. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole i mimo ni, analyzovat je a kriticky posuzovat jejich obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat a hodnotit také formální stránku textů a jejich výstavbu.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka a k poznávání a rozlišování jeho dalších forem. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvíjení potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy a jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora i formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím Dramatické výchovy, zařazené jako doplňující obor vzdělávací oblasti Umění a kultura.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako důležitého sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Úroveň A2: Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho/jejích nejnaléhavějších potřeb.

Úroveň A1: Rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech,

které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.

ANGLICKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU 1.STUPEŇ

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu:

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a aktivní využití komunikace v cizím jazyce
- získávání schopnosti dorozumět se s cizincem, komunikovat s ním, hovořit o jednoduchých tématech, reagovat na běžné situace
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřeně náročné texty
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení
- poznání tradic a kultury anglicky mluvících zemí

Výuka je založena na modelu britské angličtiny.

Formy realizace

- skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu, samostatná
- práce, práce se slovníkem, hry, soutěže, písně v originále, výukové programy na PC, časopisy

V předmětu jsou realizována tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova

Časová dotace

Anglický jazyk je vyučován v 3. až 5. ročníku v časové dotaci 3 hodiny týdně. Výuka je realizována převážně v kmenových třídách, je možno využívat učebnu výpočetní techniky.

Výchovné a vzdělávací strategie

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU 2. STUPEŇ

Anglický jazyk je vyučován v 6. až 9. ročníku v časové dotaci 3 hodiny týdně. Žáci tvoří skupiny pro cizí jazyk ze všech tříd daného ročníku. Výuka je realizována převážně v kmenových třídách. Je možné využívat učebnu výpočetní techniky.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH PŘEDMĚTU

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a aktivní využití komunikace v cizím jazyce
- získávání schopnosti dorozumět se s cizincem, komunikovat s ním, hovořit o jednoduchých tématech, reagovat na běžné situace v cizojazyčném prostředí
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřeně náročné texty v anglickém jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení
- získání schopnosti napsat přiměřeně dlouhý a obsahově náročný text v cizím jazyce
- poznání kultury a tradic anglicky mluvících zemí, vyhledávání nejdůležitějších informací o nich
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Výuka je založena na modelu britské angličtiny, ale žáci jsou seznamováni také s výrazy americké angličtiny.

V předmětu jsou realizována tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova

Formy realizace

- skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu, samostatná práce, práce se slovníkem, hry, soutěže, písně v originále, výukové programy na PC, časopisy, krátkodobé projekty

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• vybírá, vyhledává a třídí jazykové poznatky • uvádí mluvnické, slohové a literární poznatky do souvislostí a propojuje je do širších společenských a kulturních celků • poznává smysl a cíl učení jazyka a má k němu pozitivní vztah • kriticky hodnotí získané jazykové vědomosti a dovednosti a diskutuje o nich
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• rozpozná a pochopí vzniklý problém, přemýšlí o jeho příčinách • využívá získané jazykové vědomosti a dovednosti k vhodnému řešení problémových situací • uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a své výsledky
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	• vyjadřuje s výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i v mluveném projevu • formuluje ústně i písemně dojmy z četby a poslechu literárních děl • využívá získané komunikativní dovednosti v životě • rozumí různým typům textů a jazykových záznamů • reaguje na různé informační a komunikační prostředky a zároveň je umí aplikovat v praxi • umí argumentovat a kultivovaně si obhájit svůj názor
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	• účinně spolupracuje ve skupině a přijímá nové role v pracovních činnostech • podílí se na vytváření kvalitních mezilidských vztahů • umí poskytnout pomoc nebo o ni požádat • debatuje vhodně v rámci celé třídy • chápe potřebu spolupráce • respektuje a toleruje názory ostatních lidí
KOMPETENCE OBČANSKÉ – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	• chápe společenské normy a zákony • chová se zodpovědně v krizových situacích • respektuje a oceňuje tradice a kulturní i historické dědictví • chápe ekologické souvislosti a přispívá k ochraně zdraví, a trvale udržitelnému rozvoji společnosti
KOMPETENCE PRACOVNÍ – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	• dodržuje vymezená pravidla a plní povinnosti a závazky • adaptuje se na změněné pracovní podmínky • využívá znalosti a dovednosti získané z jednotlivých jazykových oblastí v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost • přemýšlí o dalším vhodném jazykovém vzdělávání

2. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Mezipředmětové vztahy
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, jsou-li pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně a neverbálně	- reaguje na základní jednoduché pokyny - vyjádří jednoduchý souhlas/nesouhlas - rozumí a užívá zkrácených odpovědí kladných i záporných - rozumí jednoduchým otázkám - reaguje na pozdravy - odpovídá na jednoduché otázky související s tématem	ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI - Pozdravy a rozloučení - Souhlas a nesouhlas - Základní emoce, zdvořilostní fráze (poprosit a poděkovat) - Osobní informace (jméno, věk) - Básničky, písničky, hry SLOVNÍ ZÁSoba - Barvy - Čísla do 20 - Školní potřeby - Zvířata - Domácí mazlíčci - Pocity	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy Komunikace
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	- umí jednoduše sdělit osobní informace - zopakuje a používá slova z okruhů probíraných témat		
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	- rozumí obsahu krátkého psaného textu - čte jednoduchá slova ve slovní zásobě související s tématem - přiřazuje výrazy k obrázkům		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu a s pečlivou	- rozumí obsahu krátkého mluveného textu, doplní chybějící informace podle poslechu ukázky		

výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	- rozumí výrazům ve slovní zásobě související s tématem a vhodně na ně reaguje - rozumí jednoduchým krátkým dialogům		
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	- orientuje se ve slovní zásobě - přiřadí mluvenou a psanou podobu výrazů - ukazuje, určuje a třídí výrazy ve slovní zásobě daných témat		
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- píše jednoduchá slova, slovní spojení a krátké věty		

3. ročník

- 3 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Mezipředmětové vztahy
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, jsou-li pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně a neverbálně	- reaguje na základní jednoduché pokyny - vyjádří jednoduchý souhlas/nesouhlas - rozumí a užívá zkrácených odpovědí kladných i záporných	ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI - Pozdravy a rozloučení - Souhlas a nesouhlas - Základní emoce, zdvořilostní fráze (poprosit a poděkovat)	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy Komunikace

	- rozumí jednoduchým otázkám - reaguje na pozdravy - odpovídá na jednoduché otázky související s tématem	- Osobní informace (jméno, věk) - Komiksy, příběhy	
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	- umí jednoduše sdělit osobní informace - zopakuje a používá slova z okruhů probíraných témat	SLOVNÍ ZÁSoba - Pocity - Lidské tělo - Rodina - Oblečení - Příroda - Svátky a tradice	
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	- rozumí obsahu krátkého psaného textu - čte jednoduchá slova ve slovní zásobě související s tématem - přiřazuje výrazy k obrázkům	MLUVNICE - Sloveso „to be“ – být (I am, he is, she is, it is) - Sloveso „to have“ - mít (I have got, he has got, she has got) - Neurčitý člen „a/an“ - Přídavná jména - Zájmena (I, he, she, it)	
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	- rozumí obsahu krátkého mluveného textu, doplní chybějící informace podle poslechu ukázky - rozumí výrazům ve slovní zásobě související s tématem a vhodně na ně reaguje - rozumí jednoduchým krátkým dialogům		
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	- orientuje se ve slovní zásobě - přiřadí mluvenou a psanou podobu výrazů - ukazuje, určuje a třídí výrazy ve slovní zásobě daných témat		

CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- píše jednoduchá slova, slovní spojení a krátké věty		

4. ročník

- 3 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Mezipředmětové vztahy
CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	- rozumí základním pokynům používaných při školní práci, umí pokyn sám vydat - rozumí některým osobním zájmenům v jednoduchých pokynech učitele	POSLECH S POROZUMĚNÍM - Poslech s porozuměním	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy Komunikace
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- pozná barvy podle diktátu a dokáže je napsat - rozumí slovní zásobě probíraných témat - rozumí základním slovesům		

CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- rozumí číslům 1 – 20 v jednoduchém poslechovém textu - rozumí slovům a slovním spojením v jednoduchém poslechovém textu - podle poslechu nahrávky doplňuje do textu chybějící slova		
CJ-5-2-01 zapojí se do jednoduchých rozhovorů	- připraví si a předvede krátký rozhovor na dané téma (sám, se spolužáky) - vytvoří jednoduchou konverzaci s užitím slovní zásoby vztahující se k probíranému tématu - pozdraví a rozloučí se s dospělým i s kamarádem	MLUVENÍ - Rozhovory - Otázky a odpovědi - Výslovnost SLOVNÍ ZÁSoba - Jídlo - Lidské tělo - Rodina - Zvířata - Počasí - Sport a volný čas - Nábytek - Oblékání - Kalendářní rok (dny, měsíce) - Svátky a tradice	
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- správně vyslovuje známá slova, osvojí si psaní značek výslovnosti - zná základní pozdravy, dokáže se představit, říct své jméno a příjmení, uvést svůj věk - používá sloveso „to be“ – být v jednotném čísle v přítomném čase - používá předložky místa - při popisu místnosti používá vazbu „there is/there are“ - osvojuje si časování sloves „to be“ a „to have“ ve všech osobách - aktivně používá slova a slovní spojení probírané slovní zásoby	MLUVNICE - Množné číslo - I like/I don't like - Vazba There is/ are - Přítomný čas průběhový	

	- u známých podstatných jmen tvoří množné číslo – pravidelné tvary - osvojuje si ve větách pravidla přítomného času průběhového - seznámí se s přítomným časem prostým: „I like/I don't like“ (kladná/záporná věta, otázka, krátká odpověď) - seznámí se se slovesem „can“ – umět, moci (kladná/záporná věta, otázka, krátká odpověď)	- Předložky místa	
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- odpovídá na jednoduché otázky - používá sloveso „to be“ v jednoduchých otázkách a ve větě záporné - seznamuje se s otázkami typu: „Who/What/Where...?“ - tvoří a používá jednoduché otázky v přítomném čase prostém, užívá krátké odpovědi		
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	- vyhledá v textu potřebné informace - používá slovníček učebnice a svůj vlastní slovníček	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - Čtení s porozuměním	
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- čte krátké dialogy v učebnici - přečte krátký text vztahující se k probíraným tématům		

CJ-5-4-01 napíše jednoduché věty o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života podle vzoru	- napíše jednoduché slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, kde bydlí, co má/nemá rád, co umí - napíše a přečte jednoduchý text (dopis) - osvojuje si slovosled anglické věty	PSANÍ - Psaní vět - Pořádek slov ve větě	

5. ročník

- 3 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Mezipředmětové vztahy
CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	- rozumí jednoduchým pokynům, dokáže je sám použít - rozumí pokynům a otázkám učitele - rozumí významu slovesa „can“ – umět, moci v pokynech a otázkách učitele	POSLECH S POROZUMĚNÍM - Poslech s porozuměním	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy Komunikace
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- rozumí anglické výslovnosti - rozumí slovní zásobě probíraných témat a větám v přítomném čase		
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- z jednoduchého rozhovoru je schopen zaznamenat čísla od 0 do 100 - je schopen na základě poslechu zaznamenat správný čas - rozumí jednoduchým nahrávkám a dialogům v učebnici, dokáže připravit obdobný rozhovor nebo reprodukovat krátký text - z poslechu nahrávky vyhledá určité informace, doplní chybějící výrazy do textu		
CJ-5-2-01 zapojí se do jednoduchých rozhovorů	- je schopen vyžádat si informace o věku, jménu, bydlišti	MLUVENÍ - Rozhovory - Otázky a odpovědi	

	- sám nebo se spolužáky sestaví a předvede jednoduchý rozhovor, ve kterém využívá osvojené znalosti (slovní zásoba, gramatika)	- Výslovnost	
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- umí se představit, používá vhodné pozdravy a základní fráze při představování - vysloví jednoduchou žádost, prosbu či omluvu - aktivně používá slovní zásobu probíraných témat - používá členy „a/an“ v běžném spojení s podstatnými jmény - tvoří a vhodně používá množné číslo podstatných jmen - vyjmenuje části dne, pojmenuje měsíce v roce a roční období, používá vhodné předložky - prostřednictvím slovesa „like“ (mít rád) vyjádří, co má rád/nerad - používá pomocné sloveso ve větě záporné - tvoří věty pomocí slovesa „can“ – umět, moci - orientuje se ve zjednodušených plánech měst v učebnici, pojmenuje běžné budovy ve městě a běžné dopravní prostředky - pomocí přítomného času průběhového dokáže jednoduše popsat probíhající situaci	SLOVNÍ ZÁSoba - Škola - Volný čas - Nákupy - Počasí - Čas - Příroda - Povolání - Dopravní prostředky - Svátky a tradice MLUVNICE - Sloveso „to be“ - Sloveso „have got“ - Sloveso „can“ - Přítomný čas prostý - Přítomný čas průběhový - Číslovky 1 – 100 - Člen neurčitý a/an	

	- správně vyslovuje osvojovanou slovní zásobu		
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- odpovídá na jednoduché otázky - časuje sloveso „to be“ a „to have“ - užívá zkrácených tvarů v odpovědích - tvoří otázku se správným užitím přítomného času průběhového		
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	- přečte krátký text v učebnici, vyhledá potřebnou informaci - používá slovník učebnice a svůj vlastní slovníček	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - Čtení s porozuměním	
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- rozumí krátkým textům, dialogům a popisům v učebnici - čte krátké dialogy v učebnici - seznamuje se s autentickými materiály (časopis, mapy, knihy, písňe...)		
CJ-5-4-01 napíše jednoduché věty o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života podle vzoru	- popisuje, pojmenovává, píše jednoduché věty a krátké texty týkající se osvojovaných témat	PSANÍ - Formulář - Krátké texty k daným tématům	
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	- vyplní základní osobní údaje do jednoduchého formuláře		

6. ročník

- 3 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	- v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a způsobu života - učí se rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - rozvíjí dostatečně srozumitelnou výslovnost	POSLECH S POROZUMĚNÍM	
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- rozumí jednoduchým nahrávkám a dialogům - dokáže připravit obdobný rozhovor nebo reprodukovat krátký text - z poslechu nahrávky zachytí konkrétní informace, doplní chybějící výrazy nebo znaky do textu, přiřadí obrázek apod.	ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA -výslovnost a pravopis osvojované slovní zásoby -základní fonetické znaky a základní pravidla výslovnosti větných celků a hlásek	

CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	• poskytne a zjistí informace týkající se osobních údajů, osobních preferencí a běžných denních činností. • zapojí se do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů: • které se týkají jeho samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života • ve kterých sdělí co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje • vytvoří jednoduchou žádost, přání nebo omluvu, adekvátně na ně reaguje.	MLUVENÍ Texty: - oslovení, pozdrav, reakce na oslovení - přivítání, představování, - omluva, reakce na omluvu - poděkování a reakce na poděkování - přání, souhlas/nesouhlas, - popis osoby nebo věci Slovní zásoba ve vztahu k tematickým okruhům: - domov, rodina - škola – školní věci, předměty - denní činnosti, čas - volný čas, zájmová činnost a sport - vnější popis člověka - bydlení - můj dům, město - oblečení a nakupování	
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	• rozvíjí dostačující slovní zásobu k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím • krátce pohovoří o sobě a svých schopnostech a zálibách, o své rodině a kamarádech, o škole	Mluvnice: - slovesa: BE, HAVE GOT, CAN - přítomný čas průběhový a prostý	
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	• podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou popíše jednoduchou událost,	- stavba věty, tvorba otázky a záporu - pořádek slov ve větě - vazba THERE IS / ARE	

	vzhled osob, dům a město, kde žije, mluví o svých každodenních činnostech	- zájmena (osobní, přivlastňovací, tázací) - číslovky - základní - členy (určitý x neurčitý) - předložky (místa a času) - podstatná jména, jednotné a množné číslo	
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	- najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy v jednoduchém textu vztahujícím se k probíraným tématům	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - vyhledávání informací v textu (ilustrovaný příběh, komiks) - reálie anglicky mluvících zemí	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference Lidské vztahy Multikulturalita
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- o odpoví na jednoduché otázky týkající se obsahu textu - seznamuje se se svátky, tradicemi a životním stylem v anglicky mluvících zemích		
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby a rodiny do jednoduchého autentického formuláře	PSANÍ - formulář - krátké texty k daným tématům - odpověď na dopis nebo e-mail	
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- o ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby - o rozvíjí používání gramatických jevů		

	k realizaci komunikačního záměru • napíše jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností		
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	• napíše krátkou odpověď na jednoduchý dopis nebo e-mail		

7. ročník

- 3 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	- v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a způsobu života - učí se rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - rozvíjí dostatečně srozumitelnou výslovnost	POSLECH S POROZUMĚNÍM	
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- rozumí jednoduchým nahrávkám a dialogům - dokáže připravit obdobný rozhovor nebo reprodukovat krátký text - z poslechu nahrávky zachytí konkrétní informace, doplní chybějící výrazy nebo znaky do textu, přiřadí obrázků apod.	ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA - výslovnost a pravopis osvojované slovní zásoby - základní fonetické znaky a pravidla výslovnosti větných celků a hlásek - slovní přízvuk	

CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	• poskytne a zjistí informace týkající se osobních údajů, osobních preferencí a běžných denních činností • zapojí se do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů: • které se týkají jeho samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života • ve kterých sdělí co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje • vytvoří jednoduchou žádost, přání nebo omluvu, adekvátně na ně reaguje na situace, které se týkají nakupování a objednávání v restauraci	MLUVENÍ Texty: - oslovení, pozdrav, reakce na oslovení - přivítání, představování, - omluva, reakce na omluvu - poděkování a reakce na poděkování - přání, souhlas/nesouhlas, - popis osoby, věci nebo události - telefonování - příkaz, zákaz - krátký příběh - recept Slovní zásoba ve vztahu k tematickým okruhům: - domov, rodina, bydlení, škola - volný čas a zájmová činnost, sport - popis osob a věcí - jídlo a stravovací návyky, nakupování, - příroda - časové údaje - cestování a zeměpisné údaje	
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	• rozvíjí dostačující slovní zásobu k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím • krátce pohovoří o sobě a svých schopnostech a zálibách, o své rodině a kamarádech, o škole		

CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	• podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou vypráví jednoduchý příběh • popisuje osoby a věci • mluví o svých každodenních činnostech • mluví o svých stravovacích návycích • popíše jednoduchý postup činnosti	Mluvnice: - člen určitý a neurčitý - počítatelná a nepočítatelná podstatná jména, vyjádření množství - přídavná jména - frekvenční příslovce - zájmena (předmětová, tázací, ukazovací) - číslovky základní a řadové - předložky místa a času - spojovací výrazy - and, but, or - způsobová slovesa – can, must, mustn't - přítomný čas prostý, průběhový - minulý čas prostý (pravidelná a nepravidelná slovesa) - plné a stažené slovesné tvary - stavba věty, tvorba otázek a záporu - rozkazovací způsob, instrukce	
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	• najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy v jednoduchém textu	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

	vztahujícím se k probíraným tématům	- vyhledávání informací v textu (ilustrovaný příběh, komiks) - realie anglicky mluvících zemí	Jsme Evropané MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní rozdíly Lidské vztahy Multikulturalita
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	• odpoví na jednoduché otázky týkající se obsahu textu • seznamuje se se svátky, tradicemi a životním stylem v anglicky mluvících zemích		
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby a rodiny do jednoduchého autentického formuláře	PSANÍ - formulář - krátké texty k daným tématům - odpověď na dopis nebo e-mail	
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby • rozvíjí používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru • napíše jednoduchý příběh v minulém čase • popíše jednoduchý postup • popíše osobu, zvíře nebo místo		
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	• napíše krátkou odpověď na jednoduchý dopis nebo e-mail		

8. ročník

- 3 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	- v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a způsobu života - učí se rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - rozvíjí dostatečně srozumitelnou výslovnost	POSLECH S POROZUMĚNÍM	
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- rozumí jednoduchým nahrávkám a dialogům - dokáže připravit obdobný rozhovor nebo reprodukovat krátký text - z poslechu nahrávky zachytí konkrétní informace, doplní chybějící výrazy nebo znaky do textu, přiřadí obrázků apod.	ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA - výslovnost a pravopis osvojované slovní zásoby - základní fonetické znaky a pravidla výslovnosti větných celků a hlásek - slovní a větný přízvuk - intonace	

CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	• poskytne a zjistí informace týkající se osobních údajů, osobních preferencí a běžných denních činností • zapojí se do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů: • které se týkají jeho samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života • ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje • ve kterých sdělí co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje • vytvoří jednoduchou žádost, přání nebo omluvu, adekvátně na ně reaguje • ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde	MLUVENÍ Texty: - oslovení, pozdrav, reakce na oslovení - přivítání, představování, - omluva, reakce na omluvu - poděkování a reakce na poděkování - přání, souhlas/nesouhlas - prosba, žádost, návrh - popis osoby, věci nebo události - telefonování - příkaz, zákaz Slovní zásoba ve vztahu k tematickým okruhům: - domov, rodina, bydlení, - škola - volný čas a zájmová činnost, sport - společnost a její problémy - moderní technologie, média a kultura - pocity a názory - příroda a počasí - časové údaje - cestování a orientace ve městě Mluvnice: - člen určitý a neurčitý
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	• krátce pohovoří o sobě a svých schopnostech a zálibách, o své rodině a kamarádech, o škole	
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	• rozvíjí dostačující slovní zásobu k ústní i písemné komunikaci vztahující se	

	k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím • podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou vypráví jednoduchý příběh • popisuje osoby a věci • mluví o svých každodenních činnostech • popíše své plány • vyjádří své názory • popíše cestu	- přídavná jména, stupňování - příslovce - zájmena a jejich složeniny - běžné předložky - spojovací výrazy - and, but, or, because - způsobová slovesa – can, must, mustn't - vazba have to - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý (pravidelná a nepravidelná slovesa) - minulý čas průběhový - budoucí čas (going to, will) - plné a stažené slovesné tvary - stavba věty, tvorba otázek a záporu - slovesné vazby: like + -ing / infinitiv	
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	• najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy v jednoduchém textu vztahujícím se k probíraným tématům	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - vyhledávání informací v textu (ilustrovaný příběh, komiks, zpráva) - práce se slovníkem a překladačem	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní rozdíly Lidské vztahy
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	• odpoví na jednoduché otázky týkající se obsahu textu		

	• odvodí z kontextu význam neznámých slov • porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů • používá slovník nebo překladač • seznamuje se se svátky, tradicemi a životním stylem v anglicky mluvících zemích	- reálie anglicky mluvících zemí	Multikulturalita
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby a rodiny do jednoduchého autentického formuláře	PSANÍ - formulář - krátké texty k daným tématům - odpověď na dopis nebo e-mail (poděkování, pozvání, prosba nebo omluva)	
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby • rozvíjí používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru • napíše jednoduchý příběh v minulém čase • popíše osoby a prostředí, ve kterém žije a způsob života		

	• popíše své plány a jednoduše vyjádří svůj názor		
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	• napíše krátkou odpověď na jednoduchý dopis nebo e-mail		

9. ročník

- 3 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	- v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a způsobu života - učí se rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - rozvíjí dostatečně srozumitelnou výslovnost	POSLECH S POROZUMĚNÍM	
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- rozumí jednoduchým nahrávkám a dialogům - dokáže připravit obdobný rozhovor nebo reprodukovat krátký text - z poslechu nahrávky zachytí konkrétní informace, doplní chybějící výrazy nebo znaky do textu, přiřadí obrázků apod.	ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA - výslovnost a pravopis osvojované slovní zásoby - základní fonetické znaky a pravidla výslovnosti větných celků a hlásek - slovní a větný přízvuk - intonace	

CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	• poskytne a zjistí informace týkající se osobních údajů, osobních preferencí a běžných denních činností • zapojí se do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů: • které se týkají jeho samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života • ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje • ve kterých sdělí co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje • vytvoří jednoduchou žádost, přání nebo omluvu, adekvátně na ně reaguje • ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde	MLUVENÍ Texty: - oslovení, pozdrav, reakce na oslovení - přivítání, představování, - omluva, reakce na omluvu - poděkování a reakce na poděkování - přání, souhlas/nesouhlas - prosba, žádost, návrh, rada - popis osoby, věci nebo události - telefonování - příkaz, zákaz - krátký příběh Slovní zásoba ve vztahu k tematickým okruhům: - domov, rodina, bydlení - škola - volný čas a zájmová činnost, sport - společnost a její problémy - moderní technologie, média a kultura - pocity, nálady a zkušenosti - móda a nakupování - péče o zdraví, zdravotní problémy, části těla - volba povolání
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	• krátce pohovoří o sobě a svých schopnostech a zálibách, o své rodině a kamarádech, o škole	
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	• rozvíjí dostačující slovní zásobu k ústní i písemné komunikaci vztahující se	

	k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím • podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou vypráví jednoduchý příběh • popisuje osoby a věci • mluví o svých každodenních činnostech a dosavadních zkušenostech • popíše své plány • vyjádří své názory	- problémy mládeže - popis a charakteristika osob Mluvnice: - člen určitý a neurčitý - podstatná jména abstraktní - přídavná jména –ed / -ing - příslovce - zájmena a jejich složeniny - běžné předložky a spojky - způsobová slovesa a jejich opisy v přítomném a minulém čase - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý (pravidelná a nepravidelná slovesa) - minulý čas průběhový - budoucí čas (going to, will) - předpřítomný čas prostý - stavba věty, tvorba otázek a záporu - slovesné vazby: like + -ing / infinitiv - would (podmiňovací zp.) - vazba: used to - běžná frázová slovesa	

CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	- najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy v jednoduchém textu vztahujícím se k probíraným tématům	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - vyhledávání informací v textu (ilustrovaný příběh, komiks, zpráva, adaptovaný literární příběh) - práce se slovníkem a překladačem - reálie anglicky mluvících zemí	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní rozdíly Lidské vztahy Multikulturalita
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	• odpoví na jednoduché otázky týkající se obsahu textu • odvodí z kontextu význam neznámých slov • porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů • seznamuje se se svátky, tradicemi a životním stylem v anglicky mluvících zemích • používá slovník nebo překladač		
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby a rodiny do jednoduchého autentického formuláře	PSANÍ - formulář - krátké texty k daným tématům - odpověď na dopis nebo e-mail (poděkování, pozvání, prosba nebo omluva)	
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny,	• ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby		

školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• rozvíjí používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru • napíše jednoduchý příběh v minulém čase • popíše osoby a prostředí, ve kterém žije a způsob života • popíše své plány a jednoduše vyjádří svůj názor		
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	• e krátkou o napíše dpověď na jednoduchý dopis nebo e-mail		

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU 1. STUPEŇ

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. stupně.

Je formálně členěn na tři okruhy

- komunikační a slohovou výchovu
- jazykovou výchovu
- literární výchovu

Základní formou realizace předmětu je vyučovací hodina

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu je zaměřeno na:

- zvládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- rozvoj komunikačních schopností
- osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- využívání různých zdrojů informací /tištěné, elektronické apod./ pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další rozvoj

Realizace průřezových témat

V předmětu se kromě vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezového tématu:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – 2. STUPEŇ

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět v každém ročníku 2. stupně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu je zaměřeno na:

- dovednosti vyjadřovat se souvisle správně a kultivovaně používat mateřský jazyk v běžných situacích

- získání pro život významné dovednosti, spojené s mnohostrannou komunikací, zvládnutí ústního a písemného vyjadřování ve vztahu k odlišným adresátům, schopnosti vyjadřovat vlastní názory, vystupovat před lidmi
- poznávání bohatosti českého jazyka, jeho slovní zásoby a dovednosti používat pravidla stylistiky
- praktické zvládnutí základů českého pravopisu
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora, hlavní myšlenky
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, Internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání
- utváření čtenářského vkusu a vytvoření trvalého zájmu o četbu
- pochopení funkce divadla, filmu, televize a ostatních médií a zorientování se v jejich nabídce z hlediska kvality

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je úzce spjat s literární výchovou, slohem, s dějepisem (např. období Velké Moravy – význam činnosti Konstantina a Metoděje, husitství, období pobělohorské, období národního obrození), informatikou (komunikace prostřednictvím elektronické pošty) hudební výchovou (lidová slovesnost, melodrama, písničkáři...)

Předmětem prolínají průřezová témata:

V předmětu se kromě vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezového tématu:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• vybírá, vyhledává a třídí jazykové poznatky • uvádí mluvnické, slohové a literární poznatky do souvislostí a propojuje je do širších společenských a kulturních celků • poznává smysl a cíl učení jazyka a má k němu pozitivní vztah

	• kriticky hodnotí získané jazykové vědomosti a dovednosti a diskutuje o nich
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• rozpozná a pochopí vzniklý problém, přemýšlí o jeho příčinách • využívá získané jazykové vědomosti a dovednosti k vhodnému řešení problémových situací • uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a své výsledky
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	• vyjadřuje s výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i v mluveném projevu • formuluje ústně i písemně dojmy z četby a poslechu literárních děl • využívá získané komunikativní dovednosti v životě • rozumí různým typům textů a jazykových záznamů • reaguje na různé informační a komunikační prostředky a zároveň je umí aplikovat v praxi • umí argumentovat a kultivovaně si obhájit svůj názor
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	• účinně spolupracuje ve skupině a přijímá nové role v pracovních činnostech • podílí se na vytváření kvalitních mezilidských vztahů • umí poskytnout pomoc nebo o ni požádat • debatuje vhodně v rámci celé třídy • chápe potřebu spolupráce • respektuje a toleruje názory ostatních lidí
KOMPETENCE OBČANSKÉ – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	• chápe společenské normy a zákony • chová se zodpovědně v krizových situacích • respektuje a oceňuje tradice a kulturní i historické dědictví • chápe ekologické souvislosti a přispívá k ochraně zdraví, a trvale udržitelnému rozvoji společnosti
KOMPETENCE PRACOVNÍ – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	• dodržuje vymezená pravidla a plní povinnosti a závazky • adaptuje se na změněné pracovní podmínky • využívá znalosti a dovednosti získané z jednotlivých jazykových oblastí v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost • přemýšlí o dalším vhodném jazykovém vzdělávání

1. ročník

- 8+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova - odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - člení slova na hlásky, slabiky	JAZYKOVÁ VÝCHOVA - Zvuková stránka jazyka - Slovní zásoba a tvoření slov - Tvarosloví - Pravopis	
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	- chápe význam slov a jazykové pojmy		
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves		
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- rozlišuje v textu věty		
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických	- používá velká písmena na začátku věty		

případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování			
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	• uvědoměle čte správnou intonací, správně vyslovovat délky hlásek • sděluje krátké zprávy a převypravuje mluvené projevy	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - Čtení - Naslouchání - Mluvený projev - Písemný projev	
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	• porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti		
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	• pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost v krátkých mluvených projevech		
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	• správně dýchá a volí vhodné tempo řeči		
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	• učí se správně sedět, umístit sešit na plochu a řídit jeho sklon podle laterality, dodržovat hygienu zraku • učí se hygienické návyky při psaní		
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	• píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky • dodržuje čitelnost a úhlednost psaného projevu při zachování základních hygienických a pracovních návyků		

	• částečně zvládá úpravu písemného projevu		
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	• opisuje a přepisuje písmo do dané podoby • píše jednoduchý diktát jednotlivých slov a vět • píše velká počáteční písmena vlastních jmen a prvního slova věty		
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• reprodukuje text podle obrázkové osnovy		
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• čte snadná slova a krátké věty se zřetelnou výslovností • recituje z paměti básničku	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - Poslech literárních textů - Tvořivé činnosti s literárním textem - Základní literární pojmy	-
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• vyjadřuje své pocity z přečteného textu		
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• seznamuje se s elementárními literárními pojmy		

2. ročník

- 8+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- rozlišuje hlásku a písmeno - rozlišuje délku samohlásek	JAZYKOVÁ VÝCHOVA - Zvuková stránka jazyka - Slovní zásoba a tvoření slov - Tvarosloví - Pravopis - Skladba	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	• uvědomuje si význam slov • rozlišuje slova souřadná, protikladná, nadřazená a podřazená		
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	• obohacuje si a rozšiřuje slovní zásobu		
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	• seznamuje se s podstatnými jmény, slovesy, předložkami a spojkami		
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	• obohacuje si a rozšiřuje slovní zásobu		
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	• vhodně řadí slova ve větě • sestavuje jednoduché věty a souvětí		

ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	zná druhy vět		
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- odůvodňuje psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách - správně vyslovuje a píše slova se skupinou dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - rozlišuje psaní ú/ů - používá velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech osob a zvířat		
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- vnímá čtený text a uvědomuje si obsah - plynule čte	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - Čtení - Naslouchání - Mluvený projev - Písemný projev	
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	vnímá a rozumí písemným i mluveným pokynům		
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	mluví spisovně, zvládá techniky mluveného projevu		
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	opravuje své chyby ve výslovnosti		
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	zdokonaluje se v technice čtení		

ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	• volí vhodné vyjadřovací prostředky		
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	• upevňuje si hygienické návyky při psaní		
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	• dodržuje tvarové znaky písmen a jejich velikosti • procvičuje spojování písmen • zrychluje tempo psaní		
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• pracuje s obrázkovou osnovou		
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• čte srozumitelně • reprodukuje krátký text	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - Poslech literárních textů - Zážitkové čtení a naslouchání - Tvořivé činnosti s literárním textem - Základní literární pojmy	
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• v krátkých projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči		

3. ročník

- 7+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova	JAZYKOVÁ VÝCHOVA - Zvuková stránka jazyka - Slovní zásoba a tvoření slov - Tvarosloví - Pravopis - Skladba	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	- vyhledává slova příbuzná, podobná a protikladná, rozlišuje slova spisovná a nespisovná - učí se rozeznávat kořen slova, část předponovou a část příponovou		
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	porovnává a třídí slova podle zobecněného významu		
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	rozlišuje slovní druhy ohebné a neohebné		
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	- učí se skloňovat podstatná jména - učí se časovat slovesa		
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- určuje počet vět v souvětí - spojuje věty do jednodušších souvětí - učí se vyhledávat základní skladební dvojice ve větě jednoduché		

ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky			
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	• získává přehled o vyjmenovaných slovech • učí se psát a odůvodňovat y / i po obojetných souhláskách		
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	• osvojuje si pravidla mezilidské komunikace	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - Čtení - Naslouchání - Mluvený projev - Písemný projev	
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	• zvládá základy techniky mluveného projevu • využívá správného vyjadřování • rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk • vnímá děj a orientuje se v kontextu děje		
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	• opravuje své chyby ve výslovnosti		

ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	• správně dýchá a volí vhodné tempo řeči		
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	• v krátkých promluvách užívá vhodně melodie a tempa řeči • svůj projev doprovodí jednoduchými gesty a vhodnou mimikou		
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	• v jednoduchém projevu dbá na gramatickou a věcnou správnost		
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	• píše čitelně, úhledně a přiměřeně rychle • provádí kontrolu vlastního písemného projevu • pracuje s chybou		
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	• sestaví osnovu a podle ní píše krátké texty • aplikuje znalosti osvojené v jazykové výchově		
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• využívá získaných čtenářských dovedností a návyků při četbě jednoduchých textů • přednese báseň nebo úryvek prózy	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - Poslech literárních textů - Zážitkové čtení a naslouchání - Tvořivé činnosti s literárním textem - Základní literární pojmy	
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• orientuje se v textu knih určených dětem, dokáže využít četbu jako zdroj poznatků, čte s porozuměním • umí reprodukovat text a vyjádřit své pocity z přečteného textu		

ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	• vypravuje pohádku, krátkou povídku • pozná rozdíl mezi pohádkou a povídkou, zná pojem bajka • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších		
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele		

4. ročník

- 6 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	- poznává význam slov - odlišuje slova stejného významu od vícevýznamových slov	JAZYKOVÁ VÝCHOVA - Zvuková stránka jazyka - Slovní zásoba a tvoření slov - Tvarosloví - Pravopis - Skladba	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou, koncovku	- pozná kořen slova, předponu a příponu, koncovku		
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	- pozná podstatné jméno a sloveso - rozlišuje mluvnické kategorie - určuje ostatní slovní druhy		
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	- rozlišuje slova spisovná a nespisovná - porovnává je se slovy citově zabarvenými		
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	- vyhledá ve větě podmět a přísudek		
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	- rozliší větu jednoduchou a souvětí - určí základní skladební dvojici		
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- poznává spojovací výrazy a vhodně je užívá		

ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- bezpečně zvládá pravopis vyjmenovaných slov - seznamuje se se vzory podstatných jmen - seznamuje se s pravidly shody přísudku s podmětem		
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- čte nahlas i potichu přiměřeně náročné texty - zdokonaluje si rychlost čtení	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - Čtení - Naslouchání - Mluvený projev - Písemný projev	
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- vyhledává v textu podstatné informace		
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	- reprodukuje text s pochopením obsahu		
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- dokáže volně reprodukovat podstatné informace z textu		
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	- dodržuje zásady vedení dialogu, telefonického rozhovoru		
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	- volí vhodné nonverbální prostředky komunikace - používá základní komunikační žánry		

ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	- mluví zdvořile se spolužáky, zdvořile komunikuje s ostatními lidmi		
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	- sestavuje osnovu příběhu - dodržuje následnost dějových složek		
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- vhodně zapisuje svůj zážitek z přečteného textu	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - Poslech literárních textů - Zážitkové čtení a naslouchání - Tvořivé činnosti s literárním textem - Základní literární pojmy	
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	- volně reprodukuje obsah textu - vyjadřuje se spisovně - tvoří vlastní jednoduchý text na dané téma		
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- rozlišuje základní literární pojmy		

5. ročník

- 6+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	- opakuje a prohlubuje si učivo ze 4. ročníku - rozlišuje a třídí slova podle významu - vyhledává je v textu	JAZYKOVÁ VÝCHOVA - Zvuková stránka jazyka - Slovní zásoba a tvoření slov - Tvarosloví - Pravopis - Skladba	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	- bezpečně pozná kořen slova, předponu, příponu a koncovku		
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	- rozlišuje jednotlivé slovní druhy - vyhledává je ve větě		
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	- pozná základní skladební dvojici ve větě		
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	- rozliší větu jednoduchou a souvětí		
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- vyhledává spojky a spojovací výrazy - spojuje věty do souvětí		
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- píše správně i/y po obojetných souhláskách - zvládá koncovky podstatných jmen		

	- seznamuje se s přídavnými jmény		
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- zvládá pravopis shody přísudku s holým podmětem		
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- zvyšuje rychlost čtení s porozuměním obsahu	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - Čtení - Naslouchání - Mluvený projev - Písemný projev	
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- rozlišuje podstatné od méně podstatného - snaží se vystihnout hlavní myšlenku textu - stručně zapisuje základní informace		
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	- pochopí hlavní myšlenku sdělení		
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- zaznamená slyšené - reaguje vhodnými otázkami		
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	- používá základní pravidla komunikace - pochopí podstatu a záměr dialogu - snaží se používat další vyjadřovací prostředky mluveného projevu		

ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	- snaží se orientovat ve sdělovacích prostředcích - rozpoznává jejich vliv na společnost		
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	- vhodně volí nonverbální prostředky při komunikaci		
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	- snaží se vyjadřovat stručně a výstižně - umí vyplnit přihlášku a dotazník - napíše jednoduchý komunikační žánr		
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	- sestaví osnovu a snaží se vytvořit krátký projev s časovou posloupností		
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- vhodně ústně i písemně zaznamenává svůj zážitek z četby	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - Poslech literárních textů - Zážitkové čtení a naslouchání - Tvořivé činnosti s literárním textem - Základní literární pojmy	
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	- volně reprodukuje vlastní text		
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- přednese text - rozliší některé typy textů		

ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- poznává některé základní pojmy z oblasti literatury, divadla a filmu		

6. ročník

- 4+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	snaží se porozumět čtenému a slyšenému textu, pracovat s fakty a využívat informační zdroje	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - Jednoduché komunikační žánry (objednávka, pozvánka) - Dopis osobní - Popis a jeho funkce - Vypravování TVAROSLOVÍ - Opakování slovních druhů - Podstatná jména (konkrétní a abstraktní, pomnožná, hromadná a látková, obecná a vlastní)	
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	snaží se kultivovaně dorozumívát vzhledem k dané komunikační situaci		
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	poznává spisovný jazyk od nespisovného		
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	snaží se hledat klíčová slova, tvořit otázky a stručné poznámky z přečteného textu		

ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	• seznamuje se s jazykovými příručkami	– Přídavná jména (stupňování, jmenné tvary) – Zájmena (druhy a skloňování) – Číslovky (druhy a skloňování) – Slovesa (podmiňovací způsob přítomný a minulý) SKLADBA – Větné členy – Věta jednoduchá ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA – Hláskosloví – Spisovná a nespisovná výslovnost ROZVRSTVENÍ NÁRODNÍHO JAZYKA JAZYKOVĚDA A JEJÍ SLOŽKY PRAVOPIS LEXIKÁLNÍ, SLOVOTVORNÝ, MORFOLOGICKÝ A SKLADEBNÍ	
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	• poznává jednotlivé slovní druhy a snaží se používat jejich spisovné tvary		
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	• snaží se zvládat pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché		
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje	• snaží se reprodukovat přečtený text	LITERÁRNÍ VÝCHOVA	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference

strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla		- Literární druhy a žánry (báje, pověst, legenda, pohádka, povídka) - Základní literární pojmy - Dobrodružná literatura - Nevšední příběhy - Čtenářská dílna	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	• snaží se ústně formulovat dojmy ze své četby		
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	• snaží se rozlišit literární druhy a žánry		
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	• seznamuje se s pojmy: Námět a jeho zpracování v literárním díle (drama, film)		
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	• seznamuje se s různými typy katalogů a s prací v knihovně		

7. ročník

- 4+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	pracuje se čteným, slyšeným textem a s fakty, využívá informační zdroje	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - Popis (předmětu, uměleckého díla, pracovního postupu) - Charakteristika - Výpisky a výtah	
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	seznamuje se s manipulativní komunikací v masmédiích		
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	snaží se kultivovaně dorozumívát a využívat jazykové prostředky vhodné pro danou komunikační situaci		
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	poznává spisovný jazyk od nespisovného a snaží se vhodně používat spisovný a nespisovný jazyk v konkrétních komunikačních situacích		
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	hledá klíčová slova, snaží se formulovat hlavní myšlenky textu a vytvořit si výpisky		

		JAZYKOVÁ VÝCHOVA TVAROSLOVÍ	
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	• seznamuje se se způsoby obohacování slovní zásoby a se zásadami tvoření českých slov	– Zájmeno JENŽ – Slovesný rod – Příslovce, příslovečné spřežky, stupňování příslovcí – Neohebné slovní druhy	
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	• pracuje s jazykovými příručkami	NAUKA O TVOŘENÍ SLOV	
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	• pozná jednotlivé slovní druhy a používá spisovné tvary	– Slovní zásoba a její obohacování – Způsoby tvoření slov	
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	• prohlubuje pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché	NAUKA O VÝZNAMU SLOV – Význam slova – Slova jednoznačná a mnohoznačná – Slovo, sousloví a rčení – Synonyma a homonyma – Slova citově zabarvená – Odborné názvy – Historismy, archaismy a neologismy	
		SKLADBA	

		- Druhy vět podle postojů mluvčího - Věty jednočlenné, dvojčlenné a větné ekvivalenty - Základní a rozvíjející větné členy	
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	• reprodukuje přečtený text a snaží se popsat strukturu a jazyk literárního díla	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - Literární druhy a žánry (moderní pohádka, povídka, román, divadelní hra) - Literární historie (nejstarší období) - Literární pojmy - Literatura o zvířatech a lidech - Sci-fi literatura - Čtenářská dílna	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	• snaží se formulovat ústně i písemně dojmy ze své četby		
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	• rozlišuje literární druhy a žánry a snaží se porovnávat jejich funkci		
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	• pozná námět literárního díla a rozlišuje jeho filmové a dramatické zpracování		
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	• vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně, seznamuje se s dalšími informačními zdroji		

8. ročník

- 4+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	rozumí čtenému a slyšenému textu, pracuje s fakty, využívá jiné informační zdroje a snaží se zaujímat vlastní názor	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA - Charakteristika literární postavy - Líčení - Úvaha	
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	vnímá manipulativní komunikaci v masmédiích a snaží se zaujmout kritický postoj		
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	kultivovaně se dorozumívá, využívá vhodné jazykové prostředky pro danou komunikační situaci		
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	rozliší spisovný a nespisovný projev, vhodně užívá spisovné jazykové prostředky pro danou komunikační situaci		
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	snaží se aktivně diskutovat a seznamuje se se zásadami komunikace		
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné	najde klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky, tvoří výpisky a výtah z přečteného textu		

poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát			
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	• snaží se spisovně vyslovovat a užívat česká a cizí slova	JAZYKOVÁ VÝCHOVA OBOHACOVÁNÍ SLOVNÍ ZÁSoby – Slova přejatá TVAROSLOVÍ – Skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen – Slovesný vid SKLADBA – Věta jednoduchá a souvětí – Souvětí souřadné a podřadné – Interpunkce v souvětí – Významové poměry OBEČNÉ VÝKLADY O JAZYCE – Slovanské jazyky – Jazyková kultura PRAVOPIS LEXIKÁLNÍ, SLOVOTVORNÝ, MORFOLOGICKÝ A SYNTAKTICKÝ	
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	• zná způsoby obohacování slovní zásoby, základy tvoření českých slov a seznamuje se s přeneseným pojmenováním		
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	• orientuje se v jazykových příručkách		
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	• pracuje se slovními druhy, seznamuje se se skloňováním slov přejatých		
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	• snaží se rozlišit významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí		
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	• zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a snaží se o syntaktický pravopis v souvětí		

ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• pozná spisovný jazyk a seznamuje se s nářečím a obecnou češtinou		
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	• reprodukuje přečtený text, popisuje strukturu a jazyk literárního díla a snaží se interpretovat jeho význam	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - Literární druhy a žánry (cestopis, historická próza, povídka, drama) - Literární historie (národní obrození a literatura 19. století) - Literární pojmy - Antická literatura - Fantasy literatura - Čtenářská dílna	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	• formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, divadelního a filmového představení		
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	• snaží se tvořit vlastní literární text		
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	• rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je a seznamuje se s výraznými představiteli		
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	• dokáže pracovat s námětem literárního díla, s jeho dramatickým i filmovým zpracováním		
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	• vyhledává informace v katalozích, navštěvuje knihovnu a snaží se pracovat s dalšími informačními zdroji		

9. ročník

- 4+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	rozumí přečtenému a slyšenému textu, využívá informační zdroje a ověřuje a porovnává fakta, utváří si vlastní názor	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA – Výklad – Popis – Úvaha – Proslov – Diskuse – Publicistické žánry – Funkční styly – Referát – Životopis (úprava úředního dopisu)	
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	pozná subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr		
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	pozná manipulativní komunikaci v masmédiích a komunikační záměr		
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	kultivovaně se dorozumívá, volí výstižné jazykové prostředky vhodné pro danou komunikační situaci		
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	dokáže se spisovně vyjadřovat, využít vhodné jazykové prostředky a ví pro jakou jazykovou komunikaci může použít nespisovný jazyk		
ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném	umí vhodně využívat verbální, nonverbální i		

vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	paralingvální prostředky řeči		
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	aktivně diskutuje a využívá zásady komunikace a pravidel dialogu		
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	s pomocí klíčových slov formuluje hlavní myšlenky textu, tvoří výpisky a výtah a připraví si a přednese referát		
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětního navazování	vytváří ucelený text a účelně v něm uspořádá informace		
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	tvoří vlastní text s využitím poznatků o jazyce a stylu na základě svých zkušeností		
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	užívá česká a cizí slova, umí je vyslovovat a správně užívat	JAZYKOVÁ VÝCHOVA OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE - Slovanské jazyky a vývoj jazyka TVAROSLOVÍ	
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává	zná způsoby obohacování slovní zásoby a základy tvoření českých slov, rozumí přeneseným		

přenesená pojmenování, zvláště ve frazémehch	pojmenováním a frazémům	- Opakování a procvičování slovních druhů - Přechodník přítomný a minulý	
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	využívá jazykových příruček	SKLADBA	
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	třídí slovní druhy, zná jejich správné tvary a umí skloňovat slova přejatá	- Souvětí podřadná a souřadná - Komplexní jazykové rozbory - Čárka ve větě jednoduché a v souvětí	
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	podle komunikační situace umí volit vhodné jazykové projevy	ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA	
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	PRAVOPIS LEXIKÁLNÍ, SLOVOTVORNÝ, MORFOLOGICKÝ A SKLADEBNÍ	
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí			
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	Pozná spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a rozumí jejich užívání		
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	reprodukuje přečtený text, popisuje jeho strukturu a jazyk a interpretuje jeho smysl	LITERÁRNÍ VÝCHOVA - Literární druhy a žánry (balada,	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference

ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	• pozná autora díla podle stylu	romance, drama, román, kaligram) - Literární historie (literatura 20.st) - Literární směry, (moderna a avantgarda) - Čtenářská dílna	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	• formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, divadelního a filmového představení a utváří si vlastní názor na dílo		
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	• dokáže vytvořit vlastní literární text		
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	• pozná hodnotnou literaturu od literatury konzumní, zaujímá vlastní postoj		
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	• rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je a zná výrazné představitele		
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	• zná literární směry a jejich hlavní představitele v české a světové literatuře		
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	• zaujímá kritický postoj k různým zpracováním literárního námětu		
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	• vyhledává informace v katalozích a v knihovně, pracuje s dalšími informačními zdroji		

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU – NĚMECKÝ JAZYK

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Německý jazyk je nabízen od 7. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně a směřuje k dosažení úrovně A1. Tento předmět umožňuje žákům osvojit si vedle znalostí anglického jazyka základy komunikace v dalším cizím jazyce a tím přispívá k rozšíření jejich jazykového vzdělávání. Ve výuce se uplatňují obdobná témata, metody a formy práce jako ve výuce 1. cizího jazyka. V úvahu se bere vyšší věk žáků, jejich jazyková zkušenost, znalosti a pracovní návyky získané v procesu osvojování anglického i mateřského jazyka.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu je zaměřeno na:

- - získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- - osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností
- - aktivní využití komunikace v cizím jazyce
- - získávání schopnosti porozumět se s cizincem, reagovat na běžné situace v cizojazyčném prostředí
- - získání schopnosti číst s porozuměním jednoduché texty v německém jazyce
- - poznání kultury a tradic německy mluvících zemí
- - pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život

Realizace průřezových témat:

V předmětu se kromě vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezového tématu:

- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• vybírá, vyhledává a třídí jazykové poznatky • uvádí mluvnické, slohové a literární poznatky do souvislosti a propojuje je do širších společenských a kulturních celků • poznává smysl a cíl učení jazyka a má k němu pozitivní vztah

	• kriticky hodnotí získané jazykové vědomosti a dovednosti a diskutuje o nich
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• rozpozná a pochopí vzniklý problém, přemýšlí o jeho příčinách • využívá získané jazykové vědomosti a dovednosti k vhodnému řešení problémových situací • uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a své výsledky
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	• vyjadřuje s výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i v mluveném projevu • formuluje ústně i písemně dojmy z četby a poslechu literárních děl • využívá získané komunikativní dovednosti v životě • rozumí různým typům textů a jazykových záznamů • reaguje na různé informační a komunikační prostředky a zároveň je umí aplikovat v praxi • umí argumentovat a kultivovaně si obhájit svůj názor
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	• účinně spolupracuje ve skupině a přijímá nové role v pracovních činnostech • podílí se na vytváření kvalitních mezilidských vztahů • umí poskytnout pomoc nebo o ni požádat • debatuje vhodně v rámci celé třídy • chápe potřebu spolupráce • respektuje a toleruje názory ostatních lidí
KOMPETENCE OBČANSKÉ – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	• chápe společenské normy a zákony • chová se zodpovědně v krizových situacích • respektuje a oceňuje tradice a kulturní i historické dědictví • chápe ekologické souvislosti a přispívá k ochraně zdraví, a trvale udržitelnému rozvoji společnosti
KOMPETENCE PRACOVNÍ – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	• dodržuje vymezená pravidla a plní povinnosti a závazky • adaptuje se na změněné pracovní podmínky • využívá znalosti a dovednosti získané z jednotlivých jazykových oblastí v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost • přemýšlí o dalším vhodném jazykovém vzdělávání

7. ročník

- 2 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	- rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám - řídí se jednoduchými verbálními pokyny učitele - reaguje na oslovení, pozdraví, poděkuje - je seznámen se zvukovou a grafickou podobou jazyka - napodobuje správnou výslovnost - porovná odlišnosti německé a české výslovnosti	POSLECH S POROZUMĚNÍM - Zvuková a grafická podoba jazyka - Základní výslovnostní návyky - Poslechová cvičení vztahující se k probíraným tématům	
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• porozumí známým slovům a slovním spojením v pomalém projevu		
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• zachytí konkrétní informace v krátkém jednoduchém poslechu, který se vztahuje ke každodenním tématům		
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	• sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma	MLUVENÍ <u>Tematické okruhy:</u>	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Poznávání lidí

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• sdělí základní informace o sobě a své rodině • zazpívá písničku, přednese básničku • používá základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	- Pozdravy a představení se - Wie geht's? - Rodina (sl. zásoba) - Volný čas, záliby - Škola (školní předměty) - Dny v týdnu - Země a jazyky <u>Mluvnice:</u>	Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá rozhovorů	• je schopen odpovědět na jednoduché otázky týkající se probíraného tématu • vyžádá si jednoduchou informaci o jméně, bydlišti a sám takovou informaci poskytne	- Podstatná jména (v 1. pádě) - Přídavná jména v přísudku - Osobní zájmena - Zájmena můj a tvůj v 1. pádě - Tázací zájmena - Číslovky 1-1000 - Časování sloves (vybraných) - Slovesa haben a sein - Tykání/vykání - Zájmeno man - Stavba věty - Zápor nicht - Časové údaje (am, um, von-bis) - Vybrané předložky místa (in, aus + země)	

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• porozumí jednoduchým pokynům a instrukcím, se kterými se setkává v každodenním životě	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - Práce s textem - Práce se slovníkem - Reálie německy mluvících zemí - Kalendářní rok: svátky, Vánoce, Velikonoce	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference Multikulturalita VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• rozpozná známá slova a slovní spojení v krátkém textu z běžného života a porozumí jim		
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- čte s porozuměním známé výrazy a jednoduché věty - pracuje se slovníkem - orientuje se v základní slovní zásobě spojené s Vánocemi a Velikonocemi - má základní zeměpisné poznatky o německy mluvících zemích		
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• umí vyplnit jednoduchý formulář	PSANÍ - Formulář - Rozvrh hodin	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• jednoduše popíše a představí svou rodinu		

8. ročník

- 2 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	- rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám - řídí se jednoduchými verbálními pokyny učitele - reaguje na oslovení, pozdraví, představí se, omluví se - snaží se vyslovovat problematické hlásky správně - porovná odlišnosti německé a české výslovnosti	POSLECH S POROZUMĚNÍM - Zvuková a grafická podoba jazyka - Poslechová cvičení vztahující se k probíraným tématům	
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• porozumí slovním spojením a jednoduchým větám v pomalém projevu		
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• zachytí konkrétní informace v krátkém jednoduchém poslechu, který se vztahuje ke každodenním tématům		

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	• sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma, předvede konverzaci	MLUVENÍ <u>Tematické okruhy:</u>	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• sdělí základní informace týkající se rodiny, školy, stravování, volného času, domácího mazlíčka • reaguje adekvátně na dotazy o své rodině, škole • používá osvojenou slovní zásobu v komunikačních situacích - např. objedná si jídlo, zeptá se na cenu • používá základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	- Škola, školní potřeby - Barvy - Jídlo a nápoje - Nákupy, objednání jídla - Moje rodina - Povolání - Zvířata a příroda - Můj dům <u>Mluvnice:</u> - Skloňování podstatných jmen - Množné číslo - Přivlastňovací zájmena - Osobní zájmena ve 4.p. (č.j.) - Vybraná způsobová slovesa - Vybraná nepravidelná slovesa - Zápor kein - Příslovce místa - Vazba „es gibt“	
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá rozhovorů	• je schopen odpovědět na jednoduché otázky týkající se probíraného tématu		
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• porozumí jednoduchým pokynům a instrukcím, se kterými se setkává v každodenním životě	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - Práce s textem - Práce se slovníkem	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference Multikulturalita

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	• rozpozná známá slova a slovní spojení v krátkém textu z běžného života a porozumí jim • rozvíjí základní slovní zásobu vztahující se k probíraným tematickým okruhům	- Reálie německy mluvících zemí - Kalendářní rok: svátky, Vánoce, Velikonoce	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- prokáže porozumění krátkým textům se známou slovní zásobou, texty foneticky správně přečte - pracuje se slovníkem - seznamuje se s kulturou a reáliemi německy mluvících zemích		
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• jednoduše popíše a představí svůj dům, dětský pokoj a domácího mazlíčka	PSANÍ - Meine Familie - Mein Kinderzimmer	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• dokáže napsat odpověď na jednoduché písemné sdělení		

9. ročník

- 2 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	- rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám - řídí se jednoduchými verbálními pokyny učitele - reaguje na oslovení, pozdraví, představí se, omluví se - vyslovuje problematické hlásky správně - rozlišuje rozdíly mezi českou a německou spodobou znělosti v souvislé řeči	POSLECH S POROZUMĚNÍM - Zvuková a grafická podoba jazyka - Poslechová cvičení vztahující se k probíraným tématům	
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• porozumí známým slovům a slovním spojením a jednoduchým větám v pomalém projevu		
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	• zachytí konkrétní informace v krátkém jednoduchém poslechu, který se vztahuje ke každodenním tématům		

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	• sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma, předvede konverzaci	MLUVENÍ <u>Tematické okruhy:</u>	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• reaguje adekvátně v běžných každodenních situacích – např. popíše svůj denní program, zeptá se na cestu • používá osvojenou slovní zásobu v komunikačních situacích • používá základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	- Prázdniny - Domov, bydlení - Denní program - Obec - Dopravní prostředky - Popis cesty - Narozeniny - Kalendářní rok (měsíce, roční období) - Oblékání - Počasí - Lidské tělo, zdraví <u>Mluvnice:</u>	Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá rozhovorů	• je schopen odpovědět na jednoduché otázky týkající se probíraného tématu	- Skloňování podstatných jmen - Rozkazovací způsob - Způsobová slovesa - Vybraná nepravidelná slovesa - Slovesa s odlučitelnou předponou - Minulý čas sloves haben a sein - Časové údaje (části dne, hodiny) - Předložka mit - Vybrané předložky místa a času	

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	• porozumí jednoduchým pokynům a instrukcím, se kterými se setkává v každodenním životě • rozpozná známá slova a slovní spojení v krátkém textu z běžného života a porozumí jim • rozvíjí základní slovní zásobu vztahující se k probíraným tematickým okruhům	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - Práce s textem - Práce se slovníkem - Reálie německy mluvících zemí - Kalendářní rok: svátky, Vánoce, Velikonoce	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference Multikulturalita VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům			
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	- prokáže porozumění krátkým textům se známou slovní zásobou, texty foneticky správně přečte - pracuje se slovníkem, umí vyhledat tvary množného čísla podstatných jmen - seznamuje se s kulturou a reáliemi německy mluvících zemích		
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• jednoduše popíše svůj denní program • napíše vánoční přání	PSANÍ - Mein Tagesprogramm - Přání k narozeninám	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	• dokáže napsat odpověď na jednoduché písemné sdělení		

Vzdělávací oblast **Informatika** se zaměřuje především na rozvoj inforatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají inforatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují inforatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmicke postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení inforatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování. I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním inforatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládnání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Obsahové, časové a organizační vymezení

Realizován ve 4. - 9. ročníku po jedné hodině týdně. Pokud je to možné, žáci jedné třídy se dělí na 2 skupiny.

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákovského informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činností s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení. Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

4. a 5. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	- uvede příklady dat, která ho obklopují - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech	DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ: - Data, druhy dat - Kódování a šifrování dat - Piktogramy, emodži - Pixel, rastr, rozlišení - Tvary, skládání obrazce - Sběr, záznam a hodnocení dat - Modelování pomocí grafů - Schémata, obrázkové modely (myšlenkové a pojmové mapy)	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kreativita Kooperace a kompetice
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	• sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje text - zakóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky - složí obrázek z daných geometrických tvarů - sbírá data pomocí pozorování/dotazníku/průzkumu - pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty		
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	• dekóduje/dešifruje text • dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • je schopen vyčíst informace z tabulky nebo z grafu • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy		

I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	• pomocí značek zapíše postup řešení problému • zadá cestu pro robota, aby došel k cíli • sestavuje různé postupy ke stejnému cíli	ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ: - Robotická hračka-základní ovládání - Řešení problému krokováním - Sestavení funkčního postupu, který řeší konkrétní jednoduchou situaci - Přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu - Analýza a detekce chyb v pracovním postupu - Experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí - Příkazy a jejich spojování - Opakování příkazů, cykly - Sestavení programu - Ověřování funkčnosti programu - Nalezení chyby a oprava kódu	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kreativita Kooperace a kompetice
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	• zanalyzuje problém, navrhne jeho řešení		
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	• orientuje se v blokově orientovaném programovacím jazyce • vytvoří a použije nový blok • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát		
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	• ověřuje funkčnost programu • najde chybu v programu a opraví ji		
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	• nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • určí, jak spolu prvky souvisí	INFORMAČNÍ SYSTÉMY: - Systém, struktura, prvky, vztahy - Příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka	
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	• umístí data správně do tabulky • doplní prvky/posloupnost prvků v tabulce		- Práce se strukturovanými daty - Doplnění tabulky a datových řad - Kritéria kontroly dat - Řazení dat v tabulce

	• v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	- Hodnocení získaných dat	
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	• uvede různé příklady využití digitálních technologií • pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží • pro svou práci používá doporučené aplikace a nástroje • pojmenuje a ukládá správným způsobem svou práci • přehraje zvuk či video • edituje digitální text • vytvoří obrázek	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE: - Digitální zařízení - Zapnutí a vypnutí zařízení/aplikace - Ovládání myši - Kreslení čar, vybarvování - Používání klávesnice, základní klávesové zkratky - Psaní slov na klávesnici - Ovládání aplikací - Práce se soubory - Přehrávání zvuku - Kreslení bitmapových obrázků - Editace textu	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti
I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	• při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace	- Propojení technologií, internet - Sdílení dat, cloud - Pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením	
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	• dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením • pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • rozpozná zvláštní chování počítače	- Uživatelské účty, hesla	

6. – 9. ročník

- 1 týdně, P

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ			
Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	Žákyně/žák: • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav • v programu najde a opraví chyby • používá události ke spuštění činnosti postav • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • upraví program pro obdobný problém • ovládá více postav pomocí zpráv	Data, informace: • získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; • proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat	
I-9-1-02 navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	Žákyně/žák: • rozpozná zakódované informace kolem sebe • zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady • zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer • zakóduje v obrázku barvy více způsoby	Kódování a přenos dat: • různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; • standardizované kódy; bit; • bajt, násobné jednotky; • jednoduché šifry a jejich limity • přenos informací,	

	- zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá i binární čísla	standardizované kódy - znakové sady - přenos dat, symetrická šifra - identifikace barev, barevný model - vektorová grafika - zjednodušení zápisu, kontrolní součet - binární kód, logické A a NEBO	
I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní	Žákyně/žák: - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy	- standardizovaná schémata a modely - ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu	
I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	- pomocí orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	- orientované grafy, automaty - modely, paralelní činnost	

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ			
Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
I-9-2-01	v blokově orientovaném	Algoritmizace a programování:	

po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná	Vytvoření programu - kap. 1 Sestavení scénáře Opakování - kap. 2 Opakování bloků	
I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	• diskutuje různé programy pro řešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Podprogramy - kap. 3 Vlastní bloky Opakování s podmínkou - kap. 4 Opakování s podmínkou Události, vstupy	
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	• vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna	- kap. 5 Myš a klávesnice Objekty a komunikace mezi nimi - kap. 6 Posílání zpráv Větvení programu, rozhodování - kap. 7 Rozhodování Grafický výstup, souřadnice - kap. 8 Souřadnice Podprogramy s parametry - kap. 9 Parametry Proměnné - kap. 10 Proměnné	

	• používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna • používá souřadnice pro programování postav • vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu • řeší problémy sestavením algoritmu	Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myši, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu	
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	• vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • spouští program myši, klávesnicí, interakcí postav • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků • zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy;	
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	• ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby	kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným	

		spuštěním); nalezení chyby (například krokováním);	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY			
Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	- popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	informační systémy: informační systém ve škole – Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti	
I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	- získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel	
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	- při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když)	hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí	

	• řeší problémy výpočtem s daty • připíše do tabulky dat nový záznam • seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) • používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy • ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat		
I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	• seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) • používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy • ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE			
Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování	• zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy • pojmenuje části počítače a	hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační	

digitálních technologií určujících trendy ve světě	popíše, jak spolu souvisí • vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich • popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní	systemy – funkce, typy, typické využití; počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva	
I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	• nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje • uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat	hardware a software: datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka	
I-9-4-03 vybírání nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	• vybere vhodný formát pro uložení dat • vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě • spravuje sdílení souborů • na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak	počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva	

	fungují některé služby internetu ● diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu		
I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	● Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy ● Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat	řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení	
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	● porovná různé metody zabezpečení účtů ● diskutuje o cílech a metodách hackerů ● vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat ● diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

CHARAKTERISTIKA OBLASTI

Vzdělávací oblast člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni. Vzdělávání v oblasti člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa.

Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všítat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech člověk a společnost, člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů.

Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu.

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

Je možné tradičně vytvářet jeden předmět v 1. - 3. ročníku (tj. přiřazovat očekávaným výstupům pro 1. období vhodné učivo vybrané z jednotlivých tematických okruhů) a dva předměty ve 4. a 5. ročníku (tj. tematické okruhy 1, 2 a 3 využít jako základ pro Vlastivědu a okruhy 4 a 5 pro Přírodovědu), je však možné vytvářet jen jeden předmět i ve 4. a 5. ročníku nebo jeden souvislý předmět od 1. do 5. ročníku. Není nutno se vždy striktně držet tematických okruhů, podle potřeby je lze různě strukturovat, propojovat učivo a přiřazovat ho k očekávaným výstupům.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země.

Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v

životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Učivo si osvojuje na praktických příkladech, demonstračních pokusech, motivačních hrách a při procházkách přírodou. • Využívání vlastních zkušeností a prožitků hledá pozitivní vztah k učení o společnosti a přírodě. • Poznává místo a zemi v níž žije, pojmenovává lidské výtvary, které nás obklopují, orientuje se v čase. Poznatky zařazuje do vzájemných souvislostí. • Objevuje nové skutečnosti v oblasti živé a neživé přírody, poznává a rozlišuje rozmanitosti přírody. Orientuje se v základních odlišnostech člověka od

	ostatních živočichů. Má radost a uspokojení z objevování z dosaženého výsledku. • Orientuje se ve světě informací, zvládá základní způsoby jejich získávání v encyklopediích a knihách, dále jejich zpracování a používání. • Utváří si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni. Rozlišuje, na koho je vhodné se v případě potřeby obrátit s problémem (šikanování, týrání). • Rozeznává nebezpečná místa ve svém okolí a v souvislosti s nimi uplatňuje způsoby bezpečného chování, dokáže odmítnout návrhy a lákání cizích osob. • Kriticky myslí, vede diskuse při řešení konkrétních problémových situací, učí se třídit a obhájit své názory. • Získané vědomosti a dovednosti využívá k objevování různých variant řešení zadaných úkolů v oblasti společnosti, přírody, kultury, techniky a zdraví.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	• Rozšiřuje slovní zásobu týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví. • Pojmenovává pozorované skutečnosti v rodině, přírodě, doma a v okolí, ve škole, v obci, zachycuje je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech. • Komunikuje bezproblémově se svými spolužáky i s dospělými lidmi, umí se dohodnout při skupinové práci v týmech, např. při pokusech v přírodovědě, vycházkách v okolí školy nebo obci.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	• Vnímá lidi a vztahy mezi nimi, všímá si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů. • Má kladný vztah k místu bydliště a postupně rozvíjí národní cítění a vztah k naší zemi, jako budoucí občan demokratického státu. • Poznává, jak se lidé sdružují a vytvářejí kulturu. • Sleduje vliv lidské činnosti na přírodu a přispívá k ochraně přírody a prostředí, ve kterém žije.
KOMPETENCE OBČANSKÉ – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	• Utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům, hledá možnosti aktivního uplatnění při jejich ochraně. • Rozvíjí a přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí. • Poznává a chápe rozdíly mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů.
KOMPETENCE PRACOVNÍ – pomáhat žákům poznávat	• Používá účinně vybavení, dodržuje vymezená pravidla, adaptuje se na změněné podmínky.

a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	• Poznává vše, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět. • Poznává podstatu zdraví i příčin nemocí, upevňuje preventivní chování, účelně rozhoduje a jedná v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a zdraví i bezpečnosti druhých.

PRVOUKA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU PRVOUKA

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Prvouka se vyučuje v 1. a 2. ročníku 2 hodiny týdně, ve 3. ročníku 3 hodiny týdně. Na prvouku navazuje ve druhém období učivo přírodovědy a vlastivědy.

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické znalosti místního regionu

Lidé kolem nás

- upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, základní práva a povinnosti občanů

Lidé a čas

- orientace v čase a v dějích

Rozmanitost přírody

- poznávání Země jako sluneční soustavy, poznávání živé a neživé přírody

Člověk a jeho zdraví

- základní poučení o zdraví, nemocech, prevenci patologických jevů, první pomoci a o bezpečném chování při mimořádných událostech

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu je zaměřeno na:

- utváření prvotního obrazu světa
- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i ke kulturním výtvorům
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i k okolnímu světu

- objevování všeho, co jej zajímá
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, upevňování preventivního chování
- prvotní rozvoj finanční gramotnosti

V prvoouce jsou realizována tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova

1. ročník

- 2 týdne, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• rozlišuje základní a širší příbuzenské vztahy • charakterizuje rozdělení rolí v rodině, pojmenuje základní povinnosti členů • umí se přiměřeně chovat ke starším a mladším členům rodiny, k vlastnímu i společnému majetku	LIDÉ KOLEM NÁS - Rodina, příbuzenské vztahy v rodině, soužití rodiny	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	• poznává různá povolání		
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• uvede plnou adresu • bezpečně se orientuje ve svém okolí, zná nejkratší a bezpečnou cestu – škola – domov – zpět • chová se přiměřeně svému věku na ulici, na hřišti a v dopravních prostředcích • podílí se na udržování životního prostředí ve své obci	MÍSTO, KDE ŽIJEME - Domov, bydliště - Škola - Obec	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občanská společnost a škola

	• zvládá bezpečný příchod a odchod ze školy, umí se chovat podle dopravních značek a světelné signalizace • vhodně se chová ke spolužákům, učitelům, umí vyjádřit svá přání, názory a problémy • zná prostory školy a ví, k čemu slouží • orientuje se v budově školy		
ČJS-3-4-01 pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• popisuje změny v přírodě v souvislosti se střídáním ročních dob • porovnává chování živočichů v závislosti na ročních obdobích • zná zástupce volně žijících živočichů • zná zástupce domácích a hospodářských zvířat • uvede základní rostliny	ROZMANITOSTI PŘÍRODY - Domácí a hospodářská zvířata - Rostliny	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• dbá základních hygienických návyků • vnímá vrozené biologické rozdíly mezi lidmi • popisuje stavbu těla • pojmenuje části těla, ví, jak o své tělo pečovat	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ - Základní části těla - Osobní bezpečí - IZS	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Multikulturalita

	• seznamuje se se zásadami správné výživy		OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygienu
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• seznamuje se, jak přivolat a poskytnout pomoc • uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu • předchází rizikovým situacím v dopravě • využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času		
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• nebojí se požádat dospělou osobu o pomoc • dává si pozor na setkání s neznámými lidmi		
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• dbá pokynů dospělých osob		
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• vyjmenuje dny v týdnu • učí se měsíce v roce • využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě (určování pouze celých hodin)	LIDÉ A ČAS Orientace v čase, časový řád	

	• hovoří o denním režimu		
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	• vypráví o práci lidí a jejich koníčcích		

2. ročník

- 2 týdne, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• rozlišuje základní a širší příbuzenské vztahy • charakterizuje rozdělení rolí v rodině, pojmenuje základní povinnosti členů • umí se přiměřeně chovat ke starším a mladším členům rodiny, k vlastnímu i společnému majetku	LIDÉ KOLEM NÁS - Rodina, příbuzenské vztahy v rodině, soužití rodiny	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	• zná zaměstnání svých rodičů • rozlišuje jiná povolání • vykonává drobné domácí práce		
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• uvede plnou adresu • bezpečně se orientuje ve svém okolí • chová se přiměřeně svému věku na ulici, na hřišti a v dopravních prostředcích • zvládá bezpečný příchod a odchod ze školy, umí se chovat podle dopravních značek a světelné signalizace	MÍSTO, KDE ŽIJEME - Domov, bydliště - Škola - Obec	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občanská společnost a škola

ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	• podílí se na udržování životního prostředí ve své obci • orientuje se v členění domu, bytu, zná funkce jednotlivých prostorů • zná místa, kde může docházet k úrazům		
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• popíše změny v přírodě v souvislosti se střídáním ročních dob • přiřadí měsíce k ročním obdobím	ROZMANITOSTI PŘÍRODY - Domácí a hospodářská zvířata - Rostliny	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	• zná význam a smysl ochrany živočichů a ví, jak se k nim správně chovat • zná základní znaky, potřeby a projevy živočichů • zná zástupce volně žijících živočichů, umí povídat o jejich životě, zná jejich potřeby • zná zástupce domácích, užitkových a hospodářských zvířat • umí je charakterizovat • popíše stavbu těla rostlin • uvede základní rostliny		

	• ví, že některé živočišné druhy jsou ohrožené nebo chráněné • uvede základní znaky savců a ptáků		
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• vnímá vrozené biologické rozdíly mezi lidmi • popíše stavbu těla • popíše jednotlivé části těla člověka • umí poznat rozdíly mezi lidmi • zná kladné a záporné poznatky ve vztahu ke zdraví •	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ - Základní části těla - Osobní bezpečí - IZS	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Multikulturalita OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygiena
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• dokáže přivolat a poskytnout pomoc, umí se chovat při mimořádných událostech • zná svá práva a povinnosti • rozlišuje pojem nemoc a zdraví		
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby	• nebojí se požádat dospělou osobu o pomoc • chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi		

komunikace s operátory tísňových linek			
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• dokáže přivolat a poskytnout pomoc • zná důležitá telefonní čísla IZS		
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• poznává minulost, přítomnost a budoucnost • vyjmenuje dny v týdnu, roč. období a kalendářní měsíce	LIDÉ A ČAS Orientace v čase, časový řád	
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	• orientuje se v denním režimu		

3. ročník

- 2 + 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- usiluje o dobré vztahy ve třídě a v rodině - rozliší nevhodné chování a umí na ně poukázat - vyjádří svůj názor - učí se být tolerantní - snaží se řídit pravidly slušného chování	LIDÉ KOLEM NÁS - Rodina, příbuzenské vztahy v rodině, soužití rodiny	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	- pojmenovává lidské výtvary - rozpozná různé materiály a orientuje se v jejich použití - pojmenuje a rámcově přiblíží profese svých rodičů - dokáže si rozvrhnout volný čas - odlišuje průmyslové a zemědělské výrobky		
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• orientuje se bezpečně v nejbližším okolí školy a bydliště • ví, která místa a situace mohou být nebezpečná • vytvoří jednoduchý orientační plánec obce	MÍSTO, KDE ŽIJEME - Domov, bydliště - Škola - Obec	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)	• užívá název kraje, do kterého jeho bydliště patří • pojmenuje nejdůležitější části a místa obce a umístění významných budov a objektů • rozezná sousední státy ČR, hlavní města a státní symboly		Občanská společnost a škola
ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	• jednoduše označí rozdíly mezi městským a venkovským prostředím • seznámí se se způsoby využití krajiny člověkem • pojmenuje hlavní světové strany • pozná a respektuje nebezpečí osamocení pohybu v krajině		
ČJS-3-4-01 pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• rozliší rozmanitost života v jednotlivých ročních obdobích	ROZMANITOSTI PŘÍRODY - Domácí a hospodářská zvířata - Rostliny	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	• vysvětlí základní rozdíl mezi živou a neživou přírodou • rozezná přírodniny a lidské výtvořiny • rozliší známé látky podle jejich vlastností		

	• vysvětlí základní význam vzduchu, vody, půdy a Slunce pro život • rozliší nejznámější rostliny a houby ve svém okolí • vysvětlí základní rozdíl mezi rostlinami a živočichy, včetně člověka		
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	• vypěstuje samostatně nenáročnou rostlinu • vyjmenuje možná ohrožení přírody • chová se ohleduplně k přírodě		
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• pojmenuje základní části lidského těla • orientuje se ve změnách lidského těla v průběhu života • rozpozná některé obvyklé příznaky běžných nemocí • uplatňuje základní návyky osobní hygieny • zdůvodní význam aktivního pohybu pro zdraví	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ - Základní části těla - Osobní bezpečí - IZS	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Multikulturalita OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygienu
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná	• rozpozná, jak se zachovat v mimořádných situacích		

místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• používá pravidla školního řádu • ovládá základní pravidla provozu na pozemních komunikacích z pohledu chodce a cyklisty a dodržuje je • seznámí se s dopravními značkami • uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá • zná důležitá telefonní čísla a umí je použít • vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času		
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• v modelové situaci použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky • dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji • ví, jak se chovat při kontaktu s cizí osobou		
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• v modelových situacích ohrožení bezpečí označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany		

	• rozpozná, na koho se obrátit v případě pocitu vlastního ohrožení • rozezná nebezpečná místa ve svém okolí a v souvislosti s nimi uplatňuje způsoby bezpečného chování		
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• určí čas podle hodin, pozná a prakticky využívá základní časové jednotky • používá kalendář a orientuje se v čase	LIDÉ A ČAS Orientace v čase, časový řád	
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	• najde kulturní nebo historické památky • dokáže uvést některé pověsti nebo báje vztahující se k regionu		
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	• pojmenuje základní povinnosti a práva členů rodiny • rozlišuje základní a širší příbuzenské vztahy • zdůvodní některé lidové zvyky a tradice		

VLASTIVĚDA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU VLASTIVĚDA

Obsahové, časové a organizační vymezení

- je realizována ve 4. ročníku - 1 hod. týdně, v 5. ročníku - 2 hod. týdně
- vlastivěda se realizuje ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět
- vzdělávací obsah je rozdělen na tři tematické okruhy
  - **Místo, kde žijeme**
    - chápání organizace života v obci, ve společnosti
    - praktické poznávání místních regionálních skutečností, s důrazem na dopravní výchovu
    - postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění
  - **Lidé kolem nás**
    - upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
    - uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášlivosti a rovného postavení mužů a žen ve společnosti a ve světě
    - seznamování se se základními právy a povinnostmi
    - směřování k výchově budoucího občana demokratického státu
  - **Lidé a čas**
    - orientace v dějích, čase, postupu událostí a utváření historie
    - snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

Ve vlastivědě jsou realizována tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Environmentální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

4. ročník

- 1+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	• svými slovy vyjádří územně správní pojmy obec, okres, region • rozumí pojmům vlast, cizina • nakreslí plán školy a okolí	MÍSTO, KDE ŽIJEME - obec, okres, region - krajina, města a stavby regionu - životní prostředí regionu - Moje vlast - poloha ČR, přírodní podmínky, vodstvo, nížiny, pohoří - významná města, zemědělství, průmyslová a kulturní střediska, chráněné oblasti ČR - životní prostředí ČR - státní symboly ČR, prezident, parlament, vláda, volby, demokracie	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• orientuje se na vlastivědné mapě ČR • nakreslí směrovou růžici		
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	• vyhledá oblasti ČR, charakterizuje významné a typické přírodní prvky • popíše a vyhledá na vlastivědné mapě důležitá sídelní střediska		
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	• charakterizuje zvláštnosti místní krajiny, významná města, místa a stavby regionu • charakterizuje stav životního prostředí regionu • jmenuje příklady chráněných území v regionu		

	• popíše současný stav a aktuální problémy životního prostředí v ČR		
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	• vyjmenuje a popíše státní symboly ČR • zná jméno prezidenta ČR		
ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	• respektuje pravidla soužití v kolektivu	LIDÉ KOLEM NÁS - mezilidské vztahy - pravidla slušného chování - práva a povinnosti - finanční gramotnost	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy, lidská práva VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občan, občanská společnost a stát
ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	• uplatňuje pravidla slušného chování		
ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	• uvědomuje si svá práva a povinnosti		
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	• rozlišuje bankovky a mince • chápe jejich hodnotu		

ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	• orientuje se na časové ose	LIDÉ A ČAS - časová osa - nejstarší osídlení naší vlasti, staré pověsti české - Velká Morava, český přemyslovský stát, počátky českého království - husitské války - nástup Lucemburků	
ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	• vyjmenuje některé kulturní památky ve svém okolí		
ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	• seznamuje se s historickými událostmi našich dějin • zná některé české pověsti		

5. ročník

- 1+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	• dokáže popsat polohu ČR v Evropě • orientuje se na mapě střední Evropy • určuje a popíše sousední státy ČR • vyjmenuje a vyhledá na mapě významné evropské státy a jejich hlavní města • vyjmenuje a vyhledá na mapě světa jednotlivé světadíly a oceány na Zemi	MÍSTO, KDE ŽIJEME - Sousední státy ČR - Evropa a významné evropské státy - Světadíly a oceány	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímají ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí
ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	• hovoří o svých zážitcích a zkušenostech z míst, která navštívil		
ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	• podílí se na tvorbě pravidel chování ve třídě	LIDÉ KOLEM NÁS - finanční gramotnost - ochrana životního prostředí - mezilidské vztahy - právo a spravedlnost	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy

ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	• respektuje názory druhého • umí vhodně vyjádřit svůj názor		
ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	• seznamuje se s pojmy prevence, nezákonné jednání, trestná činnost		
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	• seznamuje s pojmy výdaj, příjem, hotovostní a bezhotovostní platba, úspory půjčky, dluhy		
ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	• podílí se na ochraně životního prostředí • třídí odpad		
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	• rozumí pojmu letopočet, století • pracuje s časovou osou	LIDÉ A ČAS - Habsburkové - Novověk - Konec 19. a začátek 20. století	
ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií	• seznamuje se s historickými artefakty		

jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	• zná některé kulturní památky	- 1. světová válka a vznik Československé republiky - 2. světová válka - Od února 1948 do současnosti	
ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	• seznamuje se s historickými událostmi našich dějin		
ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	• pracuje s historickými (regionálními) informacemi		
ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	• vyjmenuje některé státní svátky • uvědomuje si význam státních svátků		

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět přírodověda se vyučuje ve 4. i v 5. ročníku dvě hodiny týdně. Předmět navazuje na předmět prvouka, využívá znalostí žáků z matematiky, českého jazyka, literatury a vybavuje žáky základními vědomostmi pro předměty přírodopis, fyzika, chemie. Základní znalosti přírodovědy slouží i pro další předměty, například pro pracovní činnosti, výtvarnou výchovu. Každé téma je propojeno dovednostmi z oblasti výchovy ke zdraví.

Přírodověda ve 4. a 5. ročníku patří do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, který je rozdělen do dvou tematických okruhů:

1. Rozmanitost neživé a živé přírody, ochrana přírody

- objevování a zjišťování propojení prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nacházení souvislostí mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlení elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru
- zkoumání základních společenstev ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodnění vzájemných vztahů mezi organismy, nacházení shod a rozdílů v přizpůsobování organismů prostředí
- porovnávání základních projevů života na konkrétních organismech, třídění organismů do známých skupin, využívání jednoduchých klíčů a atlasů
- hodnocení některých konkrétních činností člověka v přírodě a rozlišování aktivit, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- zakládání jednoduchých pokusů, vyhodnocování výsledků svého pozorování

2. Člověk a jeho zdraví

- využívání znalostí lidského těla k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav
- rozlišování jednotlivých etap lidského života a orientování se ve vývoji dítěte před narozením a po narození
- účelné organizování svého volného času pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňování účelných způsobů chování v modelových situacích simulujících mimořádné události a v situacích ohrožujících zdraví

- předvádění v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňování základních dovedností a návyků souvisejících s rozvojem zdraví a jeho preventivní ochranou
- ošetření drobných a středních poranění a zajištění lékařské pomoci
- uplatňování ohleduplného chování k druhému pohlaví a orientace v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Předmětem přírodověda prolínají tato průřezová témata:

- Environmentální výchova
- Osobnostní a sociální výchova

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

4. ročník

- 2 týdne, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	• rozlišuje pojmy výrobek a přírodnina • doplní příklady živých a neživých přírodnin	ROZMANITOSTI PŘÍRODY – Rostliny – Houby – Výrobek, přírodnina – Živočichové – Vzduch – Voda – Horniny a nerosty, půda – Ekosystémy	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	• uvědomuje si vztahy mezi organismy • umí zařadit rostliny a živočichy do přírodních společenstev • rozděluje plody • rozděluje rostliny podle stonků		
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	• seznamuje se s pojmem fotosyntéza • umí popsat tělo rostlin • zná rozdíl mezi planými a kulturními plodinami • zná běžné zemědělské plodiny, význam a použití • umí rozdělit živé organismy a popsat adaptaci na prostředí		

	• zná zvířata domácí a volně žijící • umí užívat atlasy		
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	• rozeznává jedlé, nejedlé houby a jedovaté houby, ví, jaké jsou zásady správného houbaře • pozná jedovaté lesní rostliny		
ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	• reaguje na mimořádné události • rozlišuje specifické přírodní jevy		
ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	• založí jednoduchý pokus a sleduje jeho průběh		
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	• poskytne základní péči nemocnému členu rodiny (jen úkony odpovídající věku žáků) • chápe význam dobrého soužití v rodině, vzájemná pomoc, důvěra a úcta	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ - základní části těla - IZS - osobní bezpečí - bezpečné chování v rizikovém prostředí - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce i cyklisty - zdravá výživa	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v	• vybírá si správné kamarády • umí přivolat pomoc		

modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	• ví o nebezpečných místech v blízkém okolí a svým chováním předchází možným nebezpečím	- denní režim, pitný režim, zdravá strava - péče o zdraví - drobné úrazy a poranění, první pomoc při drobných poraněních - prevence nemocí a úrazů, přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví-slужby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou	
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	• sestaví jednoduchý jídelníček podle zásad zdravé výživy • dodržuje pitný režim • vhodně naplňuje svůj denní režim		
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	• poskytne první pomoc u lehčích poranění • ovládá základní obvazovou techniku		

5. ročník

- 2 týdne, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	• umí vyjmenovat podmínky života na Zemi • uvědomuje si význam botanických a zoologických zahrad, význam ochrany ohrožených živočichů a rostlin	ROZMANITOSTI PŘÍRODY – Podmínky života na Zemi – Podnebné pásy – Třídění organismů – Magnetická a gravitační síla – Země, Slunce, Měsíc – Jednoduché stroje – Roční období, střídání dne a noci – Magnety a světové strany	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	• prakticky pozoruje pravidelné střídání dějů v přírodě a umí je popsat • umí vyjmenovat planety sluneční soustavy • umí vysvětlit střídání dne a noci a ročních období		
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	• uvádí příklady rostlin a živočichů v různých oblastech Evropy a světa • vyhledává zajímavosti v encyklopediích, na internetu		
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	seznamuje se s podnebnými pásy a jejich faunou a flórou • -umí vysvětlit, jak se živočichové a rostliny přizpůsobili životu v různých podnebných pásech		

	• umí rozřídít organismy		
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	• umí se vhodně chovat v přírodě • třídí správně odpad - neznečišťuje životní prostředí		
ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	• zná zásady bezpečného chování při mimořádných událostech • je si vědom nutnosti kázně a dodržování pokynů v případě obecného ohrožení • zná telefonní čísla tísňového volání		
ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	• založí jednoduchý pokus, sleduje a vyhodnocuje jeho průběh		
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života	• zná části lidského těla, umí vysvětlit funkci a význam orgánů a orgánových soustav	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ - Základní části těla - Osobní bezpečí - IZS - Člověk a jeho životní podmínky a vztahy k prostředí - Péče o zdraví - Mimořádné události	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygiéna OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	• zařazuje rodinné příslušníky do jednotlivých etap lidského života • snaží se vytvořit seznam pravidel, kterými by se měl řídit muž a žena		

ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	• sestaví si vhodný denní režim pro práci i zábavu • ví, jak se postarat o člena rodiny v případě nutnosti		
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	• zná zásady bezpečného chování v různém prostředí • škola, domov, silniční provoz a v různých situacích styk s cizími osobami		
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	• předvádí praktické modelové situace • snaží se nepodlehnout kamarádům • uvědomuje si význam sportu, zdravé výživy, škodlivost návykových látek, kouření a alkoholu		
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	• dodržuje základní hygienické zásady • dbá o pravidelnou tělesnou a intimní hygienu • poskytne první pomoc • sestaví si denní program		
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	• poskytne první pomoc u lehčích poranění • ovládá základní obvazovou techniku		

ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	• orientuje se ve vztazích mezi lidmi • chápe, že přátelství je založeno na důvěře, pomoci a společných zájmech		

ČLOVĚK A SPOLEČNOST

CHARAKTERISTIKA OBLASTI

Vzdělávací oblast člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Ve vzdělávací oblasti člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast člověk a jeho svět.

Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů.

Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecně

historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činnostmi důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství

- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• vyhledává, analyzuje a propojuje informace z odborné literatury, internetu a dále je využívá v procesu učení a v praktickém životě • užívá základní termíny, znaky a symboly • vybírá pro učení dostupné metody a strategie studia společenských věd jako součást multimediálního rozvoje osobnosti člověka • umí pozorovat své okolí a získané poznatky dále využívat
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• orientuje se na časové ose a v historických mapách, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu • posuzuje rozličné problémové situace ve svém životě, hledá příčiny úspěchu a neúspěchu • k řešení problému zvolí vhodné metody a prostředky jež má v dané chvíli k dispozici (pozorování, měření, experiment) • reálně posuzuje zodpovědnost za svá rozhodnutí ve společnosti lidí a je schopen nést důsledky svého chování a jednání

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	• výstižně a souvisle formuluje své názory • naslouchá názorům, informacím ostatních, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje • rozumí různým typům textů, grafům, popiskům u obrázků, legendám map apod. • kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjadřuje svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí ve společnosti
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	• účinně spolupracuje ve skupině • rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, ovládá a řídí svoje jednání a chování vůči spolužákům a učitelům • respektuje přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost mužů a žen v sociálních skupinách ve společnosti • přispívá k diskusi svými názory a zároveň respektuje stanovisko ostatních
KOMPETENCE OBČANSKÉ – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	• toleruje názory ostatních žáků na danou problematiku • respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje smysl pro kulturu • rozpoznává xenofobní a rasistické projevy, zaujímá tolerantní postoje k menšinám, vyvozuje konkrétní závěry a úsudky • je si vědom svých povinností a práv ve škole i mimo školu
KOMPETENCE PRACOVNÍ – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	• užívá bezpečně a účinně vybavení učebny a materiály • využívá moderní technologie (počítač, video...) • využívá znalosti v jednotlivých oblastech všech společenských věd a snaží se je prakticky využít při rozhodování o svém budoucím životě a povolání

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6.- 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávací cíle

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států, ...
- matematika, fyzika, přírodopis, chemie – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky, ...
- výtvarná výchova – stavební slohy, umělecká díla, významní umělci, ...
- hudební výchova – vývoj hudebních projevů, významní skladatelé, ...
- jazyky – významní spisovatelé a jejich tvorba, ...
- občanská výchova – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém, ...
- tělesná výchova – odkaz řecké kultury, olympijské hry, ...

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

- Výchova demokratického občana
- Environmentální výchova
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žák

6. ročník

- 2 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	objasní důležitost poznání dějin pro pochopení současného světa	ČLOVĚK V DĚJINÁCH - Význam zkoumání dějin - Získávání informací o dějinách - Historické prameny - Historický čas a prostor	
D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	operuje s pojmy: hmotné a písemné prameny, archivy, muzea, galerie, knihovny a jejich významem		
D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	vnímá historický čas, vyjmenuje hlavní období historie, orientuje se na časové přímce, pracuje s dějepisným atlasem		
D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	- osvojuje si periodizaci pravěku popíše vývoj člověka - popíše život pravěkých lovců a sběračů	POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI Člověk a lidská společnost v pravěku	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	- charakterizuje neolit a doby kovů - objasní změnu způsobu života lidí v době přechodu na pěstování plodin a na chov dobytka		
D-9-2-03 uvede příklady archeologických kultur na našem území	dokáže vyjmenovat některé archeologické kultury na našem území		

D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	• charakterizuje přírodní podmínky vhodné pro vznik nejstarších civilizací • nachází na mapě důležité řeky a místa vzniku starověkých států: Egypt, státy v oblasti Mezopotámie, Indie, Čína	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY - Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz - Antické Řecko a Řím - Střední Evropa a její styky s antickým Středomoří	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference Multikulturalita
D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	• popíše kulturu států starověkého východu, zná vybrané kulturní památky starověkých států		
D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	• uvede příklady nejvýznamnějších kulturních památek antického světa • jmenuje příklady představitelů politiky, umění a věd • charakterizuje křesťanství • nalezne společné znaky křesťanství a judaismu		
D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	• charakterizuje principy demokratického zřízení v Athénách • orientuje se ve vývoji sociálního uspořádání a forem vlády v jednotlivých etapách řeckých a římských dějin		

7. ročník

- 2 týdne, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	- časově určí příchod nových etnik na evropské území a jejich vliv na další vývoj - vysvětlí význam křesťanství pro vznik středověkých států	KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA - Nový etnický obraz Evropy - Vznik středověkých států - Islám a islámské říše - Velká Morava a český stát - Křesťanství - Struktura středověké společnosti - Kultura středověku	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá
D-9-4-02 porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	určí oblasti západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti a uvede jejich znaky		
D-9-4-03 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	- popíše období Velkomoravské říše - objasní počátky a rozvoj českého státu za prvních Přemyslovců, český stát za posledních Přemyslovců a Lucemburků a objasní jeho postavení v evropských souvislostech		
D-9-4-04 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní	objasní význam církve a úlohu křesťanství v životě středověkého člověka		

mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	• popíše spory mezi světskou a církevní mocí • popíše křížové výpravy do Svaté země		
D-9-4-05 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	• charakterizuje románskou a gotickou kulturu a zná vybrané představitele a kulturní památky • popíše sociální strukturu středověké společnosti		
D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	• charakterizuje pojmy renesance a humanismus ve vztahu k antice • vysvětlí příčiny snah reformovat církev • popíše postoj církve k reformním snahám	OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY - Renesance, humanismus, husitství, reformace - Zámořské objevy - Český stát a velmoci v 15. – 17. století	
D-9-5-02 vymezení význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	• uvede základní informace o Janu Husovi a husitské revoluci		
D-9-5-03 popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	• objasní objevné cesty, jejich průběh, výsledky, poznávání nových civilizací a důsledky pro Evropu		
D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	• popíše český stát v předbělohorské době, ilustruje vznik habsburské monarchie a vymezení postavení českých zemí v habsburské monarchii		

D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	• objasní příčiny třicetileté války, nastíní její průběh a důsledky		

8. ročník

- 2 týdne, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
D-9-5-06 na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	- vysvětlí podstatu absolutismu, konstituční monarchie a parlamentarismu - uvede jejich příklady v evropských dějinách	OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY - Český stát a velmoci v 15. – 17. století - Barokní kultura	
D-9-5-07 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	uvede příklady kulturních stylů v 17. – 18. století v Evropě a v českých zemích		
D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	uvede základní hospodářské, sociální, politické a kulturní změny, které nastaly v 17. a 18. století v evropských zemích a v habsburské monarchii	MODERNIZACE SPOLEČNOSTI - Osvícenství - Český stát a velmoci v 18. stol. - Velká francouzská revoluce a napoleonské období - Vznik USA - Industrializace - Národní hnutí velkých a malých národů;	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občan, občanská společnost a stát
D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	- stručně popíše období francouzské revoluce a změny, které přinesla - orientuje se v událostech napoleonských válek - vysvětlí vliv francouzské revoluce a napoleonských válek na dějiny Evropy		

D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	• charakterizuje české národní obrození, uvede jeho hlavní osobnosti a požadavky • uvede odlišné znaky českého národního obrození ve srovnání s ostatními národními hnutími	- Utváření novodobého českého národa - Revoluce 19. století - Politické proudy - Kulturní rozrůzněnost doby	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané
D-9-6-04 charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	• uvede cíle evropských revolucí 1848–1849 a jejich naplnění		
D-9-6-05 na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy	• uvede nejdůležitější znaky konzervatismu, liberalismu, socialismu		
D-9-6-06 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií	• popíše cíle a důsledky politiky světových mocností na přelomu 19. a 20. století • vysvětlí kolonialismus • vyjmenuje hlavní koloniální mocnosti a lokalizuje na mapě jejich kolonie		
D-9-7-01 na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	• nastíní příčinu a průběh 1. světové války • uvede příklady technických novinek využitých v 1. světové válce	MODERNÍ DOBA - Konflikty mezi velmocemi - 1.světová válka	

9. ročník

- 2 týdne, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	- popíše příčiny, průběh a důsledky 2. světové války - uvede příklady zneužití vynálezů a objevů ve válce	MODERNÍ DOBA - Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA - Vznik Československa - Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech - Totalitní systémy - Druhá světová válka	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občan, občanská společnost a stát MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	vysvětlí podstatné znaky demokratických systémů, jejich přednosti a slabiny		
D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	- rozliší základní znaky komunismu, nacismu a fašismu - na příkladech vysvětlí příčiny vzniku a důsledky uvedených politických systémů - vyjmenuje zločiny proti lidskosti jmenovaných systémů		
D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	zná pojmy antisemitismus, rasismus a jejich projevy v dějinách		
D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální,	má přehled o vzniku Československa a jeho vývoji po první světové válce		

politické, hospodářské a kulturní prostředí	• popíše postavení Československa v meziválečném období		
D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	• charakterizuje poválečné uspořádání Evropy a světa • vysvětlí příčiny vzniku studené války, rozdělení světa na Východ a Západ • uvede hlavní konflikty z období studené války • popíše situaci v Československu v období studené války	ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT - Studená válka - Vnitřní situace v zemích východního a západního bloku - Vývoj Československa 1945–1989 - Vznik České republiky - Rozpad koloniálního systému - Problémy současnosti - Věda, technika a vzdělání	
D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	• uvede základní důvody a projevy euroatlantické vojenské a hospodářské spolupráce		
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	• popíše rozpad koloniálního panství		
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	• uvede příklady problémů současného světa		

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět výchova k občanství se vyučuje jako samostatný předmět v 8. až 9. ročníku – 1 hodina týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu je zaměřeno na:

- utváření ucelené představy o mravních a právních předpokladech mezilidského a společenského soužití, o hospodářském životě společnosti a o demokratických postupech při rozhodování o veřejných záležitostech a při řízení státu
- posuzování a srovnávání společenských jevů ve vlastní zemi s obdobnými či odlišnými jevy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření si představy o lokálních i globálních problémech současné společnosti a o způsobech jejich řešení na národní i mezinárodní úrovni
- orientaci v rozmanitých situacích osobního, citového, rodinného, pracovního a občanského života a základních životních hodnotách, které budou žákům oporou při řešení životních situací a při utváření vztahů k druhým lidem a ke společenstvím, v nichž budou žáci prožívat dospělost
- osvojení si dovedností přiměřené mezilidské komunikace a společenského styku, osvojení si schopnosti vyjadřovat a zdůvodňovat vlastní názory, respektovat práva a názory druhých, kriticky vnímat a hodnotit veřejné záležitosti, jednání druhých lidí i své vlastní projevy, řešit rozmanité životní situace v souladu s vlastním svědomím
- získání použitelných poznatků z oblasti práva, na orientování se v důležitých právních otázkách a prakticky aplikovat zásady odpovědného rozhodování
- poznání cesty, jak se projevat jako odpovědný a aktivní občan demokratické společnosti a jak utvářet vlastní mravní profil v souladu s obecně uznávanými mravními hodnotami
- rozvoj finanční gramotnosti

Vyučovací předmět výchova k občanství je úzce spjat s dějepisem, s informatikou, s literární výchovou, s jazykovou komunikací a s výchovou ke zdraví

Vzdělávací obory:

- Člověk ve společnosti
- Člověk jako jedinec
- Stát a hospodářství
- Stát a právo
- Mezinárodní vztahy, globální svět

Předmětem prolínají průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Výchova demokratického občana
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

8. – 9. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	vyjmenuje a popíše státní symboly	ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI - Naše vlast - Kulturní život - Lidská setkání - Vztahy mezi lidmi - Zásady lidského setkání	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu
VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	rozlišuje rasisticky netolerantní chování a zaujímá k němu kritický postoj		
VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	rozpoznává důvěryhodnost informací, zaujímá k nim kritický postoj, uvědomuje si působení reklamy na mínění a chování lidí		
VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	vysvětlí rozdíl mezi přítelem a známým, mezi přátelstvím a láskou, pozná projevy šikany a umí se jí bránit		
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	zná národnostní menšiny u nás žijící, projevuje vůči nim a jejich kultuře toleranci		
VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá	vysvětlí pojem rasismus, zhodnotí jeho nebezpečí		

aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti			
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	• zhodnotí své možnosti a schopnosti při rozhodování v důležitých životních situacích	ČLOVĚK JAKO JEDINEC - Podobnost a odlišnost lidí - Vnitřní svět člověka - Osobní rozvoj - Volba povolání	
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	• snaží se ovládat svou vůli a překonávat změnu nálad a citových stavů		
VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	• kriticky hodnotí záporné charakterové vlastnosti		
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	• uvede činitele ovlivňující proměny v dospívání		
VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	• vysvětlí druhy vlastnictví a nabývání majetku, zná funkci peněz	ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ - Majetek a vlastnictví - Peníze - Hospodaření - Banky a jejich služby	
VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v	• zná příjmy a výdaje rodinného rozpočtu, přemýšlí nad výdaji nezbytnými, uvědomuje si rizika hospodaření s penězi		

hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti.		- Principy tržního hospodářství	
VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	vyjmenuje výhody i rizika hotovostního a bezhotovostního platebního styku, umí rozlišit debetní a kreditní platební kartu		
VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	vyjmenuje funkci banky a její služby, vysvětlí úrok placený a přijatý		
VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	zamýšlí se nad pojmem hospodaření v osobních i obecných souvislostech		
VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	rozlišuje pojmy nabídka a poptávka, vysvětlí fungování trhu práce a trhu zboží, zná vznik ceny, chápe slovo konkurence		
VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, ze státního rozpočtu.	jmenuje příjmy a výdaje státu, zná příklady státních příspěvků		

VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	vyjmenuje typy států v minulosti a uvede příklady	ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO - Právní základy státu - Státní správa a samospráva - Lidská práva - Právní řád České republiky - Protiprávní jednání - Právo v každodenním životě	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občan, občanská společnost a stát
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	zná složky státní moci, orientuje se ve státní správě svého okolí		
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	popíše rozdíly mezi totalitním a demokratickým státním zřízením		
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	zná principy demokratických voleb, uvede příklady způsobů podílení se na veřejných záležitostech		
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	všimá si příčin sociálních nerovností lidí, vyjmenuje základní lidská práva a organizace pro jejich ochranu		
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	zná možnosti a podmínky uzavření manželství, vysvětlí pojem plánované rodičovství a antikoncepce		
VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	orientuje se v základních právních předpisech a v uzavírání smluv, seznamuje se s podmínkami reklamací		
VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	uvede příklady práva občanského, pracovního, rodinného a ústavního		

VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	• formuluje význam právní ochrany občanů, zná jednotlivé soudy a účastníky soudního procesu		
VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	• uvede příklady nejzávažnějších protiprávních jednání, pozná rozdíl mezi přestupkem a trestným činem		
VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	• vysvětlí pojem korupce a diskutuje o jejích důsledcích		
VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	- vysvětlí význam začlenění ČR v EU, jeho výhody a nevýhody. - ví, kam se má obrátit při porušování práv pracovních, lidských a hospodářských.	MEZINÁRODNÍ VZTAHY A GLOBÁLNÍ SVĚT - Evropská integrace - Globalizace	VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Formy participace občanů v politickém životě VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá
VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné	• objasní některé globální problémy a zaujme k nim svůj postoj		
VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	• ve svém okolí si uvědomuje lokální problémy		

ČLOVĚK A PŘÍRODA

CHARAKTERISTIKA OBLASTI

Vzdělávací oblast člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je v zájmu zachování celistvosti oboru umístěn celý v této vzdělávací oblasti. Vzdělávací oblast člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, člověk a společnost, člověk a zdraví a člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• vyhledává, analyzuje a propojuje informace z odborné literatury, internetu a dále je využívá v procesu učení a v praktickém životě • užívá základní termíny, znaky a symboly • samostatně či v kooperaci s ostatními žáky provádí experimenty, které buď ověřují či potvrzují vyslovované hypotézy, nebo slouží jako základ pro odhalování zákonitostí přírodních jevů • umí pozorovat své okolí a získané poznatky dále využívat
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• uvědomuje si základní globální problémy – ekologické, rasové, náboženské. • přemýšlí nad platnými teoriemi vzniku Země, vesmíru, života, vývoje člověka • k řešení problému zvolí vhodné metody a prostředky jež má v dané chvíli k dispozici (pozorování, měření, experiment.) • svá rozhodnutí je schopen obhájit

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	• výstižně a souvisle formuluje své názory • naslouchá názorům, informacím ostatních, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje • rozumí různým typům textů, grafům, popiskům u obrázků, legendám map apod. • umí nakreslit a popsat daný jev • využívá různé informační zdroje (Tv, internet, video, rádio, literaturu) pro získání nových aktuálních a kvalitních informací
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	• účinně spolupracuje ve skupině • podílí se s pedagogem na vytváření pravidel práce v týmu • přijímá role a plní zadanou práci • v případě potřeby poskytuje pomoc nebo o ni požádá • přispívá k diskusi svými názory a zároveň respektuje stanovisko ostatních
KOMPETENCE OBČANSKÉ – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	• toleruje názory ostatních žáků na danou problematiku • odmítá útlak, hrubé násilí • zná zásady první pomoci v případě poškození fyzického zdraví (práce v učebnách, ekologické katastrofy – povodně, zemětřesení, požár...) • chápe základní ekologické souvislosti a problémy • je si vědom svých povinností a práv ve škole i mimo školu
KOMPETENCE PRACOVNÍ – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	• užívá bezpečně a účinně vybavení učebny a materiály • dodržuje zásady bezpečnosti práce a hygieny v učebnách (na pozemku, při Tv) • využívá moderní technologie (počítač, video, mikroskop...) • znalosti a zkušenosti získané v procesu vzdělávání využívá v zájmu dalšího rozvoje i své přípravy na budoucnost – rozhodnutí o svém dalším profesním zaměření

FYZIKA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU FYZIKA

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6. ročníku dvě hodiny týdně, v 7. ročníku jednu hodinu týdně a v 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy-
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty

Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmětem prolínají tato průřezové téma:

- Osobnostní a sociální výchova
- Enviromentální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

6. ročník

- 1+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	- vysvětlí rozdíl mezi látkou a tělesem, uvede příklady - objasní stavbu látek, uvede důkazy o neustálém pohybu částic a vzájemném působení - uvědomuje si souvislosti mezi částicovou stavbou látek, jejich vlastnostmi a skupenstvím	LÁTKY A TĚLESA - Látky a tělesa - Částicové složení látek - Skupenství látek - Měřené veličiny - délka - objem - hmotnost - hustota - teplota - čas	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života
F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	rozlišuje fyzikální veličiny a vybere vhodná měřidla		
F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	vysvětlí pojem hustota, vypočítá ji, vyhledá její hodnotu v tabulkách		
F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	objasní změnu objemu a délky tělesa při změně teploty		

7. ročník

- 1+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	- rozliší správně druhy pohybu	POHYB TĚLES; SÍLY – Pohyb těles – Gravitační a tíhová síla – Těžiště tělesa – Skládání sil – Newtonovy zákony – Rovnováha na páce – Tlak a tlaková síla – Tření	
F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	vysvětlí vztah mezi rychlostí, dráhou a časem rovnoměrného pohybu a využívá ho při řešení praktických úloh		
F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	- rozeznává jednotlivé druhy sil - určí velikost gravitační, resp. tíhové síly - určí těžiště tělesa - uvede velikost a směr výslednice dvou sil		
	uvede situace z praxe, při nichž se uplatňují jednotlivé Newtonovy zákony		
	využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce pro vysvětlení praktických situací		

	• užívá vztah pro výpočet tlaku v praxi		
F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	• uvede mechanické vlastnosti kapalin a plynů • objasní teplotní anomálii vody a důsledky tohoto jevu v přírodě • užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení • vysvětlí vznik hydrostatického tlaku, tlakové síly	MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN – Mechanické vlastnosti kapalin a plynů – Teplotní anomálie vody – Pascalův zákon – Hydraulická zařízení – Hydrostatický tlak a tlaková síly – Spojené nádoby – Archimédův zákon – Plavání těles – Atmosférický tlak a jeho měření – Tlak plynu v uzavřené nádobě – Přetlak, podtlak, vakuum	
	• objasní vznik vztlakové síly a určí její velikost • dokáže předpovědět chování tělesa v kapalině • vysvětlí vznik atmosférického tlaku • určí tlak plynu v uzavřené nádobě a rozhodne, zda jde o přetlak či podtlak		
F-9-6-05 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh	• popíše proces šíření světla v různých optických prostředích • uvede praktické využití zákona odrazu světla • určí rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem a dokáže	ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE – Přímočaré šíření světla – Odraz světla – Zrcadla	

	uvést příklad jejich využití v praxi		
F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	• rozhodne na praktických příkladech, o jaký druh lomu světla se jedná • rozliší spojku a rozptylku a uvede její využití • rozumí funkci oka jako optické soustavy	– Lom světla – Čočky – Oko a oční vady	

8. ročník

- 1+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	- dokáže určit, kdy těleso ve fyzice koná práci - s porozuměním používá vztah $W=Fs$ k řešení jednoduchých problémů - chápe vztah mezi vykonanou prací a výkonem - s porozuměním používá vztah $P=W/t$ k řešení jednoduchých problémů - při řešení problémů a úloh z vykonané práce v jednoduchých případech určí změnu polohové a pohybové energie - je schopen porovnat pohybové energie těles na základě jejich rychlostí a hmotností - popíše změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty - objasní podstatu jednotlivých skupenských přeměn a bude schopen uvést praktický příklad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace)	ENERGIE Formy energie – Práce – Výkon – Polohová a pohybová energie – Vnitřní energie Přeměny skupenství – Tání a tuhnutí – Vypařování a kapalnění – Hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí

F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	• Má základní představu o principu funkce různých zdrojů energie, dokáže zhodnotit výhody a nevýhody jejich využití a vlivu na životní prostředí		
F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	• určí, co je v jeho okolí zdrojem zvuku, chápe, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí • chápe odraz zvuku jako odraz zvukového vzruchu od překážky a dovede objasnit vznik ozvěny • využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří	ZVUKOVÉ DĚJE Vlastnosti zvuku – Zdroje a šíření zvuku – Rychlost šíření zvuku v různých prostředích – Odraz zvuku na překážce, ozvěna – Pohlcování zvuku – Ochrana proti nadměrnému hluku	
F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	• určí možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka		
F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	• nakreslí schéma jednoduchého elektrického obvodu, používá správně schématické značky součástí • zapojí správně jednoduchý elektrický obvod podle schématu	ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE Elektrický obvod – Jednoduchý elektrický obvod Elektrické pole – Elektrická síla, náboj, el. pole – Elektrický proud	
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	• pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud		

	• objasní účinky elektrického proudu a s porozuměním používá veličiny elektrický náboj, proud, napětí a odpor • při popisu elektrických jevů změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem • chápe závislost odporu na vlastnostech vodiče • dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními	– Elektrické napětí – Tepelné účinky elektrického proudu – Elektrický odpor – Zdroje napětí	
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	• rozliší pokusně vodič od izolantu		

9. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	- objasní magnetické účinky elektrického proudu a jejich využití na jednoduchých aplikacích - objasní vznik střídavého proudu a popíše jeho průběh - popíše funkci transformátoru a jeho využití při přenosu elektrické energie	ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE – Magnetické účinky elektrického proudu – Elektromagnet – Stejnoseměrný elektromotor – Elektromagnetická indukce – Vznik střídavého proudu – Transformátor – Vedení proudu v polovodičích	
F-9-6-03 rozliší polovodič na základě analýzy jeho vlastností	• popíše změnu odporu v polovodičích, pojmenuje některé druhy polovodičů • popíše vznik polovodiče typu P i polovodiče typu N • objasní princip polovodičové diody		

F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	• objasní pojmy elektrická práce, výkon, příkon, energie a uvede jejich využití v běžném životě	ENERGIE – Elektrická energie a výkon – Výroba a přenos elektrické energie – Jaderná energie	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- dokáže popsat způsob výroby a přenosu elektrické energie - posoudí vliv některých zdrojů elektrické energie na životní prostředí		
F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	• popíše Sluneční soustavu a pohyb vesmírných těles	VESMÍR – Sluneční soustava	

CHEMIE

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU CHEMIE

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- práce ve skupinách
- demonstrační pokusy

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Předmětem prolínají tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova

Řád učebny chemie a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny a dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

8. ročník

- 2 týdne, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek	- rozliší známé látky podle jejich vlastností, provede jednoduché chemické pokusy	POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE - Vlastnosti látek - Zásady bezpečné práce - Nebezpečné látky a přípravky	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika
CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	• uvede zásady bezpečné práce v chemické pracovně a v běžném životě • dokáže poskytnout první pomoc • uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi		
CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky	• objasní rozdíl mezi směsí a chemickou látkou, rozlišuje a pojmenovává druhy směsí		
CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	• dokáže vypočítat hmotnostní zlomek složek směsí a připraví roztok o požadovaném složení	SMĚSI - Směsi - Voda - Vzduch	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A

			GLOBALNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět
CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	vysvětlí princip, postup a užití v praxi metod oddělování složek směsí		
CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	vyjmenuje druhy vod, uvede jejich význam podle užití a znečištění		
	dokáže vybrat příklady nesprávného a správného chování při ochraně vzduchu a vody		
CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech	- vysvětlí rozdíl mezi atomem a molekulou - objasní postup vzniku chemické vazby	ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY - Částicové složení látek - Chemické prvky - Chemické sloučeniny	
	objasní rozdíl mezi prvkem a sloučeninou, mezi značkou a vzorcem		
CH-9-3-03 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	používá české názvy a značky vybraných prvků, vyhledá známé prvky v PSP a rozlišuje periody a skupiny, rozliší kovy a nekovy a u vybraných uvede vlastnosti a praktické využití		

CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí	dokáže zapsat jednoduché chemické reakce, určit reaktanty a produkty, vypočítá látkové množství, molární hmotnost	CHEMICKÉ REAKCE I - Chemické reakce - Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí	
CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	vysvětlí vliv některých faktorů na průběh chemické reakce		
CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	- objasní pravidla názvosloví - u vybraných anorganických látek uvede jejich vlastnosti, užití a vliv na životní prostředí	ANORGANICKÉ SLOUČENINY - Oxidy - Kyseliny a hydroxidy - Soli kyslíkaté a nekyslíkaté	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí
CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	určí reakci roztoku, pracuje s pH stupnicí, uvede možná využití neutralizace v praxi		
		-	

9. ročník

- 2 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
Viz 8. ročník	Viz 8. ročník	OPAKOVÁNÍ UČIVA - Směsi - Chemické prvky - Anorganické sloučeniny - Chemické reakce	Viz 8. ročník
CH-9-4-01 uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání	• uvede příklady a význam prakticky důležitých chemických reakcí	CHEMICKÉ REAKCE - Chemické reakce	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí
CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	• objasní pojem uhlovodíky, uvede vzorce, zdroje, vlastnosti a význam nejdůležitějších uhlovodíků	ORGANICKE SLOUCENINY – Uhlovodíky – Paliva – Deriváty uhlovodíků – Přírodní látky	
CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	• třídí paliva, uvede jejich význam a vliv na životní prostředí		
CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	• zařadí deriváty podle charakteristické skupiny, uvede vzorce, význam a užití nejdůležitějších derivátů		

CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	• uvede vlastnosti, výskyt a význam nejdůležitějších přírodních sloučenin		
CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	• uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby a zhodnotí je z hlediska udržitelného rozvoje, zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadu	CHEMIE A SPOLEČNOST – Chemický průmysl v ČR – Průmyslová hnojiva – Tepelně zpracované materiály – Plasty a syntetická vlákna – Detergenty, pesticidy a insekticidy – Hořlaviny – Léčiva a návykové látky	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí
CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	• uvede možnosti hašení požáru a aplikuje je na modelové situace		
CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	• u vybraných látek uvede jejich přípravu, využití v praxi, jejich vliv na životní prostředí a zdraví člověka		

PŘÍRODOPIS

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU PŘÍRODOPIS

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. ročníku vždy 2 hodiny týdně. V 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu přírodopis:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- projekty (využití nabídek EC)

Předmětem se prolínají tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

6. ročník

- 2 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	- vysvětlí rozdíl mezi živou a neživou přírodou, uvede příklady - orientuje se v základních podmínkách života - seznámí se s postupným vývojem života	OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA - Vznik a vývoj života - Buňka - Jak třídíme organismy - Víry - Bakterie - Sinice	EV- základní podmínky života
P-9-1-02 popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel	- porovná rozdíly mezi rostlinnou a živočišnou buňkou - rozdělí organismy podle počtu buněk - orientuje se ve funkci buněčných organel		
P-9-1-07 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	- orientuje se v běžných virových a bakteriálních onemocněních - porovná bakteriální a živočišnou buňku - seznámí se s využitím antibiotik a očkování		

	- popíše příčiny a následky přemnožení sinic		
P-9-3-04 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	- uvede zástupce jednobuněčných řas - zdůvodní vývoj mnohobuněčných organismů na příkladu kolonií váleče - rozdělí mnohobuněčné řasy na skupiny podle obsahu barviv - vysvětlí význam fotosyntézy - pozná a zařadí vybrané zástupce	BIOLOGIE ROSTLIN - Jednobuněčné řasy - Mnohobuněčné řasy	EV- ekosystémy EV- základní podmínky života
P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	- zhodnotí význam hub v potravních řetězcích - vysvětlí pojmy rozkladač, parazit a symbióza - pozná a zařadí vybrané zástupce - vyjmenuje jedlé a jedovaté houby u nás	BIOLOGIE HUB - Kvasinky - Vřeckovýtrusné - Stopkovýtrusné houby	EV- ekosystémy
P-9-2-02 vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích			
P-9-2-03 objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	- popíše stavbu lišejníku - objasní význam lišejníků k životnímu prostředí	- Lišejníky	EV- ekosystémy

P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- popíše a porovná stavbu těla a funkci jednotlivých soustav u prvoků, žahavců, ploštěnců, hlístů, měkkýšů, kroužkoců, členovců na vybraném zástupci	BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ - Prvoci - Mnohobuněční živočichové	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika EV - Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	- rozliší živočichy podle počtu buněk - pozná a zařadí vybrané zástupce prvoků, žahavců, ploštěnců, hlístů, měkkýšů, kroužkoců, členovců		
P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- zhodnotí význam vybraných živočichů v přírodě i pro člověka - vybere nebezpečné živočichy pro člověka (přenašeči chorob)		
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	- zvládá pozorování lupou, mikroskopem - pracuje s určovacími klíči a atlasy	PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY	OSV - rozvoj schopností poznávání
P-9-8-02 dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	- pracuje bezpečně při laboratorní práci - chová se bezpečně při přírodovědných exkurzích		

7. ročník

- 2 týdne, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
P-9-1-03 rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	- porovná základní znaky bezobratlých živočichů a strunatců - vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí - vyjmenuje základní orgány těla rostlin a jejich význam	OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA - Vývoj, vývin a systém živočichů - Systém rostlin	
P-9-1-04 třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	- třídí a zařazuje vybrané obratlovce - porovnává jednoděložné a dvouděložné rostliny podle typických znaků		
P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- popíše vnější stavbu těla a vysvětlí význam jednotlivých vnitřních soustav jednotlivých tříd na příkladu vybraného zástupce	BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ - Mnohobuněční živočichové - o kruhoústí - o paryby - o ryby - o obojživelníci - o plazi - o ptáci	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika EV - Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy,	- popíše rozdíly mezi třídou paryb, ryb a mezi třídou obojživelníků a plazů		

zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	- vyjádří základní znaky třídy kruhoústých, paryb, ryb, obojživelníků, plazů, a ptáků - orientuje se v typických zástupcích jednotlivých tříd		
P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	- objasní postavení typických zástupců jednotlivých tříd v potravním řetězci - vysvětlí přizpůsobení typických zástupců jednotlivých tříd životnímu prostředí		
P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- seznámí se s první pomocí při uštknutí zmijí - uvědomuje si hospodářský i jiný význam živočichů pro přírodu i člověka		
P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	- rozděluje pletiva a vysvětlí jejich funkce - rozlišuje základní části rostlinného těla	BIOLOGIE ROSTLIN - Anatomie a morfologie rostlin - Fyziologie rostlin - Systém rostlin - Význam rostlin a jejich ochrana	EV - základní podmínky života EV - ekosystémy
P-9-3-02 porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	- popíše stavbu kořene, stonku, listu a květu - rozlišuje typy plodů		

P-9-3-03 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	- objasní funkce kořene, stonku, listu a květu - vysvětlí rozdíly mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním rostlin s ohledem na význam pro člověka		
P-9-3-04 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	- vyjádří rozdíl mezi krytosemennými a nahosemennými rostlinami - orientuje se v typických zástupcích jednotlivých taxonomických skupin - dokáže vyhledávat		
P-9-3-05 odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	- rozdělí rostliny podle nároku na prostředí a délku života - vyjmenuje různé způsoby rozšiřování semen		
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	- zvládá pozorování lupou, mikroskopem - pracuje s určovacími klíči a atlasy	PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY	OSV - rozvoj schopností poznávání
P-9-8-02 dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	- pracuje bezpečně při laboratorní práci - chová se bezpečně při přírodovědných exkurzích		

8. ročník

- 2 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
P-9-1-03 rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	- podle charakteristických znaků rozlišuje základní řády savců a vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života - pozná vybrané zástupce - uvede význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému	OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA - Buňka - Jak třídíme organismy - Savci - Základy nauky o dědičnosti	EV- základní podmínky života
P-9-1-04 třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek			
P-9-1-05 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	- vysvětlí pojmy gen, křížení - rozumí principu přenosu dědičné informace		
P-9-1-06 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	- vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu - uvede příklady vlivu prostředí na utváření živočichů		

P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	- popíše stavbu těla a funkci jednotlivých soustav u savců na vybraném zástupci	BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ - Savci	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika EV - Ekosystémy EV - lidské aktivity a problémy životního prostředí
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	- popíše rozdíly mezi třídou obojživelníků a plazů a mezi třídou ptáků a savců - vyjádří základní znaky třídy savců - orientuje se v typických zástupcích savců		
P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	- objasní postavení typických zástupců savců v potravním řetězci - vysvětlí přizpůsobení typických zástupců savců životnímu prostředí		
P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- zhodnotí význam vybraných savců v přírodě i pro člověka - vybere nebezpečné živočichy pro člověka (přenašeči chorob)		
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	- uvede význam soustav, jejich umístění v lidském těle a vysvětlí jejich funkci,	BIOLOGIE ČLOVĚKA - Vývoj člověka	EV-ekosystémy OSV- komunikace MKV- etnický původ OSV- sebepoznání a sebepojetí

	- uvede příčiny nemocí dané soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci	- Soustava opěrná (kostra) - Soustava pohybová (svalstvo) - Tělní tekutiny – krev - Soustava oběhová - Soustava dýchací - Soustava trávicí - Soustava vylučovací - Soustava kožní - Soustava nervová - Žlázy s vnitřním vyměšováním - Smyslová ústrojí - Vývin lidského jedince - Zásady první pomoci - Nemoci, úrazy a prevence	
P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	- zařadí člověka do systému živočišné říše - vysvětlí společné znaky člověka a lidoopů - porovná vývojovou řadu člověka		
P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	- seznámí se, se stavbou mužského a ženského pohlavního ústrojí - vysvětlí způsob oplození - popíše vývin lidského jedince - charakterizuje hlavní údobí lidského života		
P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	• objasní význam zdravého způsobu života • rozlišuje návykové látky a jejich nebezpečí • uvede vliv prostředí a životního stylu na zdraví člověka		
P-9-5-05 aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla	- seznámí se se zásadami 1. pomoci při krvácení, úrazu		
			OSV- psychohygienu

	hlavy, páteře, při epileptickém záchvatu, alergických reakcích. - vysvětlí a pokusí se předvést resuscitaci, první pomoc při zlomenině, krvácení, zástavě dýchání, zástavě srdce, bezvědomí		
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	- zvládá pozorování lupou, mikroskopem	PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY	OSV - rozvoj schopností poznávání
P-9-8-02 dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	- pracuje bezpečně při laboratorní práci - chová se bezpečně při přírodovědných exkurzích		

9. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
P-9-6-01 objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	• porovnává jednotlivé sféry Země a vysvětlí jejich význam	NEŽIVÁ PŘÍRODA - Stavba Země - Mineralogie - Fyzikální a chemické vlastnosti nerostů - Třídění nerostů - Horniny - Geologické děje - Vnitřní geologické děje - Vnější geologické děje - Půdy - Éry vývoje Země - Geologický vývoj a stavba ČR - Počasí, podnebí - Mimořádné události	EV-základní podmínky života EV-vztah člověka k prostředí EV- základní podmínky života EV- lidské aktivity a problémy ŽP EV- ekosystémy OSV- řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV-hodnoty a postoje, praktická etika EV-vztah člověka k prostředí OSV- rozvoj schopností poznávání
P-9-6-02 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	• podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty • uvede význam některých důležitých nerostů • uvede význam a použití důležitých hornin		
P-9-6-03 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	• objasní rozdíl ve vzniku vnitřních a vnějších geologických dějů • uvede příklady geologických dějů • rozlišuje důsledky geologického oběhu hornin a oběhu vody		
P-9-6-04 porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní	• objasní vznik půdy		

půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	• vyjmenuje půdotvorné činitele a vysvětlí jejich význam pro vznik půd • jmenuje půdní typy a druhy v ČR		
P-9-6-05 rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	• objasní význam zkamenělin • orientuje se v jednotlivých geologických obdobích a stručně je charakterizuje		
P-9-6-06 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	• uvede typy a význam nejčastějších mimořádných přírodních událostí v ekosystémech ČR a ochranu před nimi		
P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	• objasní význam neživých složek prostředí pro organismy a celého ekosystému • charakterizuje význam ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na organismy a člověka	ZÁKLADY EKOLOGIE - Ekologie - Neživé složky životního prostředí a organismy	

P-9-7-02 rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	• vyjádří rozdíly mezi pojmy jedinec, populace, společenstvo, ekosystém a uvede příklady • popíše vztahy mezi populacemi • uvede příklady potravních řetězců	- Živé složky životního prostředí	
P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam			
P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	• popíše příčiny a dopady skleníkového efektu a ozónové díry na život na Zemi • vysvětlí pojem globální problém a uvede příklady	- Ochrana přírody a životního prostředí - Člověk a životní prostředí	
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	- zvládá pozorování lupou, mikroskopem - pracuje s určovacími klíči a atlasy	PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY	
P-9-8-02 dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	- pracuje bezpečně při laboratorní práci - chová se bezpečně při přírodovědných exkurzích		

ZEMĚPIS

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU ZEMĚPIS

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Zeměpis je vyučován od 6. do 9. ročníku. Předmět úzce souvisí s ostatními předměty (chemie – znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry; fyzika – sluneční soustava, vesmír; přírodopis – rozšíření živočichů a rostlin, ochrana přírody; matematika – měřítko mapy, převody jednotek; dějepis – kulturní, etnické, historické diference společnosti, ...

Výuka zeměpisu je dotována těmito hodinami:

- 6. ročník 2 hodiny týdně
- 7. ročník 1 hodina týdně
- 8. ročník 2 hodiny týdně
- 9. ročník 1 hodina týdně

Učivo je rozděleno do 7 kapitol:

- Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
- Přírodní obraz Země
- Regiony světa
- Společenské a hospodářské prostředí
- Životní prostředí
- Česká republika
- Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Předmětem zeměpis prolínají průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Výchova demokratického občana

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu je zaměřeno na:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod

- získávání a rozvíjení dovedností s vyhledáváním, zpracováním, prezentací a vyhodnocováním geografických dat a informací
- zvládnání orientace v kartografických materiálech, jejich spoluvytváření a hodnocení
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a ochrana životního prostředí
- rozvoj trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti způsobu života moderního člověka
- rozvoj kritického myšlení a logického uvažování
- aplikaci geografických poznatků v praktickém životě

6. ročník

- 2 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	• používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu • používá různé druhy plánů a map, umí je orientovat • používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na glóbu i mapě absolutní (matematickou), geografickou polohu jednotlivých lokalit na Zemi • seznámí se se znázorněním výškopisu a polohopisu na mapách	GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE - Geografická kartografie a topografie - Komunikační geografický a kartografický jazyk	
Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	• vysvětluje pojmy: mapa, měřítko mapy, kartografie, kartograf • rozumí pojům: poledník, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžka,		

	zemský rovník, zeměpisná síť, obratníky, polární kruh, datová mez • prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót, nadmořské výšky		
Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	• používá v praktických příkladech znalosti o kulatosti Země (tvar, velikost) • hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi (střídání dne a noci, ročních období) • vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopí účel časových pásem a úlohu hlavního a 180. poledníku pro určování času na Zemi	PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ - Země jako vesmírné těleso - Světový čas - Krajinná sféra - Krajinná sféra – litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra - Systém přírodní sféry na planetární a regionální úrovni	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání Komunikace MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života
Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	• určí jednotlivé složky a prvky přírodní sféry • chápe souvislosti mezi jednotlivými složkami krajinné sféry • vymezí geografická (šířková) pásma, výškové stupně na Zemi		

	• rozumí pojmům litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra a dokáže tyto sféry charakterizovat		
Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	• posuzuje zemský povrch - reliéf jako výsledek složitého působení endogenních a exogenních činitelů • vliv endogenních a exogenních činitelů na lidskou společnost		
Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	• pomocí mapy vymezí polohu světadílu a oceánu (Afrika, Austrálie, Antarktida, Indický oceán, Tichý oceán)	REGIONY SVĚTA - Světadíly, oceány, makroregiony světa Afrika, Austrálie, Oceánie, Antarktida, Indický o., Tichý o.	VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Etnický původ ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělen
Z-9-3-02 porovná a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní,	• charakterizuje region z hlediska přírodních		

kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	poměrů (přírodní oblasti, podnebné oblasti) • charakterizuje region z hlediska socioekonomických poměrů (sídelní oblasti, jazykové, náboženské a kulturní oblasti) • charakterizuje hospodářskou vyspělost regionů • přiměřeně hodnotí možnosti a rizika rozvoje jednotlivých světadílů a modelových států • hledá společné a rozdílné znaky makroregionů světa (Afrika, Austrálie)		
Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	• seznámí se se základními hospodářskými a společenskými procesy, které v daných regionech probíhají, vyhledá důvody vzniku těchto procesů a pokusí se odhadnout jejich budoucí vývoj		
Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín	• rozliší jednotlivé typy krajín a určí jejich základní funkce v celkovém ekosystému	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - Krajina - Vztah příroda a společnost	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života

Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	• rozliší kulturní a přírodní typ krajiny		ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	• uvědomuje si rizika lidské činnosti vzhledem k životnímu prostředí • zná negativní důsledky lidské činnosti na životní prostředí		

7. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	• pomocí mapy vymezí polohu světadílu a oceánu (Amerika, Asie, Atlantský oceán, Severní ledový oceán)	REGIONY SVĚTA - Světadíly, oceány, makroregiony světa – Amerika, Atlantský oceán, Severní ledový oceán, Asie	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Etnický původ ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	• charakterizuje region z hlediska přírodních poměrů (přírodní oblasti, podnebné oblasti) • charakterizuje region z hlediska socioekonomických poměrů (sídelní oblasti, jazykové, náboženské a kulturní oblasti) • charakterizuje hospodářskou vyspělost regionů • přiměřeně hodnotí možnosti a rizika rozvoje jednotlivých světadílů a modelových států • hledá společné a rozdílné znaky makroregionů světa (Amerika, Asie)		

Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	• seznámí se se základními hospodářskými a společenskými procesy, které v daných regionech probíhají, vyhledá důvody vzniku těchto procesů a pokusí se odhadnout jejich budoucí vývoj		

8. ročník

- 1+1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	• pomocí mapy vymezí polohu světadílu a oceánu (Evropa)	REGIONY SVĚTA - Světadíly, oceány, makroregiony světa – Evropa	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Etnický původ
Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	• charakterizuje region z hlediska přírodních poměrů (přírodní oblasti, podnebné oblasti) • charakterizuje region z hlediska socioekonomických poměrů (sídelní oblasti, jazykové, náboženské a kulturní oblasti) • charakterizuje hospodářskou vyspělost regionů • přiměřeně hodnotí možnosti a rizika rozvoje jednotlivých světadílů a modelových států • hledá společné a rozdílné znaky makroregionů světa (Evropa)		

Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	• seznámí se se základními hospodářskými a společenskými procesy, které v daných regionech probíhají, vyhledá důvody vzniku těchto procesů a pokusí se odhadnout jejich budoucí vývoj		
Z-9-6-01 vymezení a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	• vyhodnotí geografickou polohu místního regionu podle různých kritérií	ČESKÁ REPUBLIKA - Česká republika - Regiony České republiky - Místní region	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občan, občanská společnost a stát VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference Lidské vztahy ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA
Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	• s pomocí zeměpisných a tematických map a dalších zdrojů popíše přírodní, hospodářské a kulturní poměry regionu		
Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	• určí absolutní geografickou zeměpisnou polohu České republiky • vyhodnotí relativní geografickou polohu České republiky podle různých kritérií • s pomocí zeměpisných a tematických map vyhledá horopisné celky, charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo		

	• vyhodnotí rozmístění, využití a příležitosti přírodních zdrojů • na přiměřené úrovni hodnotí lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu • zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO a pochopí jejich důležitost		Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu
Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	• vyhledá, popíše a zdůvodňuje na mapách jádrové a periferní oblasti v rámci ČR i jednotlivých krajů • vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v České republice a určí jejich lokalizační faktory • rozlišuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v České republice • na přiměřené úrovni zhodnotí silné a slabé stránky jednotlivých regionů ČR		

	vyhodnotí možná rizika a potenciál pro rozvoj jednotlivých regionů ČR		
Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	zná nejvýznamnější mezinárodní hospodářské, politické a vojenské organizace, jichž je ČR součástí		
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	umí se orientovat v terénu místní krajiny	TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE - Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny	
Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	- s použitím buzoly nebo kompasu dokáže určit světové strany a orientovat se v tematických mapách - vytváří vlastní plán obce a okolí		
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	- je seznámen se základními pravidly chování za mimořádných událostí - zná základní rizika při pohybu a pobytu v přírodě a ví, jak tato rizika eliminovat		

9. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	• orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi, vyhodnocuje aktuální demografické ukazatele • popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel, nejvýznamnějších aglomerací	SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ - Obyvatelstvo světa - Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy - Světové hospodářství - Regionální společenské, politické a hospodářské útvary	
Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	• rozlišuje a posuzuje předpoklady a lokalizační faktory sídel a hospodářských aktivit na konkrétních regionálních příkladech		
Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	• dokáže rozlišit základní sektory světového hospodářství • s využitím mapy určí hlavní světová ložiska nerostných surovin		

Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	• určí a vyhledá hlavní oblasti světového hospodářství • vymezení kritéria hodnocení vyspělosti státu, uvede, vyhledá a charakterizuje příklady států podle stupně vyspělosti • porovnává a lokalizuje na mapách hlavní (jádrové) a vedlejší (periferní) oblasti světového hospodářství		
Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	• orientuje se na politické mapě světa • uvádí příklady různé míry demokracie ve světě • uvede příklady nejvýznamnější politických, vojenských a hospodářských seskupení		
Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	• lokalizuje aktuální příklady politických a náboženských konfliktů ve světě		

UMĚNÍ A KULTURA

CHARAKTERISTIKA OBLASTI

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor Dramatická výchova, který je možno na úrovni školního vzdělávacího programu realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod. (viz kapitola 5.10) Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního.

S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy. Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejetému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě,

vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součástí lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevu a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Žák vyhledává a třídí informace a využívá je v tvůrčích činnostech a praktickém životě. • Tvořivě rozvíjí a aktivně si osvojuje hudební techniky (např. neverbální vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku). • Rozpoznává a pojmenovává výtvarné prvky (hledá výtvarné kvality a rozdíly, které je odlišují) -objevuje tvary, barvy, objemy a struktury. • S pomocí a přípravou samostatně pozoruje a experimentuje s výtvarnými prostředky a technikami, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje, vyvozuje z nich závěry, zpracovává výsledné vizuálně obrazné vyjádření.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Žák vnímá problémové situace ve škole i mimo ni. • Vyhledává informace vhodné k řešení problémů, využívá získané vědomosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit nezdarem a hledá konečné řešení problému. • Radí příbuzné úkoly do větších, myšlenkově nebo výtvarně provázaných celků. • Volí vhodné výtvarné a hudební vyjadřovací prostředky. • Přemýšlí o své práci, je za ni odpovědný.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	• Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a souvisle. • Naslouchá promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje, zapojuje se do diskuse, obhajuje svůj názor, vhodně argumentuje. • Využívá informační a komunikační prostředky pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolím. • Chápe vlastní projev jako svébytný prostředek výrazu, využívá ho k sebevyjádření nebo ke sdělování.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	• Žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na její zdárné činnosti, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce. • Přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, poskytuje pomoc druhým nebo o ni požádá. • Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, ovládá a řídí svoje chování. • Chápe potřebu spolupráce, respektuje různá hlediska, spolupracuje na základě ohleduplnosti.
KOMPETENCE OBČANSKÉ – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	• Žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen se vcítit do jejich situace, odmítá útlak a hrubý nátlak, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí. • Respektuje a chrání naše tradice a kulturní a historické dědictví, má pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, zapojuje se do kulturního dění.
KOMPETENCE PRACOVNÍ – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	• Žák dodržuje vymezená pravidla. • Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti a také z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví ostatních.

HUDEBNÍ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA NA 1. STUPNI

Předmět se vyučuje v 1. - 5. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně. Realizuje se ve vzdělávacím oboru Umění a kultura.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyřech oblastí:

- vokální činnosti – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu
- instrumentální činnosti – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci
- hudebně pohybové činnosti – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty
- poslechové činnosti – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Organizace předmětu

Základní formou realizace je vyučovací hodina, využívá se audiovizuální technika a dostupné vyučovací pomůcky. Kromě toho jsou realizovány různé akce, např. koncerty, žákovská vystoupení, hudební kroužky.

V Hudební výchově jsou realizována tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA NA 2. STUPNI

Předmět se vyučuje v 6. – 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně. Realizuje se ve vzdělávacím oboru Umění a kultura. Vyučování probíhá na 2. stupni zpravidla v učebně hudební výchovy. Cílem je rozvíjení vztahu k hudbě a umění, vnímání hudby jako důležité součásti života jedince i celé společnosti.

Vzdělávací obsah je opět rozdělen do čtyřech oblastí:

- vokální činnosti
- instrumentální činnosti
- hudebně pohybové činnosti
- poslechové činnosti

Organizace předmětu

Základní formou realizace je vyučovací hodina, využívá se audiovizuální technika a dostupné vyučovací pomůcky. Kromě toho jsou realizovány různé akce, např. koncerty, žákovská vystoupení, hudební kroužky.

V Hudební výchově jsou realizována tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Výchovné a vzdělávací strategie

1. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	• rozlišuje pěvecký a mluvený projev (tón – zvuk) • umí zpívat vybrané písně v jednohlase • dbá na správné dýchání a držení těla	VOKÁLNÍ ČINNOSTI - Pěvecký a mluvní projev - Hudební rytmus	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	• zná pojem notová osnova • porovnává tóny podle výšky • umí vytleskat jednoduchý rytmus podle vzoru • rozlišuje krátké a dlouhé tóny		
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• reprodukuje jednoduché motivy hudebními nástroji z Orffova instrumentáře • pozná a umí pojmenovat klavír, kytaru, flétnu • učí se používat dětské hudební nástroje k hudebním hrám (ozvěna)	INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI - Hra na hudební nástroj - Rytmizace - Hudební hry	
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• provádí hudebně pohybovou činnost (rozliší chůzi, pochod)	HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI	

		- Pohybový doprovod znějící hudby	
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• rozliší tóny vysoké, nízké, dlouhé, krátké • reaguje na dynamické a tempové změny	POSLECHOVÉ ČINNOSTI - Kvality tónů, vztahy mezi tóny - Hudební výrazové prostředky - Hudební styly	
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• rozezná hudbu pochodovou, ukolébavku • pozná státní hymnu ČR		

2. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	• umí zpívat vybrané písně v jednohlase • dbá na správné dýchání a držení těla • dbá na hlasovou hygienu, rozšiřuje hlasový rozsah	VOKÁLNÍ ČINNOSTI - Pěvecký a mluvní projev - Hudební rytmus	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	• zná pojmy notová osnova, houslový klíč, noty, rozlišuje tón – zvuk • podle zápisu not pozná stoupavou a klesavou melodii • umí vytleskat dvoučtvrteční takt • rozlišuje a umí napsat notu celou a půlovou		
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• reprodukuje jednoduché motivy hudebními nástroji z Orffova instrumentáře • umí používat dětské hudební nástroje k hudebním hrám (ozvěna)	INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI - Hra na hudební nástroj - Rytmizace - Hudební hry	

HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• učí se chůzi dvoudobou a třídobou • zvládne jednoduché, pohybové vyjádření hudby	HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI - Pohybový doprovod znějící hudby	
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• rozliší tóny vysoké, nízké, dlouhé, krátké • rozpozná dynamické a tempové změny	POSLECHOVÉ ČINNOSTI - Kvality tónů, vztahy mezi tóny - Hudební výrazové prostředky	
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• rozezná hudbu pochodovou, taneční, ukolébavku		

3. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• umí zpívat vybrané písně v jednohlase • dbá na správné dýchání a držení těla • dbá na hlasovou hygienu, rozšiřuje hlasový rozsah	VOKÁLNÍ ČINNOSTI - Pěvecký a mluvní projev - Hudební rytmus	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	• umí vytleskat a taktovat dvoučtvrteční a tříčtvrteční takt • rozliší a přečte z notového zápisu takt dvoučtvrteční a tříčtvrteční • rozlišuje a umí napsat notu celou, půlovou, čtvrtovou a osminovou		
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• seznámí se s rozdělením hudebních nástrojů • reprodukuje jednoduché motivy hudebními nástroji z Orffova instrumentáře • učí se rozlišit jednodílnou písňovou formu (a–b)	INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI - Hra na hudební nástroj - Rytmizace - Hudební hry	
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• učí se polkové a valčíkové kroky, chůze dvoudobá a třídobá	HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI	

	• rozliší rytmus valčíku, polky	- Pohybový doprovod znějící hudby	
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• zná délku, sílu, barvu, výšku tónu • rozpozná dynamické a tempové změny • rozezná hudbu k slavnostním příležitostem: pochodovou, taneční, ukolébavku	POSLECHOVÉ ČINNOSTI - Kvality tónů, vztahy mezi tóny - Hudební výrazové prostředky - Hudební styly	
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• rozpozná v hudbě některé hudební nástroje • učí se roli posluchače		

4. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
HV-5-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	- správně dýchá, tvoří tón - zpívá jednoduché dvojhlasé písně - dle svých možností zpívá kánon - vytleská rytmus písně ve 2/4 a 3/4 taktu - realizuje hudební hry (otázka, odpověď)	VOKÁLNÍ ČINNOSTI - Pěvecký a mluvní projev - Hudební rytmus INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI - Hra na hudební nástroj - Rytmizace - Hudební hry HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI - Pohybový doprovod znějící hudby POSLECHOVÉ ČINNOSTI - Kvality tónů (délka, síla, výška), vztahy mezi tóny (akord) - Hudební výrazové prostředky - Hudební styly	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	- vyzná se v notovém zápisu písně - graficky zachycuje jednoduchou melodii - zpívá písně ve 2/4 a 3/4 taktu		
HV-5-1-03 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	- doprovodí písně podle svých schopností a dovedností na jednoduchý hudební nástroj z Orffova instrumentáře - reprodukuje jednoduchý motiv písně		
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- pozná hudbu vokální, instrumentální, vokálně instrumentální - pozná skupiny hudebních nástrojů		
HV-5-1-05 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	- zná kvality tónů a vztahy mezi tóny - pozná rozdíl mezi durovou a mollovou písní - poznává rozdíl mezi rytmem a taktem		

HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- umí taktovat písně ve dvoudobém taktu - vyjadřuje hudbu pohybem - pozná pohybové hry s využitím tanečních kroků		

5. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
HV-5-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	- správně dýchá a tvoří tón - dle svých možností zpívá lidový dvojhlas - vytleská rytmus písně ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	VOKÁLNÍ ČINNOSTI - Pěvecký a mluvní projev - Hudební rytmus INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI - Hra na hudební nástroj - Rytmizace - Hudební hry HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI - Pohybový doprovod znějící hudby POSLECHOVÉ ČINNOSTI - Kvality tónů (délka, síla, barva,	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

		výška), vztahy mezi tóny (souzvuk trojzvuk) - Hudební výrazové prostředky - Hudební styly	
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	- zapisuje rytmus jednoduché písně		
HV-5-1-03 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	- podle svých možností doprovodí píseň na nástroje z Orffova instrumentáře - zkouší vytvořit krátké přehry v rámci dané písně		
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- rozlišuje píseň umělou a lidovou - získá povědomí o hudebních skladatelích (A. Dvořák, B. Smetana)		
HV-5-1-05 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, improvizaci		

HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	- rozlišuje kvality tónů a vztahy mezi tóny - zná pojem trojzvuk - rozlišuje změny tempa, dynamiky		
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- umí taktovat písně ve dvoudobém a třídobém taktu - seznamuje se s tanečními kroky (polka, valčík) - rozeznává hudbu taneční, pochodovou, ukolébavku		

6. – 9.ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	• rytmizuje a melodizuje jednoduché texty • improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	- hrajeme a zpíváme ve dvou, třech, čtyřech - správné dýchání (v pauze a mezi fázemi), správná výslovnost, rozšíření hlasového rozsahu	
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	- pracuje nejméně s osmi opěrnými písněmi, orientuje se v textu, texty i melodie si pamatuje, zná pojem lidový dvojhlas, dokáže podle svých dispozic zpívat v dvojhase	- lidové písně - původní lidové písně - rozlišení lidové a umělé písně - zpěv lidových písní	OSV – OSOBNOSTNÍ ROZVOJ Rozvoj schopností poznávání: - společná činnost zaměřená na rozvoj smyslového vnímání, pozornosti a soustředění formou činnostního učení Sebepoznání a sebepojetí: - v hudebních činnostech si žák uvědomuje sebe samého jako svobodného jedince, obohacování emocionálního života formou společné reflexe, - v hudebních činnostech si žák zkouší možnosti aktivního překonávání životních stereotypů prostřednictvím umění zážitková forma učení

HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	• orientuje se v grafickém záznamu melodie • vytváří rytmické schéma jednoduché skladby, poznává motiv, téma, melodii • doprovází se na jednoduché hud. nástroje	- využití zpěvníků, výběr písni a jednoduchých skladbiček k hud. rozboru	OSV – SOCIÁLNÍ ROZVOJ Komunikace: - žák se učí vnímat řeč těla, řeč zvuků, čímž si rozvíjí schopnost pozorování, empatického a aktivního naslouchání coby specifické komunikační dovednosti vedoucí ke kultivaci jeho projevu a potřeb formou hudebních činností v neverbálním sdělování
HV-9-1-04 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	• vokálně interpretuje vybrané písně a skladbičky • vokálně interpretuje lidové písně a umělé skladby různých žánrů	- pěvecký projev písně	
HV-9-1-05 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	• pohybově ztvárňuje hudbu a reaguje na ni pomocí pohybu, tance a gest • pozoruje odlišnosti v tancích různých stylových období (lidové tance, společenské tance, moderní tance)	pohybový doprovod znějící hudby: - taktování, taneční krok, návrh pohybového ztvárnění - pohybové reakce na změnu v proudu znějící hudby	MV - Kulturní diference, etnický původ: - žák poznává že i on je součástí etnické skupiny a její kultury, srovnáváním odlišností dospívá k pochopení jedinečnosti každého člověka a nutnosti jejich vzájemné rovnosti, multikulturalitu se učí chápat jako prostředek k vzájemnému obohacování
HV-9-1-06 orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho	• rozlišuje ukázky děl autorů jednotlivých hudebních období • rozpozná barvu, kontrast, gradaci díla, pohyb	hudební dějiny: - Gotika, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, vážná	OSV – MORÁLNÍ ROZVOJ Hodnoty, postoje, praktická etika: - analýzou a poznáváním různých kulturních hodnot opřených o historickou zkušenost si žák

přístupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	melodie, rytmické i dynamické změny v jednotlivých ukázkách	hudba 20.stol., alternativní hudba - zařazení hudebního období do století, typické znaky skladatele, hudební ukázky	utváří pozitivní hodnotový, získává tolerantní přístup k různým kulturním hodnotám a projevům formou činnosti poslechové aktivity a společné reflexe
HV-9-1-07 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	• rozezná na základě svých znalostí jednotlivá období českých hudebních dějin, skladby(skladatelé), písně(interprety)	dějiny hudby u nás: - česká renesance, baroko, klasicismus, romantismus, 60.léta 20.stol.(bigbeat v Čechách), 70. a 80. léta 20.st 90.léta 20.stol.	VMEGS Jsme Evropané: - poznáním společných evropských kořenů a souvislostí se žák učí respektovat svébytnost národní a regionální kultury a jejich přínosu ke kultuře světové
HV-9-1-08 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• zná pojmy vážná a nevážná (populární) hudba, využívá znalosti o původu hudby a hudebního pravěku a starověku	-artificiální a nonartificiální hudba -původ hudby -hudební pravěk a starověk	EV Vztah člověka a prostředí: - žák si uvědomuje, že přírodní a sociální prostředí je významným zdrojem inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 9. ročníku následovně:

- 1. až 3. ročník - 1 hodina týdně
- 4. až 7. ročník - 2 hodiny týdně
- 8. až 9. ročník - 1 hodina týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí se chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí se užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí.

Ve vyučovacím předmětu se realizují tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

1. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	• kreslí, maluje, modeluje, experimentuje s barvami • kombinuje výtvarné techniky • rozpoznává a pojmenovává tvary, barvy, objekty • porovnává a třídí barvy na základě odlišností • projevuje své vlastní životní zkušenosti	ROZVOJ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI - Výtvarné techniky: kresba, malba, modelování, kombinace technik - Míchání barev: experiment - Využití různých materiálů a výrazových prostředků - Výtvarné vyjádření podnětů: hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebezpoznání a sebepojetí Rozvoj schopností poznávání Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	• vytváří ilustrace k přečtenému a slyšenému textu • vytváří samostatně obrazná vyjádření	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY - Představitost a fantazie - Emoce, představy a osobní zkušenost	

		- Uspořádání objektů do celků - Vizually vyjadřuje: hračky, jednoduché objekty - Práce s ilustrací	
VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• hovoří o svém výtvarném díle	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ - Představení svého výtvaru - Schopnost diskuze nad výtvarným dílem svým či jiných - Porovnávání - Vyjádření svého názoru a osobního postoje	

2. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	• rozlišuje různé tvary a barvy, kombinuje • maluje, kreslí	ROZVOJ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI - Výtvarné techniky: kresba, malba, modelování, kombinace technik - Míchání barev: experiment - Využití různých materiálů a výrazových prostředků - Výtvarné vyjádření podnětů: hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebepoznání a sebepojetí Rozvoj schopností poznávání Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	• tvoří na ploše i v prostoru • kreslí, maluje, modeluje • kombinuje		
VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	• zapojuje do svého cítění různé smysly a volí vhodné vyjadřovací prostředky	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY - Představitost a fantazie - Emoce, představy a osobní zkušenost	

		- Uspořádání objektů do celků - Vizually vyjadřuje: hračky, jednoduché objekty - Práce s ilustrací	
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	• zdůvodní použité barvy, světla, proporcí, kontrastu • uplatňuje subjektivitu	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ - Představení svého výtvaru - Schopnost diskuze nad výtvarným dílem svým či jiných - Porovnávání - Vyjádření svého názoru a osobního postoje	
VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• diskutuje o svém díle • komunikuje nad díly ve skupině		

3. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	• dokáže organizovat vlastní výtvarnou činnost • rozezná barvy teplé a studené • určí vlastnosti barev • volně pracuje s vizuálně obraznými elementy • volí materiál a způsob vyjádření vlastních představ	ROZVOJ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI - Výtvarné techniky: kresba, malba, modelování, kombinace technik - Míchání barev: experiment - Využití různých materiálů a výrazových prostředků - Výtvarné vyjádření podnětů: hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebepoznání a sebepojetí Rozvoj schopností poznávání Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	• dovede rozvinout svou fantazii a výtvarně se vyjádřit podle pocitů a nálad na základě citového prožitku		
VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	• umí vybrat prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • zachytí objekty na základě fantazie, emocí, pocitů lidí a nálad	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY - Představitivost a fantazie - Emoce, představy a osobní zkušenost	

		- Uspořádání objektů do celků - Vizually vyjadřuje: hračky, jednoduché objekty - Práce s ilustrací	
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	• domýšlí příběhy a kontexty • samostatně volí vizuálně obrazné elementy k vyjádření napětí, kontrastu a děje • chápe vztah ilustrace a literárního díla • dovede vyjmenovat některé dětské ilustrátory	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ - Představení svého výtvaru - Schopnost diskuze nad výtvarným dílem svým či jiných - Porovnávání - Vyjádření svého názoru a osobního postoje	
VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• verbálně hodnotí své dílo i tvorbu ostatních • nemá zábrany volně rozvíjet své myšlenky a své fantazijní představy		

4. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	• rozlišuje světelné, barevné a jiné rozdíly a umí je uplatnit ve své tvorbě	ROZVOJ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI - Vhodná kombinace barev a tvarů	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebepoznání a sebepojetí Rozvoj schopností poznávání Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
VV-5-1-02 užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařství; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	• zkouší si základy lineární, plošné, barevné tvorby; • tvarování materiálu	- Vyjádření linie, tvaru, objemu	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
VV-5-1-03 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	• využívá svých zkušeností	- Tematická malba a kresba ze života dětí	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu
VV-5-1-04 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	• zvládá základy prostorového vyjádření	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY - Modelování, konstruování, tvarování	

VV-5-1-05 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	• se inspiruje • známými ilustrátory	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ - Ilustrace pohádky, příběhu	
VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	• interpretuje známé výtvarné dílo	- Inspirace známými umělci	
VV-5-1-07 nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• komunikuje prostřednictvím své tvorby	- Hra, experimentování	

5. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	• rozlišuje světelné, barevné a jiné rozdíly a umí je uplatnit ve své tvorbě	ROZVOJ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI - Vhodná kombinace barev a tvarů	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebepoznání a sebepojetí Rozvoj schopností poznávání Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
VV-5-1-02 užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	• zkouší si základy lineární, plošné, barevné tvorby; • tvarování materiálu	- Vyjádření linie, tvaru, objemu	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
VV-5-1-03 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	• využívá vlastních zkušeností	- Tematická malba a kresba ze života dětí	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu
VV-5-1-04 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	• zvládá základy prostorového vyjádření	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY - Modelování, konstruování, tvarování	

VV-5-1-05 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	• se svobodně vyjadřuje pomocí své malby	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ - Ilustrace pohádky, příběhu	
VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	• využívá různých technik a stylů	- Inspirace známými umělci	
VV-5-1-07 nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• komunikuje prostřednictvím své tvorby	- Hra, experimentování	

6. -9. ročník

- 2 týdně pro 6.-7. ročník, P
- 1 týdně pro 8.-9. ročník, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	• rozeznává základní tvary, linie a struktury • orientuje se v nauce o barvě • rozvíjí výtvarné techniky • používá různé výrazové vlastnosti • seznamuje se s proporcemi lidské bytosti	ROZVOJ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI: - Linie, tvary, objemy, světlo, barvy a jejich vztahy - Prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, pocitů a představ - Vztahy a uspořádání prvků na ploše a v prostoru - Barevné vztahy - Uspořádání objektů do celku - Reflexe ostatních uměleckých druhů a podnětů z okolí - Ilustrace, plakát - Způsoby výtvarného vyjádření prostřednictvím vlastní tvorby – kresba, malba a jejich varianty	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání Kreativita
VV-9-1-02 užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	• uvědomuje si prostorové vztahy ve svém okolí a rozložení hmoty v prostoru • používá ve vlastní tvorbě citový zážitek, dojmy a prožitky • uplatňuje představivost, fantazii a výtvarné myšlení		

		- Plastická a prostorová tvorba - Kombinace a variace vlastní tvořivosti (trojrozměrné objekty, tvarování papíru)	
VV-9-1-03 užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	• vidí vizuálně obrazné vyjádření, jeho prvky ve vztazích a uspořádání • rozvíjí techniku a možnosti kresby a seznamuje se s volnou a užitou grafikou • zkouší zachytit postavu, zátiší, myšlenky	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI: - Vnímání zrakové a ostatními smysly, vnímání hudební, dramatické aj. - Další výtvarné techniky, fotografie atd.	
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	• používá smyslové účinky obrazných vyjádření • kombinuje různé výtvarné techniky dle vlastní kreativity a zadání	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY: - Smyslové účinky obrazných vyjádření - Kombinované techniky, asambláž, koláž atd.	
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	• chápe odlišnosti uměleckého vyjádření skutečnosti od přesné podoby světa • rozvíjí své znalosti o perspektivě	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY - Statická a dynamická obrazová vyjádření - Manipulace s objekty, pohyb těl	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A

VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	• poznává základní umělecké slohy, směry a některé představitele • používá uměleckou tvorbu jako podnět k vlastní tvorbě • uplatňuje svoji osobitost a subjektivitu ve vlastní práci i v interpretaci tvorby ostatních • seznamuje se s netradičními výtvarnými technikami	- Typy vizuálně obrazných vyjádření - Inspirace historickými slohy a cizími kulturami	GLOBALNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané
VV-9-1-07 porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	• srovnává různé interpretace uměleckých děl a zaujímá k nim osobní postoj • zaujímá vlastní názor na zhlédnuté výstavy	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ: - Interpretace vlastní tvorby i děl výtvarného umění na základě dosažených zkušeností, výstavy, besedy, výtvarné dílny, historické památky našeho regionu - Teorie výtvarného umění	
VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně	• obhájí osobní postoje k vlastní práci a umělecké tvorbě	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ:	

vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	• diskutuje o obsahu a jeho proměnách • chápe umění jako způsob poznání a komunikace • Vysvětluje výsledky tvorby s respektováním záměru autora • pokouší se o mediální prezentaci	- Pokusy o vlastní recenzi a názor na shlédnutou výstavu, uměleckou tvorbu - Pokusy o mediální prezentaci - Aktuální výstavy	

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

CHARAKTERISTIKA OBLASTI

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, zdravotně preventivní chování, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví základním předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování rozvoje a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast člověk a zdraví přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem bezprostředně navazuje na obsah vzdělávací oblasti člověk a jeho svět. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství

vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Škola má současně povinnost nabízet veškerý obsah Zdravotní tělesné výchovy žákům III. (příp. II.) zdravotní skupiny v samostatných vyučovacích hodinách (jako adekvátní náhradu povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky v dalším vyučovacím předmětu dotovaném z disponibilní časové dotace). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém život usnadňuje, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravit a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení

(speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Projevuje ochotu věnovat se různým druhům sportů, cvikům a alternativním metodám rozvoje fyzického i psychického zdraví • Vyhledává a třídí informace z oblasti zdraví, zdravého životního stylu, sportu, intimního života, mezilidských vztahů, rizika zneužívání návykových látek a tyto získané znalosti aplikuje v praktickém životě • Zná a užívá běžné termíny z výše zmíněných oblastí • Umí aplikovat získané poznatky do jiných předmětů a naopak • Orientuje se v účincích nejznámějších návykových látek a uvědomuje si dopad jakékoliv závislosti na své psychické a fyzické zdraví • Na základě získaných informací se orientuje v nabídce účinné pomoci krizových životních situacích (krizová centra, linky důvěry apod.)
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• Uvědomuje si rozdíly mezi vrcholovým a rekreačním sportem, mezi sportovními aktivitami mužů a žen, dospělých, starých lidí a dětí, zdravých a handicapovaných • Umí se samostatně připravit k pohybové aktivitě v tělocvičně, na hřišti i v přírodě vzhledem k očekávanému zatížení

	• Vnímá problémové situace při sportu, ohrožující jeho bezpečnost, v mezilidských vztazích, při komunikaci s neznámými osobami, využívá získaných zkušeností a informací i vlastního úsudku, promyslí, naplánuje způsob řešení problému a poté ho realizuje • Orientuje se v základních příčinách nemocí a dokáže vhodným chováním omezit riziko přenosu infekčních chorob
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	• Umí účinně komunikovat s linkou důvěry, záchrannou službou, policií, hasiči, dětským krizovým centrem a zná odpovídající telefonní čísla, popřípadě ví, kde ji vyhledat • Umí naslouchat druhým, vhodně reagovat a argumentovat, vhodnou formou v diskusi obhajovat • Rozumí běžně užívaným gestům, zvukům a jiným komunikačním prostředkům jak ve sportu, tak při běžné komunikaci a reaguje na ně • Vyjadřuje své názory výstižně, souvisle a kultivovaně • Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem • Užívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k soužití a spolupráci s lidmi Přispívá k diskusi, respektuje různá hlediska, čerpá poučení z názoru druhých lidí
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	• Účinně spolupracuje ve dvojici, skupině týmu a snaží se pozitivně ovlivňovat kvalitu společné činnosti • Chová se ohleduplně k druhým a přispívá k upevnování mezilidských vztahů • Smýšlí o sobě pozitivně, podporuje svou sebedůvěru • Zná základní způsoby ovlivňování negativních tělesných i duševních stavů a snaží se je využívat ve svém životě • Chápe změny v průběhu rodinného života v souvislosti s narozením dítěte,

	adopcí, dospíváním, rozvodem, úmrtím aj.
KOMPETENCE OBČANSKÉ – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	• Je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni • Chápe základní společenské zákony a normy i jejich význam pro společnost • Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace a umí poskytnout účinnou pomoc v krizových situacích ohrožujících život a zdraví člověka • Zapojuje se do kulturního dění a sportovních aktivit, respektuje a oceňuje naše sportovní tradice a úspěchy • Žák má pozitivní vztah k přírodě a její ochraně • Projevuje soutěživost, tvořivost, snahu po lepším výsledku, ohleduplnost, čestnost, radost z vítězství, schopnost smířit se s porážkou a ocenit soupeře • Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do problémů ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí • Uplatňuje při fyzických a citových projevech na veřejnosti určitou vhodnou míru zdrženlivosti • Odmítá návykové látky, chápe jejich dopad na zdraví a dokáže uplatnit přesvědčivou argumentaci mezi svými vrstevníky, popř. jim pomocí s vyhledáním odborné pomoci
KOMPETENCE PRACOVNÍ – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	• Umí samostatně změřit a zaznamenat některé výkony a výsledky ve sportu • Používá bezpečné vybavení při Tv, dodržuje vymezená pravidla, adoptuje se na změněné podmínky • Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých • Uplatňuje při všech pracovních činnostech zásady hygieny • Umí připravit a uklidit požadované náradí a náčiní, pomoci při úpravě cvičební plochy

- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 7. ročníku, v časové dotaci 1 hodiny týdně. Výuka směřuje k tomu, aby žáci poznávali sami sebe, aby pochopili hodnotu zdraví a smysl zdravotní prevence.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu je zaměřeno na:

- preventivní ochranu zdraví
- základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky
- na dovednosti odmítat škodlivé látky
- předcházení úrazům
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc

Realizace průřezových témat

V předmětu se kromě vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezového tématu:

Osobnostní a sociální výchova

- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

6.-7. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	- vysvětlí pojmy jedinec, skupina a komunita - respektuje pravidla soužití mezi vrstevníky - podílí se na tvorbě pravidel ve třídě - pozitivní komunikací přispívá k tvorbě dobrých vztahů s ostatními spolužáky - získává dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích	VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ - vztahy ve dvojici - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace	
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	• přejímá pozitivní hodnoty od rodiny, vrstevníků, společnosti • uvědomí si sebe sama ve vztahu k druhým lidem, k sociálnímu prostředí • zná rozdělení rolí v rodině, vysvětlí význam náhradní		

	péče pro děti vyrůstající mimo rodinu • učí se vzájemné toleranci	
VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	• rozlišuje tělesné, duševní a sociální zdraví, dovede vysvětlit souvislosti mezi nimi • uvede faktory ovlivňující zdraví • chápe hodnotu zdraví	HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci
VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	• posoudí význam odpovědnosti za vlastní zdraví a zdraví druhých • určí, které způsoby chování mohou ohrozit zdraví	ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ - vliv vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - tělesná a duševní hygiena, denní režim
VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	• aktivně se podílí na podpoře a ochraně zdraví	HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	• vyjádří a obhájí vlastní názor k problematice zdraví	- podpora zdraví a její formy
VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	• zná zásady zdravé výživy a její vliv na rozvoj civilizačních chorob, snaží se jim předcházet	ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ - výživa a zdraví

VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	• svým chováním preventivně předchází chorobám • v případě potřeby ví, kde vyhledat odbornou pomoc	- ochrana před přenosnými chorobami - ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami a před úrazy	
VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	• projevuje odpovědný vztah k sobě samému, má zdravé sebevědomí, preferuje pozitivní životní cíle a zdravý životní styl • zapojuje se do vhodných programů na podporu zdraví ve škole i mimo ni	OSOBNOSTNÍ SOCIÁLNÍ ROZVOJ - sebepoznání a sebepečení - seberegulace a sebeorganizace činností a chování	A
VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	• využívá různé formy relaxace sloužící k regeneraci organismu	RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE - stres a jeho vztah ke zdraví OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ - psychohygiena	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygiena
VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	• charakterizuje jednotlivá období lidského života • popíše tělesné a psychické změny v dospívání	ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE - dětství, puberta, dospívání - tělesné,	

	• utváří si vztahy k opačnému pohlaví • uplatňuje respekt k opačnému pohlaví	duševní a společenské změny - sexuální dospívání a reprodukční zdraví	
VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	• charakterizuje lidskou sexualitu • popíše rizika předčasného pohlavního styku v dospívání pro tělesné zdraví		
VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	• charakterizuje fyzickou, psychickou a sociální závislost • uvádí zdravotní a sociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek (kouření, alkohol, drogy) • uplatňuje pravidla bezpečného chování na sociálních sítích • odmítá šikanu a jiné projevy násilí • vysvětlí rizika spojená s patologickým hráčstvím • používá způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích i ve styku s vrstevníky • v případě potřeby dovede vyhledat odbornou pomoc	RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE - autodestruktivní závislosti - skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita - bezpečné chování a komunikace	

VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresii	• odůvodní potřebu kritického přístupu k mediálním informacím	- manipulativní reklama a informace	MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti
VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	• dodržuje zásady bezpečného chování v silniční a železniční dopravě • zvládne zásady první pomoci	- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví	
VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	• vysvětlí význam integrovaného záchranného systému • uplatňuje účelné způsoby chování v modelových situacích stimulujících mimořádné události	- ochrana člověka za mimořádných událostí	

TĚLESNÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA NA 1. STUPNI

Obsahové, časové a organizační vymezení

Tělesná výchova se vyučuje v 1. ročníku 2 hodiny týdně, 2., 3. a 4. ročníku tři hodiny týdně, v 5. ročníku dvě hodiny týdně.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

Činnosti ovlivňující zdraví, význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech.

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností – pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti.

Činnosti podporující pohybové učení – komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech.

Organizace – žáci cvičí v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá dostupné náčiní a nářadí. Během hodiny dbá na bezpečnostní pravidla chování žáků.

Ve druhém a třetím ročníku zařazujeme výuku plavání.

V tomto předmětu jsou realizována tato průřezová témata:

- Multikulturní výchova
- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova

1. ročník

- 2 h týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	• zvládá rozcvičku podle pokynů • má v pořádku cvičební úbor • cvičí podle pokynů	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ - Organizační činnosti - Rozcvička k procvičení správné koordinace pohybů	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygiena ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	• ovládá jednoduchá názvosloví cviků • dbá na správné držení těla	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ - Poznatky z TV a sportu - Zdravotně zaměřené činnosti	
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• chápe základní techniku osvojovaných činností	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - Průpravná, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení - Gymnastika – akrobacie - Cvičení s náčiním a na nářadí	
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• zná zásady bezpečného chování při tělesné výchově		
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	• zvládá jednoduchá cvičení na nářadí a s náčiním a jednoduchá gymnastická cvičení • vyjadřuje rytmus pohybem		

	• učí se zvládat rychlý běh • ve skupině provádí soutěživé hry	- Rytmická gymnastika, pohybové činnosti s hudbou - Skok prostý - Rychlý běh na 20–50 m - Pohybové hry a netradiční hry - Míčové dovednosti - Hod míčkem	

2. ročník

- 2h týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	• zvládá se samostatně připravit na pohybovou činnost	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ - Organizační činnosti - Komunikace v TV	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	• zvládá jednoduchá cvičení na náradí a s náčiním, rychlý běh, hod míčkem, skok do dálky, přihrávky a nahrávky	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ - Cvičení v přírodě - Zdravotně zaměřené činnosti - Poznatky z TV a sportu	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygiena
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• chápe základní techniku osvojených činností • zná jednoduché cviky	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - Průpravná a kondiční cvičení, kompenzační a relaxační cvičení - Gymnastika – akrobacie	
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• zná zásady bezpečného chování při tělesné výchově • ví, že při cvičení v přírodě je zdraví prospěšné • umí zdolávat přírodní překážky		
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	• ovládá jednoduché názvosloví cviků		

	• cvičí podle pokynů vyučujícího	- Rytmická a kondiční gymnastika - Kladinka - Běh 50 m - Skok daleký - Hod - Sportovní hry – vybíjená - Vytrvalostní běh - Pohybové a netradiční hry	
TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	• zvyká si na vodní prostředí • trénuje podle pokynů plaveckého instruktora • rozumí základním plaveckým povelům • dodržuje hygienu plavání	- plavání – základní plavecká výuka	
TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	• plave nebo začíná plavat v souladu se svými individuálními předpoklady vybranou plaveckou technikou • dbá na pravidla bezpečnosti a sebezáchrany nejen své, ale i ostatních spolužáků		

3. ročník

- 2 + 1 h týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	• spojuje každodenní činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ - Organizační činnosti - Komunikace v TV	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygienu
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	• pod vedením učitele přesně opakuje cviky, chápe jejich význam • umí se samostatně rozcvičit, umí předvést posilovací cviky na různé části těla • provádí jednoduchá cvičení s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, provádí jednoduché cviky na žebřinách, lavičkách a švédské bedně • dbá bezpečnostních pokynů učitele • předvede pády stranou, vzad, kotoul vpřed a vzad, osvojuje si stoj na rukou s dopomocí učitele, provádí průpravná cvičení stoje na	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ - Cvičení v přírodě - Zdravotně zaměřené činnosti	

	rukou, učí se akrobatické kombinace • učí se ručkovat ve visu • osvojuje si techniku šplhu na tyči, vyšplhá 3 m • pod vedením učitele přesně opakuje cviky • opakuje krok přísunný, poskočný, přeměnný, cval, • učí se valčíkový a polkový krok • zvládá přejít kladinku • učí se správnému držení těla • na povel odstartuje z polovysokého a nízkého startu • zná startovní povely nekříží při běhu trať • opakuje po učiteli běžeckou abecedu • chápe význam vytrvalostního běhu • zvládá základní techniku skoku do dálky • učí se upravit doskočiště • odhodí míček z místa ze správného odhodového postoje • učí se chytat míč do košíku, odhazuje míč jednou rukou		

TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• při hře umí spolupracovat se spoluhráči • ovládá pravidla vybíjené • osvojuje si základní pravidla pohybových her, dodržuje bezpečnost při hrách, ví, že hry přináší radost i prohru • spolupracuje při týmových hrách, dodržuje zásady fair play • osvojuje si přihrávku vnitřním nártem, proběhne slalom s míčem, učí se základní pravidla, provádí průpravná cvičení pod vedením učitele učí se základní pravidla a základní herní činnosti	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - Průpravná a kondiční cvičení, kompenzační a relaxační cvičení - Cvičení na náradí a s náčiním - Gymnastika – akrobacie - Hrazda - Šplh - Rytmičká a kondiční gymnastika - Kladinka - Běh 60 m - Vytrvalostní běh - Skok daleký - Hod - Sportovní hry – vybíjená - Pohybové a netradiční hry - Sportovní a míčové hry - Mini fotbal - Florbal	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy Komunikace
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• při cvičení v prostorách školy dodržuje bezpečnostní pravidla		
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	• ví, že cvičení v přírodě je zdraví prospěšné • umí zdolávat přírodní překážky • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy		

TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	• zvyká si na vodní prostředí • trénuje podle pokynů plaveckého instruktora • rozumí základním plaveckým povelům • dodržuje hygienu plavání	- plavání – základní plavecká výuka	
TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	• plave v souladu se svými individuálními předpoklady vybranou plaveckou technikou • dbá na pravidla bezpečnosti a sebezáchrany nejen své, ale i ostatních spolužáků		

4. ročník

- 2h týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	- reaguje na dané povely - zvládá se samostatně rozcvičit - projevuje přiměřenou samostatnost pro zlepšení úrovně své zdatnosti	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ - Komunikace v TV - Zásady jednání a chování - Měření a posuzování pohybových dovedností - Organizační činnosti ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - Gymnastika a akrobacie - Rytmická a kondiční gymnastika - Cvičení na náradí a s náčiním - Atletika - Běh 60 m - Vytrvalostní běh 10–15 min. - Běh 60 m - Skok daleký	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygiena OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Mezilidské vztahy Komunikace
TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	- pod vedením učitele vykonává korektivní cvičení		
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	- předvede kotoul vpřed a vzad - osvojuje si techniku šplhu - opakuje krok přísunný, poskočný, přeměnný, cval - provádí cviky na žebřinách, lavičkách - učí se průpravná cvičení pro přeskok - provádí jednoduchá cvičení s náčiním odpovídající hmotnosti a velikosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti		

	- opakuje po učiteli běžeckou abecedu - zvládá základní techniku skoku do dálky - osvojuje si techniku skoku vysokého - umí odhodit míček z místa ze správného odhodového postoje	- Skok vysoký - Hod - Sportovní hry - Mini fotbal - Florbal - Mini basketbal - Mini házená - Přehazovaná - Pohybové hry - Štafetové hry	
TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	- uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ - Cvičení v přírodě - Zdravotně zaměřené činnosti	
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	- při hře spolupracuje se spoluhráči - ovládá základní pravidla hry - osvojuje si základní pravidla pohybových her, dodržuje bezpečnost při hrách - pozná a označí zjevné přestupky spoluhráčů - respektuje opačné pohlaví		
TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	- změří a porovná své výkony s ostatními		
TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	tento výstup je splněn již ve 2. a 3. ročníku		

TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	tento výstup je splněn již ve 2. a 3. ročníku		

5. ročník

- 2h týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	- přesně reaguje na dané povely, zná základní pojmy a terminologii - zvládá se samostatně rozcvičit - provádí cviky a průpravná cvičení pod vedením učitele - projevuje přiměřenou samostatnost pro zlepšení úrovně své zdatnosti	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ - Komunikace v TV - Zásady jednání a chování - Měření a posuzování pohybových dovedností - Organizační činnosti ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygiena OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Mezilidské vztahy Komunikace
TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	- zařazuje do svého pohybového režimu korektivní cvičení - samostatně provádí korektivní cvičení	- Gymnastika a akrobacie - Rytmická a kondiční gymnastika	
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	- předvede kotoul vpřed a vzad, předvede stoj na ruce s oporou - opakuje krok přísunný, poskočný, přeměnný, cval - umí ručkovat - šplhá na tyči - provádí cviky na žebřinách, lavičkách, trampolínkách	- Cvičení na náradí a s náčiním - Atletika - Běh 60 m - Vytrvalostní běh 10–15 min. - Běh 60 m - Skok daleký	

	- provádí průpravná cvičení pro přeskok - provádí jednoduchá cvičení s náčiním odpovídající hmotnosti a velikosti - spolupracuje se svými spoluhráči - ovládá základní pravidla hry	- Skok vysoký - Hod - Sportovní hry - Mini fotbal - Florbal - Mini basketbal - Mini házená - Přehazovaná - Pohybové hry - Štafetové hry	
TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	- uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ - Cvičení v přírodě - Zdravotně zaměřené činnosti	
TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	- používá běžeckou abecedu - zvládá techniku skoku - zvládá techniku hodů		
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	- dodržuje pravidla hry - rozezná přestupky proti pravidlům - respektuje opačné pohlaví - při cvičení v přírodě dodržuje bezpečnostní pravidla		
TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	- užívá základní tělocvičné názvosloví - cvičí podle jednoduchého nákresu		

TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a súťaže na úrovni triedy	- zvládne prípravu rozcvičení - zvládne zorganizovať jednoduchou hru		
TV-5-1-09 zmieri základné pohybové výkony a porovná je s predchádzajúcimi výsledkami	- zmieri svoje výkony, porovnáva je s ostatnými		
TV-5-1-10 orientuje sa v informačných zdrojoch o pohybových aktivitách a športových akciách v škole i v mieste bydliska; samostatne získava potrebné informácie	- zaujíma sa o športovní dianie v škole i mimo školu		
TV-5-1-11 adaptuje sa na vodné prostredie, dodržiava hygienu plávania, zvládava v súlade s individuálnymi predpokladmi plavecké dovednosti	tento výstup je splnený už v 2. a 3. ročníku		
TV-5-1-12 zvládava v súlade s individuálnymi predpokladmi vybranú plaveckú techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	tento výstup je splnený už v 2. a 3. ročníku		

6. – 9. ročník

- 2 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	- aktivně vykonává cviky vhodné pro své pohlaví a věk - rozlišuje pohybové činnosti pro rekreační a výkonnostní sport	Správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	OSV-rozvoj schopností poznávání OSV-sebepoznání a sebepojetí OSV- seberegulace a sebeorganizace OSV- psychohygiena OSV-kreativita OSV- řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV- hodnoty, postoje, praktická etika OSV- poznávání lidí OSV- mezilidské vztahy OSV- komunikace OSV- kooperace a kompetice
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	- zařazuje pohybové aktivity do svého volného času - zařazuje do svých pohybových aktivit cviky zaměřené na zvyšování zdatnosti - dokáže sestavit jednoduchý kondiční program dle svých potřeb	- Význam pohybu pro zdraví - Rekreační sport - Výkonnostní sport - Celkové posilování svalového aparátu - Rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	EV- vztah člověka k prostředí MKV- lidské vztahy MKV- etnický původ MKV- multikulturalita MKV- princip sociálního smíru a solidarity VMEGS- Evropa a svět nás zajímá VMEGS- objevujeme Evropu a Svět VMEGS- jsme Evropané
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	- dovede se samostatně rozcvičit vzhledem k následující pohybové činnosti - navrhne samostatně jednoduchou rozcvičku vzhledem k následující pohybové činnosti	- Kondiční programy - Manipulace se zatížením - Hygiena a bezpečnost při sportech - Hygiena a bezpečnost při sportech a pohybových činnostech	
TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví	snaží se žít dle zásad zdravého životního stylu		

pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	• upravuje pohybovou aktivitu v souvislosti s čistotou ovzduší	- První pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách i v nestandardním prostředí - Improvizované ošetření poranění a odsun raněného. - Pohybové hry - s různým zaměřením (i netradiční) - Sportovní hry - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace a systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie - Atletika - sprint, vytrvalostní běh, skok daleký a vysoký, hod míčkem (vrh koulí) - Gymnastika - akrobacie, přeskok, cvičení s náčiním a na nářadí - Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou	MV- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MV- tvorba mediálních sdělení MV- vnímání autora mediálních sdělení MV- fungování a vliv médií ve společnosti MV- práce v realizačním týmu
TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	• dodržuje pravidla bezpečnosti • poskytne první pomoc a přemístí raněného • poskytne první pomoc v různých prostředích		
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	• zvládá pohybové dovednosti potřebné k tělovýchovným aktivitám daným učivem • využívá získané pohybové dovednosti ve hrách a soutěžích • zapojuje pohybové aktivity do rekreačních činností		
TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	• dovede zhodnotit předvedené pohybové činnosti • zvládá pohybové dovednosti potřebné k tělovýchovným aktivitám daným učivem		
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• dokáže popsat různé cviky s využitím tělocvičného názvosloví • dokáže cvičit podle tělocvičného názvosloví		

TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	• orientuje se ve významných sportovních soutěžích • zná některé úspěšné české sportovce • soutěží v duchu fair play • pomáhá handicapovaným spolužákům	- Lyžování, snowboarding - Komunikace v TV - názvosloví, povely, signály, gesta, značky - Historie a současnost sportu - Významné soutěže a sportovci - Pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli - Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - Průpravná a kompenzační cvičení - Vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - Vzájemná komunikace a	
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	• v rámci družstva se domluví na vhodné taktice • dodržuje pravidla a taktiku hry		
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	• rozliší činnosti všech aktérů podílejících se na sportovní hře • rozlišuje práva a povinnosti hráčů a rozhodčích • odliší práva a povinnosti diváků a organizátorů		
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	• změří a zapíše výkony dle disciplíny • dovede vyhodnotit výkony v jednotlivých pohybových činnostech		
TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	• používá pravidla sportovních her • dovede zorganizovat sportovní utkání • navrhne organizaci turistické akce		

TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	• zpracuje informace o pohybových aktivitách • dovede vyhodnotit zápisy sportovních utkání • eviduje výkony a prezentuje je	spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - Měření výkonů - Posuzování pohybových dovedností - Organizace prostoru a pohybových činností - Výstroj a výzbroj - výběr a ošetřování - Pravidla her a soutěží - Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností - Evidence výkonů a jejich vyhodnocování	

CHARAKTERISTIKA OBLASTI

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy, Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné.

Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů, Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh **Svět práce je povinný a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh.** Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Tematický okruh Svět práce je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je vhodné jej zařadit do nejvyšších ročníků 2. stupně. Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů
- při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• prakticky si osvojuje práci podle návodu a poznává výhody při pořizování náčrtu při nejrůznějších konstrukčních činnostech • plánuje činnosti při práci s drobným materiálem a při přípravě pokrmů • v literatuře vyhledává informace o technických materiálech a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v tvůrčích pracovních činnostech a praktickém životě • samostatně pozoruje a porovnává druhy technických materiálů a prakticky experimentuje, získané výsledky kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro praktické využití v budoucnosti
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• aplikuje řešení při obdobných zadání a hledá nové způsoby využití dovedností při práci s drobným materiálem • samostatně řeší zadané technické problémy; volí vhodné způsoby řešení • ověřuje prakticky správnost řešení technických problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových

	problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů • kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	• využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k pracovní spolupráci s ostatními lidmi • naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje • rozumí různým typům technických textů a záznamů, obrazových materiálů, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá k práci a ke svému rozvoji
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	• účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce • podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá • chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného pracovního úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
KOMPETENCE OBČANSKÉ – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	• respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům • rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka • chápe základní ekologické souvislosti respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
KOMPETENCE PRACOVNÍ – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti	• snaží se o provedení práce v co nejlepší kvalitě • srovnává různé postupy, které vedou k témuž cíli

a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	• vyhledává rizika při různých činnostech a hledá cesty k jejich minimalizaci • používá bezpečně a účinně technické materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pracovní pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky • přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot • využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých pracovních činnostech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucí povolání, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření • orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU NA 1. STUPNI

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Člověk a svět práce se vyučuje v 1. až 5. ročníku po jedné hodině týdně a v 6. až 9. ročníku po jedné hodině týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i při práci ve skupinách. Vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce.

ČSP patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

2. KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

- práce se stavebnicemi

- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou

3. PĚSTITELSKÉ PRÁCE

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

4. PŘÍPRAVA POKRMŮ

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

Předmětem prolínají tato průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU NA 2. STUPNI

Člověk a svět práce na 2. stupni vyučujeme ve 2 tematických okruzích 1 hodinu týdně:

1. PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

- Práce s technickými materiály se učí v 6.-9. ročníku v rámci vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.
- Vzdělávací obsah je realizován v průběhu základního vzdělávání a je určen všem žákům, tedy chlapcům i dívkám.
- Vzdělávací oblast se zaměřuje na praktické dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku, nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.
- Koncepce vzdělávání vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou.
- Žáci pracují samostatně i ve skupinách – týmech, střídají jednotlivé činnosti, řeší problémové úkoly.
- Učí se pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky.

- Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu.
- Žáci jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.
- V závislosti na věku žáka se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

2. SVĚT PRÁCE

- orientace v pracovních profesích
- posuzování uplatnění na trhu práce, vhodný výběr profese
- využívání informací a služeb pro vhodný výběr povolání či školy

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmětem prolínají tato průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova

1. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	• dovede navlékat, aranžovat, dotvářet přírodní materiál • dovede tvořit i z dalších materiálů • pracuje podle slovního návodu nebo předlohy • osvojuje si základní návyky při práci • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • učí se stříhat textil, • umí slepit textili • vyrobí jednoduchý textilní výrobek	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM - Navlékání, aranžování, a třídění přírodních materiálů - Práce s papírem a kartonem - Práce s přírodninami - Práce s textilem - Práce s modelovací hmotou	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• dovede sestavovat stavebnicové prvky a díly • umí montovat a demontovat stavebnici • vytváří jednoduchými postupy různé předměty	KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI - Sestavování stavebnicových prvků	

ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	• pozoruje přírodu okolo sebe na krátkých vycházkách, dokáže vyhodnotit výsledky pozorování	PĚSTITELSKÉ PRÁCE - Péče o pokojové květiny	
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	• zná základy péče o pokojové květiny – otírání listů, zalévání, kypření, rozmnožování • umí zasít semena		
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	• připraví stůl pro jednoduché stolování	PŘÍPRAVA POKRMŮ - Jednoduchá úprava stolu	
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	• udržuje pořádek a čistotu • učí se správně stolování		

2. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	• upevňuje si základní pracovní návyky a dodržuje hygienické a bezpečnostní zásady práce • dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, upravovat a třídit při sběru přírodní • pracuje podle slovního návodu nebo předlohy • začíná uplatňovat vlastní postupy práce • umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, překládat, skládat papír, umí vytvářet jednoduché prostorové tvary • umí navléknout nit do jehly, udělat uzel, stříhat textil, • učí se přední steh • umí slepit textili • vyrobí jednoduchý textilní výrobek	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM - Práce s papírem a kartonem - Práce s přírodninami - Práce s textilem - Práce s modelovací hmotou	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita Komunikace

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• dovede sestavovat stavebnicové prvky a díly, dovede sestavit jednoduchý pohyblivý model, umí montovat a demontovat stavebnici • osvojuje si základní návyky při práci a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • pracuje podle předlohy • pracuje podle vlastní představy • buduje si kladný vztah k práci své i k práci ostatních	KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI - Vytváření plošných i prostorových kompozic ze stavebních prvků a volného materiálu	
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	• pozoruje přírodu okolo sebe na krátkých vycházkách, dokáže vyhodnotit výsledky pozorování	PĚSTITELSKÉ PRÁCE - Pěstování a ošetřování rostlin, - pozorování přírody, poznávání semen	
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	• zná základy péče o pokojové květiny – otírání listů, zalévání, kypření, rozmnožování • umí zasít semena • rozezná nejznámější semena • dokáže provést jednoduchý pokus klíčení semen a jeho pozorování		

ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	• chová se vhodně při stolování • připraví tabuli pro jednoduché i slavnostní stolování • připraví jednoduchý pokrm studené kuchyně • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch a bezpečnost při práci	PŘÍPRAVA POKRMŮ - Příprava jednoduchého pokrmu studené kuchyně, - úprava slavnostní tabule, pravidla správného stolování	
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování			

3. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	• dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit při sběru přírodní materiál • dovede tvořit i z dalších materiálů • pracuje podle slovního návodu nebo předlohy • uplatňuje vlastní postupy práce • umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, překládat, skládat papír, umí vytvářet prostorové tvary • umí navléknout nit do jehly, • udělat uzel, stříhat textil procvičuje přední i zadní steh, umí přišít knoflíky • umí slepit textilii • vyrobí jednoduchý textilní výrobek • vytváří jednoduchými postupy různé předměty	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM A PŘÍRODNINAMI - Práce s papírem a kartonem - Práce s přírodninami - Práce s textilem - Práce s modelovací hmotou	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita Komunikace

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• dovede sestavovat stavebnicové prvky a díly, dovede sestavit jednoduchý pohyblivý model, umí montovat a demontovat stavebnici • dodržuje si základní návyky při práci a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce • pracuje podle předlohy • pracuje podle vlastní představy • buduje si kladný vztah k práci své i k práci ostatních	KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI - Vytváření plošných i prostorových kompozic ze stavebních prvků a volného materiálu	
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	• pozoruje přírodu okolo sebe na krátkých vycházkách, dokáže vyhodnotit výsledky pozorování	PĚSTITELSKÉ PRÁCE - Pěstování a ošetřování rostlin, - pozorování přírody, poznávání semen	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	• umí zasít semena • rozezná nejznámější semena • dokáže provést jednoduchý pokus klíčení semen a jeho pozorování		
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	• orientuje se v základním vybavení kuchyně	PŘÍPRAVA POKRMŮ - Vybavení kuchyně, stolování, příprava jednoduchého pokrmu	
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování			

	• chová se vhodně při stolování připraví tabuli pro jednoduché stolování • připraví jednoduchý pokrm udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch a bezpečnost při práci		

4. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	- naplňuje svou zamýšlenou praktickou činnost na úrovni svého věku, organizuje ji - vyrábí jednoduchými postupy předměty z tradičních i netradičních materiálů Při práci s drobným materiálem: - vystřihuje, trhá, skládá, lepí papír - pracuje se šablonou - vyhledává, opracovává, aranžuje a dotváří přírodniny na základě představ - sbírá, třídí, suší rostliny a listy - snaží se používat vybrané druhy stehů - modeluje tvary, pracuje s keramickou hmotou	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM - Práce s papírem a kartonem - Práce s přírodninami - Práce s textilem - Práce s drobným materiálem - Práce s modelovací hmotou/keramikou	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice
ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	• seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, některé si vyzkouší • používá různé techniky a prvky lidových řemesel		

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	• vybírá vhodný materiál, pomůcky a nástroje • připraví si pracovní místo • rozlišuje a pojmenovává druhy zpracovaného materiálu		
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• udržuje pořádek na svém pracovním místě • řídí se zásadami hygieny a bezpečnosti práce • zvládá ošetřit drobná zranění		
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	• provádí jednoduché montážní a demontážní práce se stavebnicemi • sestavuje jednoduché modely z konstrukčních stavebnic (např. Merkur)	KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI - Práce se stavebnicemi - Práce s návodem, předlohou (náčrtem)	
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	• je schopen pracovat podle náčrtu, slovního návodu a předlohy, dokáže se v nich orientovat		
ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• dodržuje hygienu a bezpečnost práce		
ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	• provádí pěstitelské pokusy a pozorování, vyhodnotí výsledky • ověřuje podmínky života rostlin	PĚSTITELSKÉ PRÁCE - Pěstování rostlin	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí

ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	• pěstuje rostliny ze semen • upravuje půdu, ošetřuje rostliny během vegetace		
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	• při pěstování a péči o rostliny umí zvolit správné pomůcky a nářadí		
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• řídí se zásadami hygieny a bezpečnosti práce • bezpečně zachází se zahradnickým nářadím • nahlásí každé poranění		
ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně	• používá základní kuchyňské náčiní	PŘÍPRAVA POKRMŮ - Nákup a skladování potravin - Pravidla správného stolování - Příprava jednoduchých pokrmů	
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm	• zná správné skladování základních potravin • dokáže vybrat vhodné potraviny na přípravu jednoduchého pokrmu a nakoupit je • připraví snídani, svačinu, pomazánku či jednoduché pohoštění		
ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	• jednoduše upraví stůl • dbá na dodržování pravidel správného stolování a společenského chování		
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	• provádí základní úklid pracovních ploch a nádobí		

	• bezpečně zachází se základními čistícími prostředky		

5. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	- přemýšlí o nejvhodnějším pracovním postupu - vyrábí jednoduchými postupy předměty z tradičních i netradičních materiálů Při práci s drobným materiálem: • přesně vystřihuje, trhá, skládá, lepí papír - skládá jednoduché origami - pracuje se šablonou - vyrobí si šablonu - vyhledává, opracovává, aranžuje a dotváří přírodniny na základě představ - sbírá, třídí, suší rostliny a listy - používá vybrané druhy stehů - ušije jednoduchý textilní výrobek - modeluje tvary, pracuje s keramickou hmotou	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM - Práce s papírem a kartonem - Práce s přírodninami - Práce s textilem - Práce s drobným materiálem - Práce s modelovací hmotou/keramikou - Vlastnosti materiálu	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice

ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	• seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, některé si vyzkouší • používá různé techniky a prvky lidových řemesel		
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	• vybírá vhodný materiál, pomůcky a nástroje • připraví si pracovní místo • rozlišuje a pojmenovává druhy zpracovaného materiálu • určuje vlastnosti materiálu • rozlišuje formát papíru		
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• udržuje pořádek na svém pracovním místě • řídí se zásadami hygieny a bezpečnosti práce • zvládá ošetřit drobná poranění		
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	• provádí montážní a demontážní práce se stavebnicemi • dovede sestavit složitější stavebnicové prvky	KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI - Práce se stavebnicemi - Práce s návodem, předlohou (náčrtem)	
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	• je schopen pracovat podle náčrtu, slovního návodu a předlohy, dokáže se v nich orientovat		
ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• dodržuje hygienu a bezpečnost práce		

ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	• provádí pěstitelské pokusy a pozorování, vyhodnotí výsledky • ověřuje podmínky života rostlin	PĚSTITELSKÉ PRÁCE - Pěstování rostlin	ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí
ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	• pěstuje rostliny ze semen • přesazuje pokojové rostliny • upravuje půdu, ošetřuje rostliny během vegetace		
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	• při pěstování a péči o rostliny umí zvolit správné pomůcky a nářadí		
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• řídí se zásadami hygieny a bezpečnosti práce • bezpečně zachází se zahradnickým nářadím • nahlásí každé poranění		
ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně	• používá základní kuchyňské náčiní		
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm	• zná správné skladování základních potravin • dokáže vybrat vhodné potraviny na přípravu jednoduchého pokrmu a nakoupit je • připraví snídani, svačinu, pomazánku či jednoduché pohoštění		

ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	• jednoduše upraví stůl • dbá na dodržování pravidel správného stolování a společenského chování		
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	• provádí základní úklid pracovních ploch a nádobí • bezpečně zachází se základními čistícími prostředky		

6. – 9. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	- orientuje se v základních materiálech s ohledem na jejich užití v praxi - pracuje podle slovního návodu, podle předlohy - s pomocí učitele pracuje podle pracovního postupu - rozlišuje základní druhy nářadí a jejich používání - zvládá v nejjednodušších požadavcích základní pracovní dovednosti při práci s technickými materiály (měření a orýsování, upínání materiálu, jednoduché řezání, opracování rašplí, pilníkem a brusným papírem) - správně používá a udržuje používané nářadí na konkrétní materiál	PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY - Vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, papír) - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce - důležité technologické postupy	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání EV -Vztah člověka k prostředí
ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí			
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost			
ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	s pomocí čte jednoduchý technický výkres (zobrazení jedním	Technický náčrt, technický výkres	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání

	pohledem – pohled zepředu) • uvědomuje si význam používání technické dokumentace výrobku	- Čtení jednoduchého technického výkresu (kóta,...)	
ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	• dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a řád školní dílny • poskytne první pomoc při úrazu nářadím a materiálem	- Seznámení se zařízením školních dílen - Řád školní dílny	
ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí přípravy	• orientuje se v náplni práce různých profesí • rozlišuje základní výhody a nevýhody profesí • rozlišuje charakter a druhy pracovních činností • orientuje se v nabídce a poptávce na trhu práce • napíše žádost o zaměstnání • jmenuje důvody profesní diskriminace • přemýšlí nad problémem nezaměstnanosti	SVĚT PRÁCE - Pracovní profese - Trh práce - Pracovní diskriminace - Nezaměstnanost - Příprava na pohovory	MV-stavba mediálních sdělení, tvorba mediálních sdělení
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní	• realisticky hodnotí své předpoklady a vlastnosti • rozpoznává své silné a slabé stránky • posoudí svoji tělesnou a zdravotní způsobilost	- Sebepoznávání, sebehodnocení - Plánování - Rozhodování - Typy škol - Struktura škol	OSV-rozvoj schopností poznávání OSV-kreativita OSV-sebepoznání, sebepečetí OSV-seberegulace a sebeorganizace

	• dovede porovnat své zájmy se znaky povolání • plánuje kroky při výběru vhodného povolání • sestaví si akční plán volby povolání • uvědomuje si rizika a důsledky nevhodné volby • uvědomuje si změnu přechodu ze ZŠ na SŠ, SOU • rozpozná rozdíl mezi studijním a učebním oborem • rozlišuje všeobecné a odborné vzdělávání • orientuje se v přijímacím řízení		
ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	• rozlišuje druhy informací a orientuje se v jejich nabídce • poznává náplně učebních a studijních oborů • orientuje se v informační základně pro volbu povolání • využívá profesní poradenské služby a pracuje s profesními informacemi	- Informační základna pro volbu povolání - Profesní poradenství - Životopis	MV-interpretace vztahu mediálních sdělení OSV-sebepoznání a sebepojetí

	• ujasňuje si predstavy o své budoucnosti • napíše vlastní životopis		
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	• rozlišuje jednotlivé způsoby hledání zaměstnání • prakticky v modelových situacích předvede pracovní pohovor • orientuje se v obsahu pracovní smlouvy • seznámí se s obsahem výpovědi • orientuje se v právech a povinnostech zaměstnance a zaměstnavatele • rozlišuje základní pojmy související s volbou povolání	- Příprava na pohovory - Pracovní smlouva - Výpověď - Práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele	OSV-komunikace

VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Cvičení z českého jazyka se vyučuje jako samostatný předmět v 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Navazuje na vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace. Vhodnými metodami má rozvíjet již získané dovednosti a vědomosti z českého jazyka.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu je zaměřeno na:

- dovednosti vyjadřovat se souvisle správně a kultivovaně, používat mateřský jazyk v běžných situacích
- získání pro život významné dovednosti, spojené s mnohostrannou komunikací, zvládnutí ústního a písemného vyjadřování ve vztahu k odlišným adresátům, schopnosti vyjadřovat vlastní názory, vystupovat před lidmi
- poznávání bohatosti českého jazyka, jeho slovní zásoby a dovednosti používat pravidla stylistiky
- praktické zvládnutí základů českého pravopisu
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora, hlavní myšlenky
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, Internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Předmětem prolínají průřezová témata:

V předmětu se kromě vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezového tématu:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

9. ročník

- 1 týdně, P

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	třídí slovní druhy, zná jejich správné tvary a umí skloňovat slova přejatá	- Procvičování slovních druhů ohebných (určování slovních druhů a jejich mluvnické kategorie) - Slova neohebná a příslovečné spřežky - Slova přejatá obecná i vlastní - Trénování lexikálního, morfologického a skladebního pravopisu - Procvičování skladby - Všestranný jazykový rozbor - Tvorba školního časopisu	
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí		
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí		
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	tvoří vlastní text s využitím poznatků o jazyce a stylu na základě svých zkušeností		

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

- Cvičení z matematiky svým obsahem navazuje na předmět matematika a poskytuje žákům rozšiřující vědomosti a dovednosti, které jsou potřebné pro orientaci v praktickém životě, tvoří základ pro úspěšné uplatnění se ve většině oborů profesionální přípravy. Předmět Cvičení z matematiky je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika – převody jednotek, rovnice, chemie – řešení rovnic, převody jednotek...)
- Cvičení z matematiky je dotováno těmito hodinami:
  - o 8. a 9. ročník 1 hodina týdně

Předmětem matematika prolínají průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Vzdělávání ve vyučovacím předmětu je zaměřeno na:
  - o osvojování a využívání matematických poznatků, dovedností a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů, poznávání jejich vlastností a určování a zařazování pojmů
  - o rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů, vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů, vztahů, vzorců, algoritmů, početních operací, metod řešení úloh) a efektivní využívání osvojeného matematického aparátu
  - o rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), vyhodnocování matematického modelu, poznávání hranic jeho použití, uvědomování si, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
  - o provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbu správného postupu při řešení slovních úloh a reálných problémů, realizaci a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
  - o zpřesňování vyjadřování a zdokonalování grafického projevu, porozumění matematickým termínům a symbolice a komunikaci na odpovídající úrovni
  - o rozvíjení zkušenosti s řešením úloh a problémů, poznávání možností matematiky a uvědomování si skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby

- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, soustavnou sebekontrolu při každém kroku postupu řešení, rozvíjení systematickosti a přesnosti, vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

8. - 9. ročník

- 1 týdně, VP

Očekávané výstupy z RVP ZV: žák	Očekávané školní výstupy: žák	Učivo	Průřezová témata
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	- řeší logické úlohy a matematické hádanky - umí doplnit jednoduché číselné a obrázkové rébusy	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy Příprava na matematické testy a soutěže - testové úlohy z SCIO z celoplošného testování - zapojení do vybraných soutěží - vybrané testové úlohy z přijímacích testů společnosti CERMAT	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- řeší netradiční geometrické úlohy na prostorovou představivost - sám či ve skupině řeší obrázkové řady		
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru reálných čísel	- analyzuje a řeší matematické hříčky, hlavolamy - řeší slovní a geometrické úlohy kombinatorického charakteru - používá matematické aplikace v on-line prostředí		

7. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

Podmínky a pravidla hodnocení žáků včetně metodických pokynů upravuje příloha školního řádu základní školy. V letošním školním roce 2023-24 začínají platit změny v principech výuky a hodnocení žáků:

ZÁKLADNÍ PRINCIPY VÝUKY A HODNOCENÍ V ZŠ DUBNÉ

Výuka

1. Školní očekávané výstupy svými požadavky nepřevyšují výstupy RVP.
2. Učitel hledá cesty individualizace výuky s ohledem na zájem a preference žáka a využívá diferenciaci výuky s ohledem na obtížnost úloh a možnosti žáka.
4. Učitel využívá pestré výukové metody, v maximální míře nahrazuje frontální výuku a výklad, protože si je jako odborník ve svém oboru vědom, že jde o nejméně efektivní výukové metody s ohledem na kvalitu osvojených znalostí a kompetencí.
7. Domácí úkoly nesmí diskriminovat žáky s nedostatečně podpurným domácím prostředím, v případě procvičovacích úkolů musí forma úkolů poskytovat žákovi okamžitou zpětnou vazbu (např. využití výukového softwaru). Učitel upřednostňuje domácí úkoly dobrovolné, motivační, zvládnutelné na konkrétní úrovni žáka, propojující školní učivo s reálným životem.

Hodnocení

1. Hodnocení je **individualizované**, nesrovnává žáky mezi sebou ani s nějakou normou.
2. Hodnocení zohledňuje možnosti a individuální předpoklady každého žáka.
3. Hodnocení hodnotí úroveň očekávaných výstupů dle ŠVP.
4. Učitel využívá formativní hodnocení minimálně ve stejné míře jako hodnocení sumativní.
  - a. Formativní hodnocení je takové, které pracuje s chybou a netrestá jí, z toho důvodu musí být procesní (hodnotí proces, ne výsledek) a musí poskytovat zpětnou vazbu (ideálně formou vzájemného vrstevnického hodnocení).
    - Klasifikace při formativním hodnocení může být maximálně „1 nebo nic“, případně nějaká jiná alternativní forma.
    - Výstupem může být i klasická písemka, ale místo strhávání bodů za chyby se s chybami dál pracuje a výslednou známkou je 1 (splnil všechna kritéria) nebo nic (nesplnil některé kritérium). Výsledek „nesplnil“ se také zaznamenává a zohledňuje se při hodnocení postoje žáka k předmětu.

b. Sumativní hodnocení hodnotí úroveň dosažení očekávaného výstupu na dané úrovni.

- Klasifikace může být v rozsahu 1 – 5, učitel ale musí dobře zvážit důsledek špatné známky. Didakticky efektivnější je forma 1, 2, 3, N. Z hlediska celkového hodnocení má „N“ stejný dopad jako špatné známky, ale nemá jejich negativní důsledky.

c. Na jeden sumativní výstup musí připadat **minimálně** jeden formativní výstup – např. v průběhu tematického celku hodnotí učitel formativně, na konci tematického celku dá dětem sumativní test, který normálně ohodnotí.

5. Učitel zařazuje sebehodnocení a vzájemné hodnocení. Nechce-li se nechat učitel od žáků sám ohodnotit, musí to udělat vedení školy.

6. Konečná známka na vysvědčení není průměrem známek, ale zohledňuje úroveň dosažení očekávaných výstupů, aktivitu, postoj k předmětu, sebehodnocení.

Učitelé nedávají žákům velké čtvrtletní a pololetní písemné práce, zkoušení u tabule využívá jen v mimořádných případech s přihlédnutím k individuálním potřebám žáka, zbytek třídy přítom pouze pasivně nesleduje, ale pracuje na vlastním zadání.

KRITÉRIA PRO HODNOCENÍ SLOVNÍ (TÝKÁ SE ŽÁKŮ S SPU)

Kritéria pro hodnocení slovní (týká se žáků s SPU)

Ovládnutí úrovně dosažených výstupů a učiva

- ovládá bezpečně
- ovládá
- v podstatě ovládá
- ovládá s e značnými mezerami
- neovládá

Úroveň myšlení (kompetence učení)

- pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost v myšlení
- nesamostatné myšlení
- odpovídá nesprávně na návodné otázky

Úroveň komunikace

- výstižná, poměrně přesná
- celkem výstižná, ne dost přesná
- vyjadřuje se s potížemi
- nesprávná i na návodné otázky

Úroveň ovládnutí (kompetence sociální, personální a občanské)

- aktivní, učí se svědomitě, se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a práci potřebuje větších podnětů
- malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

Úroveň aplikace vědomostí (kompetence k řešení problémů)

- spolehlivě užívá vědomostí a dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se jen menších chyb
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává potíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

CELKOVÝ PROSPĚCH ŽÁKA

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- ***prospěl(a) s vyznamenáním***

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré | v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 1 písm. e)

- ***prospěl(a)***

Žák prospěl, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

- ***neprospěl(a)***

Žák neprospěl, je -li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Při hodnocení prospěchu žáka může být u žáka v prvním až třetím ročníku ve všech vyučovacích předmětech a u žáka ve čtvrtém ročníku ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření použito širší slovní hodnocení. O použití širšího slovního hodnocení rozhodne ředitel školy na základě návrhu učitele a souhlasu zástupce žáka. Přecházel-li žák na jinou školu, je klasifikován stupni 1–5.

Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení (za první pololetí lze žákovi místo vysvědčení vydat výpis vysvědčení).

Hodnocení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů.

Opravná zkouška

- Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- Žák koná opravnou zkoušku v případě, že byl na konci druhého pololetí klasifikován stupněm nedostatečně nejvýše ve dvou předmětech
- Termíny opravných zkoušek určí ředitel školy tak, aby byly vykonány nejpozději do 31. srpna. Pokud se žák v tomto termínu z vážných důvodů nemůže k opravné zkoušce dostavit, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září. Do té doby žák navštěvuje podmíněčně nejbližší vyšší ročník.
- Žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnou zkoušku
- O termínu konání opravné zkoušky informuje třídní učitel písemně zákonného zástupce. Žák, který se bez vážných důvodů ve stanoveném termínu k opravné zkoušce nedostaví a do dvou dnů se neomluví, je klasifikován z daného předmětu stupněm prospěchu nedostatečný.

Dodatečná zkouška

Dodatečnou zkoušku koná žák:

- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci prvního pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí, ve výjimečných případech do konce klasifikačního období za druhé pololetí.

- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci druhého pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena do 31. srpna příslušného školního roku, nejpozději do 15. října. Do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník. Žák, který z vážných důvodů nemohl být klasifikován ani do 15. října, opakuje ročník.
- Který podle posouzení vyučujícího nemá v daném předmětu dostatečný počet známek ve srovnání s ostatními žáky třídy z důvodu vysoké absence. O dodatečné zkoušce rozhoduje pedagogická rada na návrh vyučujícího daného předmětu.

Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

Přezkoušení

Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení. Je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, může zástupce žáka požádat o komisionální přezkoušení příslušného školního inspektora. V takovém případě jmenuje komisi školní inspektor. Přezkoušení provede komise do deseti dnů. Výsledek přezkoušení je konečný, další přezkoušení žáka je nepřípustné.

Komisionální přezkoušení

- Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad
- Komise je tříčlenná a tvoří ji:
  - předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
  - zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,

- přisedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy
- Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Sebehodnocení

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonů žáka tak, aby se shodli na výsledné známce. Autonomní hodnocení se nesmí stát prostředkem nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

POSTUP DO VYŠŠÍHO ROČNÍKU

Do vyššího ročníku postupuje žák, který při celkové klasifikaci na konci druhého pololetí nebo po opravných zkouškách dosáhl stupně hodnocení alespoň "prospěl".

HODNOCENÍ A KLASIFIKACE CHOVÁNÍ ŽÁKŮ

- Chování žáka je klasifikováno těmito stupni:
  - *1 - velmi dobré*
  - *2 - uspokojivé*
  - *3 - neuspokojivé*

OBEČNÉ ZÁSADY

- Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.
- Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) včetně dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.
- Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.
- Postihování chování žáka mimo školu. Rodiče je třeba vést k tomu, aby plně odpovídali za své děti v oblasti výchovné. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole.

KRITÉRIA PRO JEDNOTLIVÉ STUPNĚ KLASIFIKACE CHOVÁNÍ:

stupeň	kritéria
1 (velmi dobré)	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a aktivně prosazuje ustanovení vnitřního řádu školy. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevňování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování a pro výchovu mimo vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle.
2 (uspokojivé)	Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Dopouští se závažnějšího přestupku, nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Nepřispívá aktivně k upevňování kolektivu. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
3 (neuspokojivé)	Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování nebo vnitřního řádu školy; zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje činnost kolektivu nebo se dopouští poklesků v mravném chování.

VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ

- Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické nebo fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.
- Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
- Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
  - napomenutí třídního učitele
  - důtku třídního učitele
  - důtku ředitele školy
- Důtku ředitele školy lze žákovi udělit po projednání v pedagogické radě.

- Ředitel školy nebo třídní učitel oznámí uložená výchovná opatření neprodleně a prokazatelným způsobem zákonnému zástupci dítěte.

SPECIFICKÉ PORUCHY UČENÍ

- U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení. U žáka prvního až devátého ročníku s prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování rozhodne ředitel školy o použití širšího slovního hodnocení na základě žádosti zástupce žáka.
- Zjišťování vědomostí a dovedností žáka Pro zjišťování úrovně žákovských vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píše tento žák po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům. Jde např. o hlasité čtení před celou třídou nebo přemíru psaní (přepisování) u dysgrafiků. Jindy můžeme posuzovat výkon, který dítě podalo v daném časovém limitu, a to, co nestačilo, nehodnotíme - např. v diktátu nebo v pětiminutovce u dyspraktického dysgrafika (kombinace poruchy psaní s poruchou vývoje motoriky).
- U žáků s vývojovou poruchou je žádoucí klást důraz na ten druh projevu (písemný nebo ústní), ve kterém má předpoklady podávat lepší výkony. Za obecně platnou je třeba pokládat zásadu, že při klasifikaci nevycházíme z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl. V některých případech nás nesmí zmýlit zjištění, že žák sice určitou dovednost zvládl (např. analýzu slov), ale přesto při zkoušce selhává. Každá zkouška totiž představuje komplexní situaci, při které se vždy uplatňují obavy, strach, vyšší tempo, nutnost soustředit se na větší počet jevů - např. kvalitu písma, aplikace pravidel; nepříznivě působí minulé selhání, obava z trestu apod.

HODNOCENÍ A KLASIFIKACE ŽÁKŮ S VÝVOJOVOU PORUCHOU UČENÍ

- Klasifikace jako jedna z forem hodnocení na kvantifikující stupeň umožňuje snadnější srovnání výkonů. Vyžaduje se, aby i klasifikace byla provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat, jak dále prohlubovat úspěšnost apod. Jestliže v některých případech nebude žák klasifikován, neznamená to, že by mělo být současně

omezeno jeho hodnocení. Zejména u těch žáků, kteří nejsou klasifikováni, je na místě hodnotit co nejčastěji a mít na zřeteli motivační a diagnostickou funkci hodnocení i jeho funkci regulativní.

- Děti, u kterých je diagnostikována dyslexie nebo dysortografie, mohou být se souhlasem rodičů během celého jejich vzdělání (nejen na základní škole), hodnoceny z mateřského jazyka a z jiných jazyků slovně (a to jak v průběhu školního roku, tak na pololetním a závěrečném vysvědčení). Mohou být osvobozeny od přijímacích zkoušek na střední školy z mateřského jazyka a dalších jazyků, přičemž se budou vzhledem k dalším uchazečům posuzovat, jako by tuto zkoušku úspěšně složily.
- U dětí s diagnostikovanou dyskalkulií bude totéž platit pro matematiku a další předměty, kde výsledky mohou být touto poruchou ovlivněny. Kromě slovního hodnocení v jazycích a matematice, lze u dětí se specifickými poruchami učení hodnotit dítě slovně (průběžně i na vysvědčení) po dohodě s rodiči a odborníkem prakticky ve všech předmětech, do nichž se porucha promítá. Užití tohoto postupu závisí na konkrétním dítěti i na metodách, užívaných při výuce, které mohou některé dítě znevýhodňovat. Jakmile žák překoná nejvýraznější obtíže, je vhodné postupně přecházet k běžné klasifikaci.
- Za určitých okolností může být pro dítě výhodnější klasifikace známkou s tím, že se specifická porucha dítěte vezme v úvahu a odrazí se v mírnější známce (o jeden stupeň i o několik stupňů). Při uplatňování všech těchto možností je třeba postupovat velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací, zejména informací z odborných vyšetření, podpořit jeho možnosti být úspěšný (jedna z podstatných podmínek pro zdravý rozvoj osobnosti).

KLASIFIKACE ŽÁKA – OBTÍŽE

- Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci prvního pololetí, určí ředitel pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné klasifikovat ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí neklasifikuje.
- Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do 15. října. Do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník. Žák, který nemohl být ze závažných objektivních, zejména zdravotních důvodů klasifikován ani v náhradním termínu, opakuje ročník.

KLASIFIKACE ŽÁKA – POCHYBNOSTI O SPRÁVNOSTI

- Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o jeho komisionální přezkoušení; je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, může zástupce žáka požádat o komisionální přezkoušení příslušného školního inspektora. Ředitel školy nebo školní inspektor oprávněnost žádosti posoudí a neprodleně zástupci žáka sdělí, zda bude žák přezkoušen.
- Je potřebné předcházet takovýmto situacím včasným informováním třídního učitele, ředitele školy a rodiče.

8. ALTERNATIVNÍ FORMY HODNOCENÍ

- Při hodnocení prospěchu žáka může být u žáka v prvním až třetím ročníku ve všech vyučovacích předmětech a u žáka ve čtvrtém ročníku ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření použito širší slovní hodnocení. O použití širšího slovního hodnocení rozhodne ředitel školy na základě návrhu učitele a souhlasu zástupce žáka. Přejde-li žák na jinou školu, je klasifikován známkou.
- Hodnocení prospěchu a chování žáků základních škol je upraveno obecně závaznými právními předpisy – vyhláškou č. 291/1991 Sb. o základní škole. Příslušná ustanovení vyhlášky stanoví mimo jiné formu hodnocení prospěchu a chování žáků na konci 1. a 2. pololetí školního roku, popřípadě podmínky pro užití alternativních forem hodnocení, a ta jsou pro školu závazná. Alternativní formy hodnocení lze proto nad rámec platných právních předpisů v současné době užít pouze souběžně s provedením hodnocení podle vyhlášky jako prostředek ke konkrétnějšímu popsání žákových výsledků a rozvoje jeho osobnosti.
- Hodnocení prospěchu a chování žáků se podle obecně závazných předpisů na konci 1. a 2. pololetí školního roku provádí na tiskopisech vysvědčení, které byly schváleny MŠMT ČR. Případné doplnění hodnocení žáka alternativním způsobem nad rámec ustanovení výše citovaných vyhlášek lze provést formou přílohy k vysvědčení vydané příslušnou školou.

SLOVNÍ HODNOCENÍ

- Prospěch žáka základní školy v jednotlivých předmětech a jeho chování mohou být hodnoceny formou širšího slovního hodnocení.

- Širší slovní hodnocení se píše na zvláštní tiskopis vysvědčení.

HODNOCENÍ CIZINCŮ

Hodnocení a klasifikace žáků základní školy nebo střední školy – občanů Slovenské republiky – z předmětu český jazyk a literatura se řídí ustanovením č./2 Dohody mezi vládou ČR a vládou SR o spolupráci v oblasti vzdělávání ze dne 29.října 1992, které stanoví: "Žák základní nebo střední školy má právo při výchově a vzdělávání používat český jazyk nebo slovenský jazyk mimo vyučovacích předmětů český jazyk a literatura a slovenský jazyk a literatura. Z těchto předmětů se nedostatečné vědomosti žáka základní nebo střední školy v průběhu prvních tří let docházky do některé z uvedených škol od povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu považují za důvody, pro které nemusí být žák klasifikován."

Při hodnocení ostatních cizinců v základní škole z předmětu český jazyk a literatura se závažné nedostatky v osvojených vědomostech z tohoto předmětu považují za objektivní příčinu, pro kterou žák nemusí být na konci prvního pololetí prvního školního roku ve škole v České republice z tohoto předmětu klasifikován. Na konci druhého pololetí, případně v náhradním termínu, který určí ředitel školy podle vyhlášky MŠMT ČR č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání ve znění poz. předpisů, je žák – cizinec z předmětu český jazyk a literatura klasifikován s přihlédnutím k jeho jazykovému handicapu a k jeho vzdělávacím výsledkům v ostatních předmětech. Nemůže-li být žák z výše uvedené objektivní příčiny klasifikován, opakuje ročník.

9. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování, neboť tito žáci mají své specifické vzdělávací potřeby. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte. Tito žáci mají možnost častěji pracovat na počítači, individuálně pracovat s naučnou literaturou, navštívit vyučovací hodiny ve vyšších ročnících, jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly, jsou pověřováni vedením a řízením skupin. Žáci nadaní umělecky, sportovně a manuálně zruční jsou směřováni do zapojení mimoškolních zájmových aktivit a reprezentaci školy.

10. ZABEZPEČENÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Speciálně pedagogickou péči zajišťuje speciální pedagog školy ve spolupráci s třídním učitelem a dalšími pedagogickými pracovníky. Koordinuje sestavení individuálního vzdělávacího plánu /IVP/ ve spolupráci s učiteli a zákonnými zástupci žáka. Zprostředkovává další odbornou péči a diagnostiku ve spolupráci s poradenským pracovištěm.

Speciálně pedagogická individuální a skupinová práce probíhá mimo třídu. Rozsah péče vychází z doporučení odborného pracoviště, z koncepce a podmínek školy. Speciální pedagog podporuje rozvoj žáka, poskytuje poradenství zákonným zástupcům a metodickou podporu učitelům.

U žáků s potřebou individuální asistence ve výuce usiluje škola o zajištění pedagogického nebo osobního asistenta, který spolupracuje se speciálním pedagogem, třídním učitelem a případně dalšími vyučujícími při uplatňování IVP.

Speciálně pedagogická péče je realizována v době mimo vyučování podle individuálních potřeb jednotlivých žáků a to:

- individuální logopedická péče
- péče o žáky se specifickými poruchami učení

Vzdělávání žáků s tělesným handicapem a žáků se zrakovým a sluchovým handicapem

Vzdělávání žáků s tělesným handicapem a žáků se zrakovým a sluchovým handicapem bude probíhat ve třídách na 1. a 2. stupni formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě IVP. Ve spolupráci a na doporučení speciálně pedagogická centra budou realizovány změny v učebním plánu, které se týkají výuky žáka v tělesné, výtvarné výchově, pracovních činnostech, případně v ostatních předmětech. Naše škola není bezbariérová. Je nutné požadovat přítomnost osobního asistenta.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S AUTISMEM

Vzdělávání žáků s lehčími formami autismu /s autistickými rysy/ bude probíhat ve třídách na 1. a 2. stupni školy formou individuální integrace. Ve spolupráci a na doporučení speciálně pedagogického centra /SPC/ se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního plánu. Učitel musí stanovit pravidla chování a způsob komunikace s takto handicapovanými žáky ve třídě i mimo vyučování.

Na základě vyjádření SPC o závažnosti handicapu bude požadována přítomnost osobního /pedagogického/ asistenta, který bude pomáhat žákovi přizpůsobit se školnímu prostředí, bude pomáhat při vzájemné komunikaci.

Na základě doporučení SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIFICKÝMI VÝVOJOVÝMI PORUCHAMI CHOVÁNÍ.

Vzdělávání žáků s poruchami chování /ADHD, ADHD s hyperaktivitou/ probíhá na 1. a 2. stupni školy formou individuální integrace.

Jedná se o žáky hypoaktivní a hyperaktivní, s edukativními problémy, impulsivní ve svém chování a snadno unavitelné.

Ve spolupráci a na doporučení pedagogicko – psychologické poradny se žáci vzdělávají podle individuálního vzdělávacího plánu.

V procesu vytváření klíčových kompetencí bude nutné klást zvýšený důraz na samostatné rozhodování, kritické myšlení, jednání, které nepodléhá manipulacím, a výchovu k práci a spolupráci.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIFICKÝMI VÝVOJOVÝMI PORUCHAMI UČENÍ

Žáci, u kterých se projevují syndromy některých vývojových poruch učení, jsou na žádost zákonných zástupců vyšetřeni v pedagogicko psychologické poradně. Na základě vyšetření a doporučení poradny jsou pak tyto děti zařazovány do reedukační péče v běžné třídě. V případě, že poradenské zařízení diagnostikuje některou vývojovou poruchu učení, je se souhlasem zákonných zástupců na žáka vypracován individuální vzdělávací plán /IVP/, podle kterého se s dítětem v průběhu školního roku vyučuje. V IVP uvádíme závěry a doporučení poradenského zařízení, pomůcky, které se při nápravě používají, způsob reedukační péče. Se souhlasem a za spolupráce zákonných zástupců probíhají týdně dvě vyučovací hodiny speciálně pedagogické péče. Při klasifikaci těchto dětí přihlížíme s tolerancí k vývojové poruše a nehodnotíme specifickou chybovost.

Na základě doporučení poradenského zařízení je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S VÍCEČETNÝM HANDICAPEM

Vzdělávání žáků s vícečetným handicapem bude probíhat ve třídách na 1. a 2. stupni školy formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů. Ve spolupráci a na doporučení příslušných speciálně pedagogických center nebo pedagogicko-psychologických poraden budou realizovány změny v učebním plánu, které se týkají těchto žáků. Na základě posouzení a doporučení příslušných poradenských zařízení o závažnosti handicapu bude požadována přítomnost osobního (příp. pedagogického) asistenta, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se školnímu prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci s dítětem, při komunikaci dítěte s ostatními žáky a také při komunikaci školy se zákonnými zástupci handicapovaného žáka.

Na základě doporučení speciálně pedagogického centra či pedagogicko – psychologické poradny je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

11. AUTOEVALUACE ŠKOLY

Oblasti autoevaluace	Cíle a kritéria autoevaluace	Nástroje autoevaluace	Časové rozvržení evaluačních činností
<i>Vzdělávací program</i>	Mapování realizace ŠVP	pozorování, evidence pozorovaných jevů, ankety, hospitace, kontrola plnění ŠVP, vnější evaluace	průběžně
<i>Podmínky vzdělávání</i>	Úroveň řízení školy	porady vedení školy, pedagogické rady, spolupráce s Školskou radou, vyhodnocování pozitiv a negativ	v období pedagogických rad
	Prostorové a materiální podmínky	pozorování, hospitace, požadavky učitelů a rodičů, dodržování zákonných norem	průběžně
	Klima školy	dotazníky, jednání pedagogických rad a vedení školy, neformální kontakt s rodiči v rámci akcí školy	průběžně
	Začleňování a podpora žáků	hospitace, podpora vzájemné komunikace učitelů – vychovatelů – výchovného poradce – popř. psychologa či speciálního pedagoga z odborného pracoviště	průběžně
<i>Průběh vzdělávání (učitel)</i>	Podpora dosahování vzdělávacích cílů	hospitace, prezentace žákovské práce	v období pedagogických rad
	Rozvoj strategií učení	hospitace	průběžně
	Rozvoj osobnostních a sociálních způsobilostí	dotazník žákům, hospitace, řízený rozhovor s učiteli a žáky	průběžně
	Rozvoj praktických návyků a dovedností	hospitace, žákovské práce	průběžně
	Začleňování a podpora žáků	hospitace, rozhovor	průběžně
<i>Výsledky vzdělávání (žák)</i>	Dosahování vzdělávacích cílů	rozhovor, hospitace, rozbor žákovských sebehodnotících a hodnotících výroků, spolupráce s odborníky	průběžně

	Projevy strategií učení	hospitace, pozorování, žákovské práce	průběžně
	Projevy osobnostní a soc. způsobilosti	rozhovor, anketa žákům	průběžně
	Projevy praktických návyků a dovedností	hospitace, pozorování	průběžně
	Srovnávací, dovednostní a znalostní testování žáků	zadávání srovnávacích testů z profilových předmětů	min. 1 x za rok na konci klasifikačního období
<i>Vztah rodičů ke škole</i>		Dotazník „Oznámkujte svou školu“, spolupráce se Školskou radou a zřizovatelem	v období pedagogických rad a jednání ŠR

EVALUACE ŠKOLY

V souladu se záměry MŠMT zavést komplexní evaluační program a systém hodnocení práce škol je stanoven i v naší škole vlastní evaluační program. Jedná se o systematické posuzování činnosti školy, jehož výsledky slouží jako zpětná vazba ke korekci vlastní činnosti a jako východisko pro další práci školy.

A/ EXTERNÍ EVALUACE

Jedná se o evaluaci, která je vedena aktéry, kteří nejsou přímo zapojeni do aktivity školy s cílem srovnávat výstupy práce školy s jinými subjekty a v konečném důsledku nést plnou odpovědnost za kvalitu práce celé školy.

1. Celostátní testy pro hodnocení dovedností v akcentovaných předmětech, ve studijních dovednostech a v oblasti kompetencí pro život v 5. + 9. ročnících (min. 1 x za školní rok)
2. Výstupy z jednání Školské rady (operativně dle konkrétních výstupů)
3. Kontrola ČŠI včetně celostátního testování.

B/ INTERNÍ EVALUACE (AUTOEVALUACE)

Jedná se o autoevaluaci, kterou provádějí sami pedagogičtí pracovníci školy. Výstupy autoevaluace pomohou verbálně a empiricky uchopit, popř. potvrdit či vyvrátit naše intuitivní pedagogické postřehy. Jedná se o to naučit se kriticky hodnotit vlastní práci bez osobní nevraživosti s cílem stále zkvalitňovat pedagogickou práci školy.

1. Základem je pedagogická diagnostika každého vyučujícího a z ní vyplývající pedagogická diagnóza, která povede k hodnocení klíčových kompetencí (ne k pasivnímu memorování textů) a k práci s žákovským sebehodnocením.

2. Minimálně jedenkrát za rok na konci klasifikačního období provádět srovnávací testy v jednotlivých ročnících (5. – 9. ročník) z vybraných předmětů. Výsledky pak analyzovat a porovnat v ročníku, s pololetní klasifikací a dále s výsledky externích testů.
3. Autoevaluace školy z pohledu rodičů. V průběhu každého školního roku podchytit názor rodičovské veřejnosti na činnost naší školy a rozkrýt pomocí dotazníkové metody základní pedagogické otázky.
4. Autoevaluace z pohledu dětí. V průběhu každého školního roku dotazníkovou metodou zjišťovat názory dětí zejména na školní klima, pocit bezpečí a možnost vlastní seberealizace při výuce.

Bod 1 se týká všech pedagogických pracovníků, realizací bodů 2–4 budou pověřeni vybraní pedagogičtí pracovníci dle didaktických kompetencí a znalostí pedagogického výzkumu.

C/ VÝSLEDKY EVALUAČNÍHO PROCESU

Veškeré evaluační a autoevaluační vstupy a výstupy jsou průběžně projednávány v pedagogické radě naší školy.

Výsledky autoevaluace jsou zakládány ve složce autoevaluace a jsou podkladem pro tvorbu výroční zprávy školy.

12. DODATEK Č. 1 KE ŠKOLNÍMU VZDĚLÁVACÍMU PROGRAMU PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ ZPRACOVANÉHO PODLE RVP ZV

Předmět speciálně pedagogické péče – doplnění ke kapitole č. 10

Charakteristika předmětu speciálně pedagogické péče a jeho odborné zajištění

Účelem tohoto podpůrného opatření je podpora žáků, kteří z důvodů svých speciálních vzdělávacích potřeb nemohou dosahovat srovnatelných výsledků ve vzdělávání. Předměty speciálně pedagogické péče mohou zajistit kompenzaci obtíží žáka, přispět ke kvalitnímu vzdělání žáka s přihlédnutím k jeho specifickým potřebám.

Škola vychází z § 19, § 23 odst. 3 a § 26 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a z ustanovení Přílohy č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Předmět je zařazen jako forma **pedagogické intervence**.

Předmět speciálně pedagogické péče je zajišťován pedagogickými pracovníky školy s rozšířenou kompetencí pro oblast speciální pedagogiky, speciálními pedagogy školy nebo školského poradenského zařízení při dodržení nejvyššího počtu povinných vyučovacích hodin, přičemž **ve druhém stupni podpory je zaměřen na nápravy v oblasti rozvoje čtenářských dovedností, logopedických obtíží, řečové výchovy, specifických poruch učení, rozvoj grafomotorických dovedností, rozvoj vizuálně percepčních dovedností, eliminace specifické chybovosti ve psaní, zdravotní tělesné výchovy, nácvik sociální komunikace**. Ve třetím stupni podpory zahrnuje předměty speciálně pedagogické péče uvedené ve druhém stupni podpůrných opatření, doplněné např. o zrakovou stimulaci, bazální stimulaci u žáků s mentálním postižením, práci s optickými pomůckami, logopedickou péčí, u žáků, kteří nemohou vnímat řeč sluchem, se věnuje rozvíjení sluchového vnímání, odezírání, rozumění mluvené řeči a její produkci, českému znakovému jazyku, dále se věnuje prostorové orientaci, případně dalším oblastem speciálně pedagogické péče. Ve čtvrtém stupni podpory je předmět speciálně pedagogické péče zaměřen na oblasti předmětů speciálně pedagogické péče ve druhém i třetím stupni podpůrných opatření a dále na český znakový jazyk, prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, na prostorovou orientaci, na samostatný pohyb zrakově postižených, na práci s optickými pomůckami, na Braillovo písmo, na bazální stimulaci u žáků s kombinovanými vadami, případně vychází z dalších obtíží žáků, které vyplývají z charakteru jejich zdravotních obtíží. V pátém stupni podpory vychází předmět speciálně pedagogické péče ze specifík obtíží žáka, je stanoven SPC.

Organizace vzdělávání při poskytování podpůrného opatření spočívajícího v odborném zajištění předmětu speciálně pedagogické péče

Výuka předmětu speciálně pedagogické péče (dále jen PSPP) probíhá podle stupně podpůrných opatření:

2. stupeň – 1 hodina/týden
3. stupeň – 3 hodiny/týden
4. stupeň – 3 hodiny/týden
5. stupeň – 4 hodiny/týden

Omezením je dodržení nejvyššího počtu povinných vyučovacích hodin, kterým je naplněno ustanovení § 26 odst. 2 školského zákona, které tyto počty pro jednotlivé RVP stanoví. U základního vzdělávání navíc stanoví i limity pro jednotlivé ročníky:

1. – 2. ročník nejvýše 22 povinných vyučovacích hodin týdně
3. – 5. ročník nejvýše 26 povinných vyučovacích hodin týdně
6. a 7. ročník nejvýše 30 povinných vyučovacích hodin týdně
8. a 9. ročník nejvýše 32 povinných vyučovacích hodin týdně

Pokud školské poradenské zařízení (dále ŠPZ) doporučí žákovi jako podpůrné opatření jednu hodinu předmětu speciálně pedagogické péče v prvním ročníku, je možné ji vyučovat nad rámec hodin, které má tento žák v rozvrhu, neboť je to jeho 21. hodina, což je méně než zákonem stanovená maximální týdenní hodinová dotace. Stejně tak by tomu bylo i u doporučení dvou hodin předmětu speciálně pedagogické péče. Teprve v případě doporučení tří hodin předmětu speciálně pedagogické péče by musela být jedna hodina realizována místo některé hodiny v rozvrhu žáka, neboť jinak by došlo k překročení zákonem stanovené maximální týdenní hodinové dotace. V takovém případě se uplatní ustanovení vyhlášky č. 27/2016 Sb., kde je v Příloze č. 1 uvedeno, že se hodiny speciálně pedagogické péče čerpají z disponibilní časové dotace. V tomto případě je jediná volba, a to je využití jedné hodiny vyučovacího předmětu český jazyk, o kterou byla minimální časová dotace tohoto předmětu v prvním ročníku posílena, pokud školské poradenské zařízení nedoporučí jinak.

Pokud ŠPZ doporučí žákovi jako podpůrné opatření jednu, dvě nebo tři hodiny předmětu speciálně pedagogické péče v pátém ročníku, budou tyto hodiny probíhat vždy místo některé vyučovací hodiny, neboť učební plán v tomto modelu v pátém ročníku využívá týdenní maxima. Při rozhodování, o které vyučovací hodiny se bude jednat, je na výběr z vyučovacích hodin; český jazyk, matematika, informační a komunikační technologie, pokud školské poradenské zařízení nedoporučí jinak. V případech, kdy po splnění podmínky nepřekročení maximální týdenní hodinové dotace v ročníku a případném využití celé disponibilní časové dotace v daném ročníku nelze zajistit realizaci předmětu speciálně pedagogické péče, musí být

využita i minimální časová dotace. V každém případě však nesmí být překročena maximální týdenní časová dotace stanovená zákonem.

Zajištění PSPP u konkrétních žáků je vždy podmíněno doporučením ŠPZ. Toto doporučení bude obsahovat kromě údaje o zařazení PSPP, počet hodin výuky PSPP a kód NFN (normované finanční náročnosti), který ředitel školy uvede do školské matriky v rámci předávání individuálních dat ze školních matrik, aby mu mohly být přiznány finanční prostředky na realizaci výuky PSPP.

Předmět PSPP je možno zařadit:

A) jako vyučovací předmět

- od 2. stupně podpůrných opatření
- je realizován z disponibilních hodin

PSPP může vyučovat na I. stupni učitel/ka, který získal/a kvalifikaci podle § 7 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů.

Na II. stupni učitel/ka, který získal/a kvalifikaci podle § 8 odst. 2 zákona č. 563/2004, ve znění pozdějších předpisů.

Zařazení PSPP se bude realizovat na základě doporučení ŠPZ. Výuka bude podle Přílohy č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb. probíhat jako individuální nebo skupinová s maximálním počtem 4 žáci ve skupině. Organizace výuky PSPP je v kompetenci ředitele školy.

B) jako „nápravy“

- od 2. stupně podpůrných opatření
- je realizován z disponibilních hodin nebo nad rámec výuky

PSPP může vyučovat na I. stupni učitel/ka, který získal/a kvalifikaci, viz bod A). Dále speciální pedagog/pedagožka dle § 18 zákona č. 563/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů a psycholog/psycholožka dle §19 zákona č. 563/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů a výjimečně i asistent/ka dyslektické nápravy, není-li k dispozici kvalifikovaný/á vyučující.

Výuka bude podle Přílohy č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb. probíhat jako individuální nebo skupinová práce pedagogického pracovníka se žákem v rozsahu 1 hodina/týden, maximálně 6 žáků ve skupině/ práce s třídou.

PSPP v této formě nemá povahu povinné vyučovací hodiny ve smyslu § 26 odst. 2 školského zákona a nezapočítává se do maximálního týdenního počtu povinných vyučovacích hodin stanoveného pro jednotlivé ročníky příslušným ŠVP pro základní vzdělávání Škola pro život. Nemá osnovy, není uveden na vysvědčení, nehodnotí se.

Pedagogická intervence:

1. Doučování

- vyučuje pedagogický pracovník
- realizuje se zcela nad rámec vyučování

2. Příprava na vyučování

- pomoc při vypracovávání domácích úkolů
- realizuje se nad rámec výuky, ale i v rámci školní družiny